

MEMÒRIA SOCIOECONÒMICA DE BARCELONA 2023

ÍNDEX DE LA MEMÒRIA SOCIOECONÒMICA DE BARCELONA 2023:

INTRODUCCIÓ I CONTEXT	4
SÍNTESI D'INDICADORS	11
1. LA DEMOGRAFIA A LA CIUTAT DE BARCELONA	12
RESUM	
1.1. EVOLUCIÓ I ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA DE LA POBLACIÓ	13
1.1.1. Evolució de la població i components del creixement demogràfic	13
1.1.2. L'estructura demogràfica i altres característiques de la població	14
Població per sexe i edat	14
Mitjana d'edat de la població	16
Població per districtes i barris	17
Població segons el nivell de formació	18
1.2. CREIXEMENT NATURAL I CREIXEMENT MIGRATORI	19
1.2.1. Creixement natural a la ciutat de Barcelona	19
Natalitat	20
Mortalitat	21
1.2.2. Creixement migratori a la ciutat de Barcelona	22
Immigració	24
Emigració	26
Canvis de nacionalitat	27
Moviments interns a la ciutat de Barcelona	28
1.3. IMPACTE DELS CANVIS DEMOGRÀFICS. PROJECCIONS DE FUTUR	29
2. ACTIVITAT ECONÒMICA: ACTIVITAT EMPRESARIAL, EMPRENEDORIA, PRODUCTIVITAT, SECTORS ESTRATÈGICS	32
RESUM	32
2.1. Anàlisi del PIB	33
2.2. Emprenedoria	34
2.3. Inflació	35
2.4. Nombre de empreses i grandària de les empreses	36
2.5. Estructura dels sectors. Principals sectors econòmics i sectors estratègics a Barcelona	37
2.5.1. Economia digital	38
2.5.2. Comerç	39
2.5.3. Economia del visitant	40
3. MÓN LABORAL	42
RESUM	42
3.1. Població potencialment activa	43
3.2. Població activa	43
3.3. Població ocupada	44
3.3.1. Afiliacions a la Seguretat Social	45
3.3.2. Règim d'autònoms	46
3.4. Mobilitat Laboral	46
3.5. Població desocupada	47
3.6. Dades de l'atur registrat	47
3.6.1. General	47
3.6.2. Per sexe	48
3.6.3. Per edats	48
3.6.4. Per nivell formatiu	49
3.6.5. Per durada de la demanda	49
3.6.6. Per districtes i barris de Barcelona	50
3.6.7. Atur registrat entre la població estrangera a la ciutat	50
3.7. Contractació i demandes d'ocupació	50

3.8.	Sinistralitat i salut laboral	51
3.9.	Teletreball	52
3.10.	Salaris	53
3.10.1.	La segregació vertical. Els sostre de vidre	54
4.	RENDES I PRESTACIONS SOCIALS	56
	RESUM	56
4.1.	Renda Disponible de les llars de Barcelona	57
4.2.	Renda Garantida de Ciutadania i Ingrés Mínim Vital	59
4.3.	Prestacions per desocupació (Prestacions contributives i no contributives)	60
5.	POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ	62
	RESUM	62
5.1.	La inversió en polítiques actives d'ocupació i formació per l'ocupació a Barcelona	63
5.1.1.	Inversió del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya a Barcelona, per àmbits i per entitat operadora	63
5.1.2.	Inversió de l'Ajuntament de Barcelona	65
5.1.3.	Resum total de la inversió a la ciutat, per àmbits i operadors	67
5.2.	Realitzacions i inversions municipals en programes de dinamització econòmica i suport a l'ocupació	67
6.	LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DEL SISTEMA EDUCATIU A LA CIUTAT DE BARCELONA	69
	RESUM	69
6.1.	L'oferta i la seva evolució	70
6.2.	Preinscripció i assignació	73
6.3.	Demandes dels sol·licitants i necessitats	74
6.4.	Matriculació	75
7.	INVERSIÓ A LA CIUTAT	77
	RESUM	77
7.1.	Inversió municipal per programes	78
7.2.	Inversió de la Generalitat de Catalunya a la ciutat	80
7.3.	Inversió privada d'obres i instal·lacions	81
8.	QUALITAT DE VIDA: Risc de Pobresa	82
	RESUM	82
8.1.	Pilar Social Europeu de Drets Socials	83
8.2.	Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible	84
8.2.1.	Aspectes generals i de ciutat de l'Agenda 2030 respecte a la pobresa	84
8.2.2.	Estat actual de les fites de l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona	86
8.3.	Risc de pobresa a la ciutat de Barcelona	91
9.	LA VISIÓ DELS AGENTS SOCIALS	96
	ANNEX DE TAULES	118

LA CIUTAT CREIX EN LA SEVA ECONOMIA I EN LA SEVA POBLACIÓ. BARCELONA POT PROGRESSAR EN LA SEVA COHESIÓ SOCIAL.

Per quart any consecutiu dins el mandat d'aquesta presidència, acudim a la cita anual amb la ciutat, la seva ciutadania, les seves empreses i les persones que hi treballen, l'Ajuntament i totes les institucions que fan possible la seva governança econòmica i social.

Em complau posar de relleu que la ciutat de Barcelona creix; creix el producte interior brut i també creixen els llocs de treball i les persones ocupades de la ciutat. La transformació productiva de la ciutat, a més, va en la bona direcció, i es combina el creixement general amb una forta embranzida de les activitats del coneixement i el conjunt de serveis. És evident que el creixement econòmic de la ciutat és condició necessària per al seu avenç i, en aquest sentit, cal dir que ja estem per sobre de la mitjana europea i del que eren objectius de la Unió Europea en relació amb l'ocupació per a 2030, sis anys abans de la data fixada.

Però en el terreny social, observem desequilibris i tenim un risc important que s'ampliï una nova dualitat social. No aconseguim que les polítiques d'habitatge, educació i serveis socials aturin les desigualtats extremes i facin reals els drets socials per a una part de la població, pobra i desfavorida. Hi ha pocs avenços i per això, Barcelona no pot considerar-se una ciutat moderna de debò, tot assumint que altres ciutats europees tenen reptes semblants. Assolir un equilibri entre creixement econòmic i social hauria de ser un objectiu per consolidar una prosperitat compartida. Potser, per aconseguir una major cohesió social, seria suficient si des de l'àmbit públic i privat caminem plegats pel camí del progrés econòmic i social.

El creixement de la població a la ciutat ha assolit nivells mai vistos des de fa anys. És un creixement que respon a les migracions i no pas al creixement de la fecunditat i la disminució de les defuncions. Els nous residents que procedeixen de la immigració i es registren al padró municipal compensen, en escriu, les sortides de població de la ciutat. Ens hauríem de remuntar als anys de l'anomenat *desarrollismo* per trobar un creixement d'una intensitat semblant.

Les dinàmiques econòmiques i socials que es produeixen a Barcelona no són pas exclusives de la ciutat, ja que, amb matisos, també s'observen a la Regió Metropolitana. Si mirem les dades de mobilitat obligada per raons de treball, constatem que els fluxos de població s'han anat incrementant al llarg del temps. Avui, la Regió Metropolitana és una unitat funcional policèntrica en el terreny econòmic i social, entorn d'un node principal que és la ciutat de Barcelona.

Les amenaces per a la consolidació d'aquest espectacular creixement econòmic provenen, no només dels desequilibris socials en l'àmbit d'Europa, sinó de la cada vegada més evident vulnerabilitat en relació amb els equilibris geoestratègics i els

desafiaments climàtics. La guerra d'Ucraïna al continent europeu i la d'Orient Mitjà, a la porta de casa mateix, en són una prova evident.

Barcelona i la seva Regió Metropolitana hauran d'avançar en el seu alineament amb el model social europeu, un model d'èxit que caracteritza l'emergent Unió Europea. Encara que els canvis polítics que s'hi produeixen demanen de més i millor inversió, tal com proposen Enrico Letta i Mario Draghi en els seus darrers informes. Barcelona ha de créixer de forma sostenible amb el medi natural, sent competitiva en un món global que millori la productivitat i això, només serà realitat si millora el seu talent i la capacitat innovadora i es combina amb la col·laboració públicoprivada i un entorn en què la millora de les condicions socials i laborals proporcionin un equilibri social necessari.

Els avenços assolits en el creixement econòmic ens donen marge per augmentar la inversió, que és la garantia d'un demà més pròsper, però aconseguir l'estabilitat i el dinamisme necessari per assolir aquest futur i mantenir-lo, requereix que sigui inclusiu i elimini les desigualtats. Crec que val la pena fer l'esforç, si volem una gran ciutat per viure-hi i treballar-hi en què les nostres vides es desenvolupin amb felicitat.

Per acabar, voldria agrair, la meua Presidència després del proper Ple, a l'Alcalde Jaume Collboni i a la regidora Raquel Gil per haver-me donat l'oportunitat de presidir, amb la seva proposta i confiança, el Consell Econòmic i Social de Barcelona També vull agrair els sindicats més representatius, CCOO i UGT, i les organitzacions empresarials, Foment del Treball i PIMEC, la confiança que em van donar amb el seu consens en el nomenament, però sobretot la seva contribució amb debats a la preparació dels nostres informes, que ha estat intensa i sempre constructiva. També vull agrair tots els grups municipals la seva constant aportació d'idees i propostes en aquest mandat. Així mateix, vull agrair especialment l'esforç i l'aportació feta per totes les persones que treballen al CESB encapçalades per la seva secretària general, la senyora Maria Nogué.

Amb el termini del mandat recupero la condició de ciutadà comú. Des d'aquesta posició i apel·lant al diàleg franc que hem mantingut al llarg d'aquests anys, us faig una darrera consideració: estic convençut que el capital social de què disposa Barcelona i el conjunt de la Regió Metropolitana són la garantia dels avenços que, de ben segur, es produiran impulsats pel desig ciutadà de progrés social i econòmic, amb equilibri i diàleg social.

Francesc Castellana i Aregall
President del Consell Econòmic i Social

2023: DE LA INCERTESA A L'OPTIMISME

Economia mundial

Tot i els pronòstics poc positius i els nombrosos dubtes la incertesa global que hi havia a finals de 2022 i a principi del 2023, l'exercici 2023 es pot qualificar, en línies generals, de positiu en l'àmbit internacional. De fet, l'any conclou amb un creixement del PIB mundial d'un 3,1 %, gairebé el mateix percentatge que l'exercici anterior, i això malgrat l'enduriment de les condicions financeres internacionals, així com els conflictes geopolítics centrats en la guerra Ucraïna-Rússia i en l'Orient Mitjà. Aquesta xifra tornà a la dinàmica que hi havia abans de la pandèmia Covid-19, atès que en el període 2008-2020 la mitjana del creixement anual de l'economia és d'un 2,9 %, encara, però, que es manté per sota dels ritmes que s'havien experimentat en la primera dècada del segle XXI, d'un 4,4 % anual.

Paral·lelament, cal esmentar que el comerç mundial de mercaderies pateix un descens d'un 1,2 % en volum i d'un 5 en valor, degut als preus elevats de l'energia i de la inflació en els països desenvolupats, sobretot a Europa. No obstant això, el comerç de serveis comercials augmenta un 9 % en valor i fa que el total dels intercanvis caiguin, només, un 2 %.

Una de les claus de l'evolució positiva de l'economia a 2023 és la moderació dels preus de l'energia, en especial, al mercat europeu. Cauen en els mercats internacionals per sobre d'un 20 % a 2023 en relació amb l'exercici anterior, especialment el gas amb prop d'un 60 % de descens a Europa. Per exemple, l'any 2022, el mercat de futurs se situa en les projeccions del preu del gas europeu en els 150 euros/MWh a finals de 2023, però, en canvi, acaba cotitzant al voltant dels 50 euros/MWh. En línia amb això, es pot apuntar que a 2023 es moderen significativament les tensions inflacionistes que van caracteritzar l'economia mundial de 2022. Així, la inflació tanca amb un augment d'un 6,8 %, inferior a gairebé el 9 % de l'any anterior, però encara lluny de l'objectiu del 2 % dels bancs centrals. Això s'explica per la dura política monetària desplegada en l'àmbit internacional, que suposa una alça ràpida i important dels tipus d'interès, així com per la baixa dels preus energètics i pel relaxament de les tensions en les cadenes d'aprovisionament.

Un altre aspecte de 2023 a tenir en compte és el comportament positiu que manté l'ocupació en les principals economies del món, atès que davant les incerteses globals, les empreses prefereixen conservar els llocs de treball per evitar haver de tornar a buscar persones treballadores en un context d'escassetat de mà d'obra qualificada. En aquest sentit, la taxa d'atur als Estats Units es manté constant (3,6 % a 2022 i el 3,7 a 2023) i a la zona euro es redueix lleugerament i passa del 6,8 % l'any 2022 al 6,5 a 2023.

Finalment, cal apuntar que els països emergents i en desenvolupament palesen un millor comportament de les seves economies que els països desenvolupats. En conjunt, creixen per sobre del 4 % durant l'exercici, una mica més que a 2022. Espacialment, hi destaca l'acceleració de la Xina i l'Índia. Per la seva part, els països més avançats registren un augment del PIB inferior al 2 %, per sota de l'any anterior, arrossegat per l'escàs dinamisme del continent europeu. En aquest cas, els Estats Units mostren una continuïtat de fortlesa econòmica i assoleixen un creixement d'un 2,5 % del seu PIB, per sobre de l'1,9 de 2022.

Europa

A diferència dels grans pols de l'economia mundial, que l'any 2023 experimenten ritmes de creixement dels seus PIB significatius i en alguns casos superiors al de l'any anterior, Europa registra una evolució més discreta, on hi destaca la moderació significativa del dinamisme que havia caracteritzat els darrers exercicis. De fet, finalitza l'exercici amb un estancament, tot i que esquiva una possible recessió. Així, l'any 2023 conclou amb una pujada del PIB comunitari i de la zona euro d'un 0,4% (3,5 i 3,4 % a 2022, respectivament). Cal esmentar la divergència significativa en l'evolució dels diferents països, amb descensos destacables a Estònia i Irlanda (-3,2 i -3,0 %, respectivament), així com a Finlàndia, Hongria i Àustria (al voltant d'un -1,0 %). Per contra, hi ha increments notables a països petits com Malta, Croàcia i Xipre, i als països meridionals (Espanya, Portugal i Grècia). Cal ressaltar, específicament, la davallada d'un 0,3 % de l'economia alemanya, cosa que contrasta amb el creixement de gairebé un 2 % de 2022 i els augments d'un 0,7 i un 0,9 % de França i d'Itàlia, significativament inferiors als registres dels exercicis anteriors (2,5 i 4,1 % a 2022).

Malgrat la ralentització de l'activitat, la Unió Europea ha creat més de 2 milions de llocs de treball al llarg de 2023 i ha assolit màxims històrics a finals d'any en determinats col·lectius quant a taxes d'activitat i ocupació. La taxa d'atur se situa en un 6,1 % a la Unió Europea i en un 6,6 % a l'eurozona, on hi destaquen els percentatges elevats d'Espanya i Grècia.

La inflació ha continuat sent el cavall de batalla dels governs comunitaris i del Banc Central Europeu (BCE) durant 2023. La mitjana anual és d'un 6,4 % a la Unió Europea i d'un 5,4 a la zona euro, notablement per sota dels rècords assolits l'exercici anterior. En la lluita contra la inflació, el BCE ha continuat l'any 2023 incrementant els seus tipus d'interès en diverses ocasions, des del 2,5 al 4,5 %, fet que ha impulsat l'euríbor, (principal referència) a l'alça en els mercats financers.

Espanya

A Espanya l'economia assoleix a 2023 uns registres bastant més positius que els del conjunt de la Unió Europea i els de l'eurozona, sent un dels països amb millor evolució. El PIB augmenta un 2,7 % respecte a 2022, taxa, però, menor a la dels dos anys

anteriorment clarament impulsats per la recuperació postpandèmica (5,8 % a 2022 i 6,4 a 2021).

Entre els factors positius de l'economia espanyola, cal destacar, sobretot, el retrocés de la inflació, d'una banda, i el bon comportament del mercat laboral, de l'altra. La inflació mitjana se situa a 2023 en el 3,5 %, gairebé cinc punts percentuals per sota de 2022 i inferior als registres comunitaris. Es tracta d'una moderació important si es té en compte que a mitjan 2022 la taxa interanual se situa una mica per sobre del 10 %. Les mesures antiinflació del govern, sobretot les relatives a la fiscalitat energètica, l'excepció ibèrica en matèria elèctrica i la contenció salarial constitueixen eixos fonamentals de la lluita contra la inflació a Espanya. D'altra banda, el mercat laboral estatal palesa una important resiliència, amb un comportament més positiu del que es preveia. L'ocupació creix un 3,2 % de mitjana durant 2023 (4,1 % a 2022), mentre que la taxa d'atur es redueix del 13,0 al 12,2 %, alhora que la contractació indefinida augmenta el seu pes específic impulsat per la reforma laboral.

En el camp dels agregats econòmics, el consum de les llars continua amb una evolució positiva i creix un 1,7 % l'any 2023, cosa que representa una moderació en relació amb 2022, quan augmenta un 4,8 %. Pel que fa a les administracions públiques, el consum té una dinàmica creixent respecte a l'any anterior d'un 5,2 % i s'inverteix el descens lleuger d'un 0,2% de 2022. Per altra banda, la formació bruta de capital fix constitueix el component més preocupant de la demanda agregada en disminuir un 1,60 % cosa que contrasta amb l'increment del 2,4 % de l'any anterior. Cal matisar que mentre que la construcció manifesta un comportament dinàmic força similar al de 2022, la inversió en béns d'equipament ha caigut. En un altre sentit, les exportacions es moderen notablement l'any 2023, atès que creixen a un ritme molt inferior al dels anys immediatament anteriors. Pujaren un 2,8 %, per sota del 15,2 de 2022 i del 13,5 de 2021. Paral·lelament, les importacions no experimenten grans canvis, ja que augmenten un 0,3 % (7,0 % a 2022 i 14,9 % a 2021). Aquest comportament dels intercanvis comercials amb l'exterior permet una millora en el saldo comercial i facilita una contribució positiva en favor del creixement del PIB.

Des del punt de vista sectorial, cal esmentar el comportament positiu de tots els grans sectors d'activitat on hi destaquen els serveis, tant públics com de mercat, i la construcció.

Catalunya

L'economia catalana experimenta l'any 2023 un creixement del PIB d'un 2,6 %, malgrat el context de dificultats que existeix, com és la situació geopolítica, la manca de dinamisme de la zona euro (sobretot dels principals socis comercials), la dura política monetària, i les tensions inflacionàries. Aquest escenari permet donar per finalitzada la

postpandèmia i situa l'economia clarament per sobre de la situació d'abans de 2020, i contextualitza els diferents components agregats en un marc de normalitat.

En el mercat de treball cal esmentar l'augment significatiu de la creació d'ocupació durant 2023, d'un 2,9 % en afiliació i un 3,9 en població ocupada, xifres rècord en tots dos casos. D'altra banda, la taxa d'atur disminueix d'un 10,3 % a finals de 2022 a un 9,2 a les acaballes de 2023. S'ha d'afegir que el bon comportament del mercat laboral va acompanyat d'una davallada en la taxa de temporalitat que se situa a nivells europeus (14,1 %) i del fort impuls de la creació de llocs de treballs qualificats.

Respecte a la demanda interna, els consums de les llars i de les administracions públiques creixen a 2023 en referència, amb l'any anterior al voltant, un 2 %, mentre que, per altra banda, la formació bruta de capital en capital fix descendeix a causa de la davallada d'un 3,3 % de la inversió en béns d'equipament i d'altres actius. Per contra, la inversió en construcció augmenta a una taxa superior a la del 2022. La demanda exterior contribueix positivament al creixement de l'economia gràcies al dinamisme de les exportacions de béns, que creixen un 6,1 %, i a la recuperació del turisme, així com a la moderació de les importacions, que s'incrementen un 2,9 %. Val a dir que a 2023, les exportacions catalanes de béns superen per primera vegada en la història els 100.000 milions d'euros i se situen en 100.683,5 milions d'euros.

Per branques d'activitat, la indústria i els serveis són els que presenten, l'any 2023 un comportament millor en relació amb 2022. El valor afegit brut de la primera creix un 3,5 % i el de la segona un 3,1. Dins la indústria, cal destacar pel seu dinamisme la fabricació de material de transport, la producció de materials i equips elèctrics, electrònics i òptics, i la fabricació de productes farmacèutics. D'altra banda, als serveis el creixement dels serveis és generalitzat entre les diferents branques. En un altre sentit, l'activitat a la construcció es modera a 2023, mentre que el sector agrari pateix un retrocés en bona part per la situació de sequera.

Finalment, cal apuntar que la inflació es moderar notablement a Catalunya l'any 2023, després de la tendència alcista de l'any anterior. L'exercici finalitza amb un índex de preus al consum d'un 3,4 % (8,0 a 2022), gràcies, en gran mesura, a la bona evolució dels preus energètics.

En el context català, cal destacar que l'economia de Barcelona experimenta un impuls important durant 2023, de la mà de la inèrcia que ja venia mostrant anys anteriors, intensificada per l'evolució positiva del mercat laboral i pel fort dinamisme del turisme i de les activitats relacionades. Els diferents indicadors palesen un panorama positiu, que permeten afirmar que la marxa de l'economia és molt possiblement més favorable que en el conjunt de Catalunya, cosa que es veu acompanyada per un reforç del seu posicionament internacional i dels seus ecosistemes de coneixement, empenedoria i de tecnologia. No obstant això, aquesta situació no està exempta de problemes que

requereixen una reflexió conjunta i consensuada entre els diferents agents econòmics, com el futur model econòmic de ciutat i el seu paper en el context de Catalunya, a més d'altres qüestions de caire més general, com les infraestructures i comunicacions, l'energia, l'aigua, i el finançament.

Carles Puig de Travy

Degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

SÍNTESI D'INDICADORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA 2023

INDICADOR	DARRERA DADA	VARIACIÓ 2022-2023
Evolució de la població resident	1.702.814	+2,55 %
Població en edat de treballar (16-64 anys)	1.101.179	+3,9 %
Població nascuda a l'estranger	572.459	+18,85 %
PIB pm	103.589	+2,8 %
IPC (desembre 2023)	3,1 %	-2,6 p.p.
Nombre de societats constituïdes (Gener a octubre de 2023)	7.712	-0,3 %
Índex de confiança del consumidor (ICC) (Desembre 2023)	99,0	+10,2
Turistes allotjats (milions)	12.047.506	+14,1 %
Població Activa (EPA, 4T)	918.200	+6 %
Població Ocupada (EPA, 4T)	863.300	+13 %
Afiliació a la Seguretat Social a la ciutat de Barcelona	1.205.238	+1,8%
Taxa d'atur (EPA, 4T)	6,1 %	-2,9 %
Atur registrat	63.525	+3,4 %
Inversió SOC en Polítiques Actives (En milions €)	82,19	-21,51%
Despeses municipals en dinamització Ec. i suport a l'ocupació	121.626	+141,2%
Oferta formació professional (grups)	908,8	+7,35 %
Oferta formació professional (places 2023-2024)	27.596	+15,7%
Inversió municipal liquidada (En milions €)	584,13	+12,6 %
Inversió de la Generalitat a la ciutat (En milions €)	392,4	+1,42%
Inversió privada en Obres i Instal·lacions (En milions €)	1.330	+33,3 %
Renda Disponible de les Llars (4T 2023)	12,2	+7,4 %
Població Desocupada (EPA, 3T)	63.400	-7 %

1. LA DEMOGRAFIA A LA CIUTAT DE BARCELONA

RESUM

Barcelona tanca l'any 2023 amb una xifra de població de 1.702.814 persones residents a la ciutat. Respecte a l'any 2022, és un augment de 42.379 persones (+2,6%) i suposa un màxim des del 1991. Tant els 10 districtes com els 73 barris de la ciutat, presenten increments. L'estructura poblacional per sexes és molt similar a la d'anys anteriors, amb una lleugera superioritat global de dones (52,3%) molt accentuada en les edats avançades.

La mitjana d'edat de la població de Barcelona es manté estable al voltant dels 44,4 anys. Un valor superior a la mitjana espanyola (44,2) i a la catalana (43,4) i molt similar a la d'Europa (44,5).

Respecte al nivell de formació, s'observa una millora de la qualificació acadèmica de la població (36,4% de la població té estudis superiors). Destaca el diferencial entre homes i dones (34,3% i 38% respectivament).

El creixement natural de la ciutat durant 2023 va registrar 11.044 altes per naixement i 14.705 baixes per defunció.

L'Índex de Recanvi de la Població en edat Activa (IRPA), que relaciona la població de 60 a 64 anys amb la de 15 a 19 anys, se situa en 112 sortides per cada 100 entrades.

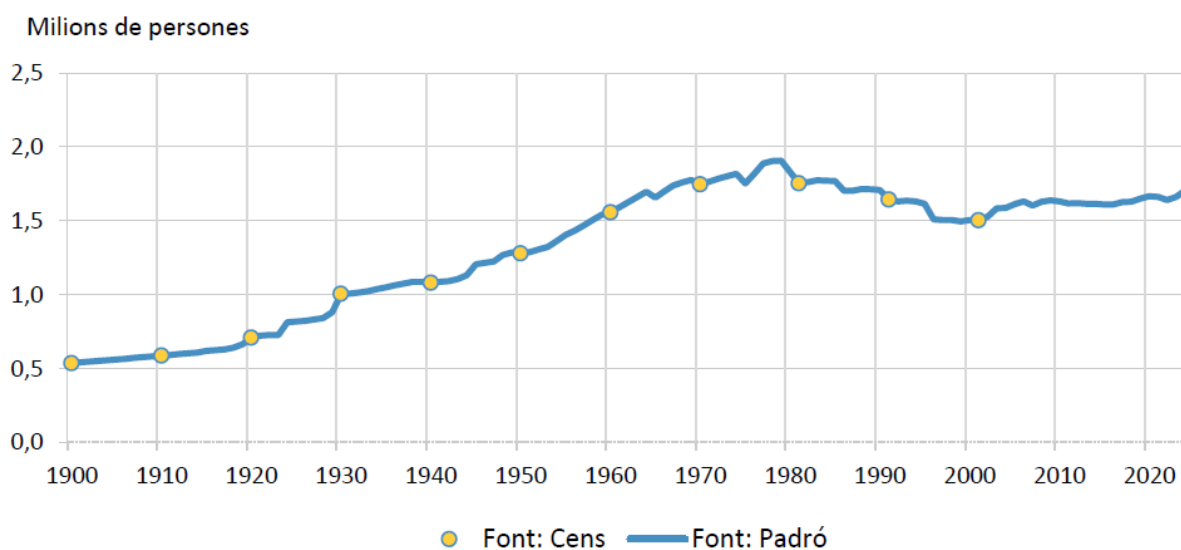
Segons les projeccions municipals de l'IDESCAT amb relació a 2042, l'escenari mitjà de referència preveu per a la ciutat de Barcelona un lleuger augment de població (uns 40.000 residents).

1.1. EVOLUCIÓ I ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA DE LA POBLACIÓ

1.1.1. Evolució de la població i components del creixement demogràfic¹

A 1 de gener de 2024, la població empadronada a Barcelona es situa en 1.702.814 persones, amb 42.379 persones més que un any enrere. Representa el valor màxim de residents a la ciutat des de 1990. Aquest increment poblacional del 2,6% en relació amb l'any anterior referma el canvi de tendència iniciat el 2023. S'observa una recuperació del nombre de residents, després de la davallada registrada el 2021 i el 2022 a conseqüència de la disminució dels fluxos migratoris durant la pandèmia de Covid-19. Així, la ciutat de Barcelona supera el nombre d'empadronats registrat el gener de 2020, just abans de l'esclat de la pandèmia².

Gràfic 1.1. Població resident a la ciutat de Barcelona (1900-2024)

Font: Oficina Municipal de dades

¹ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona el 2024. Informe de resultats. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024".

² Veure: Annex de Taules - Taula 1.1. Evolució de la població de Barcelona.

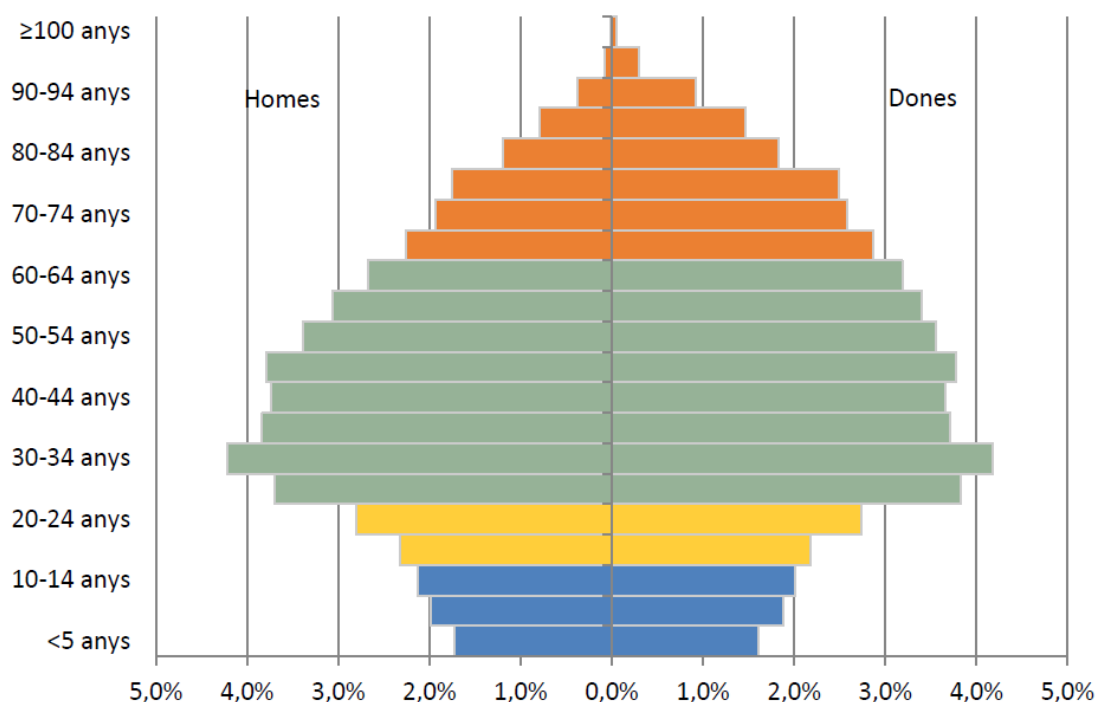
1.1.2. L'estructura demogràfica i altres característiques de la població³

Població per sexe i edat

L'estructura de la població empadronada per sexes es manté molt estable, amb un lleuger predomini generalitzat de les dones (52,3%), especialment a partir dels 45 anys. La proporció és gairebé idèntica a la dels dos anys anteriors i molt similar a la de les darreres dues dècades⁴.

L'estructura de la població per edats que configura la piràmide, deriva d'una societat madura en la què les cohorts més nombroses són les d'adults joves (especialment entre 30 i 49 anys). El grup quinquennal més nombrós és el dels adults de 30 a 34 anys, amb gairebé 142.993 persones. Les cohorts entre els 25 i els 59 anys són les úniques que depassen les cent mil persones, i en conjunt sumen poc més de la meitat de la població, un 51,8%.

Gràfic 1.2. Piràmide de població de Barcelona a 1/1/2024

Font: Ajuntament de Barcelona. Lectures del Padró Municipal d'Habitants fins a 1 de gener de 2024.

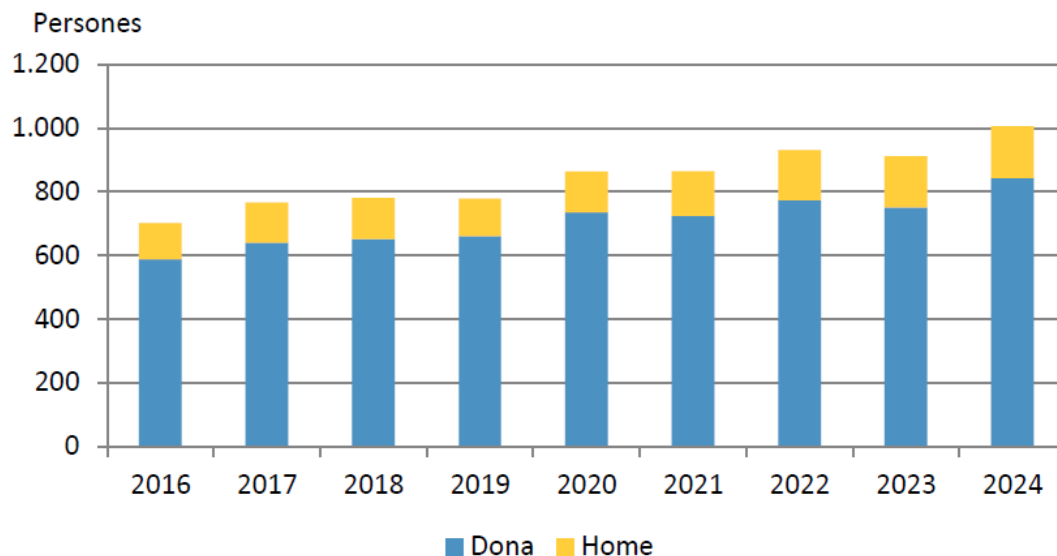
³ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona el 2024. Informe de resultats. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024".

⁴ Veure: Annex de Taules - Taula 1.2. Evolució de la població de Barcelona per sexe 1981-2023.

La piràmide poblacional té una forma pròpia de societats occidentals, on les taxes de natalitat cada cop són més baixes, fet que provoca un creixement natural molt baix. Les cohorts a la base de la piràmide són poc nombroses i van en retrocés. Per contra, l'augment de l'esperança de vida explica una major supervivència entre les cohorts d'edat avançada. La franja de 20 a 24 anys (aproximadament la d'incorporació al mercat de treball) té pràcticament la mateixa població que la de 65 a 69 anys (aproximadament l'edat de la jubilació).

A Barcelona, a finals de 2023, la presència de persones centenàries ha assolit un màxim històric: de 1.007 persones: 843 dones i 164 homes. És molt notable la superior longevitat de les dones (al voltant del 84% del total). Com a molts altres indrets d'Espanya i Europa, el segment d'edat que augmenta més en volum i en termes relatius és el de les persones de 85 i més anys. A Espanya, el nombre de centenaris s'ha multiplicat per 20 en les darreres quatre dècades.

Gràfic 1.3. Població centenària a la ciutat de Barcelona (2016-2024)

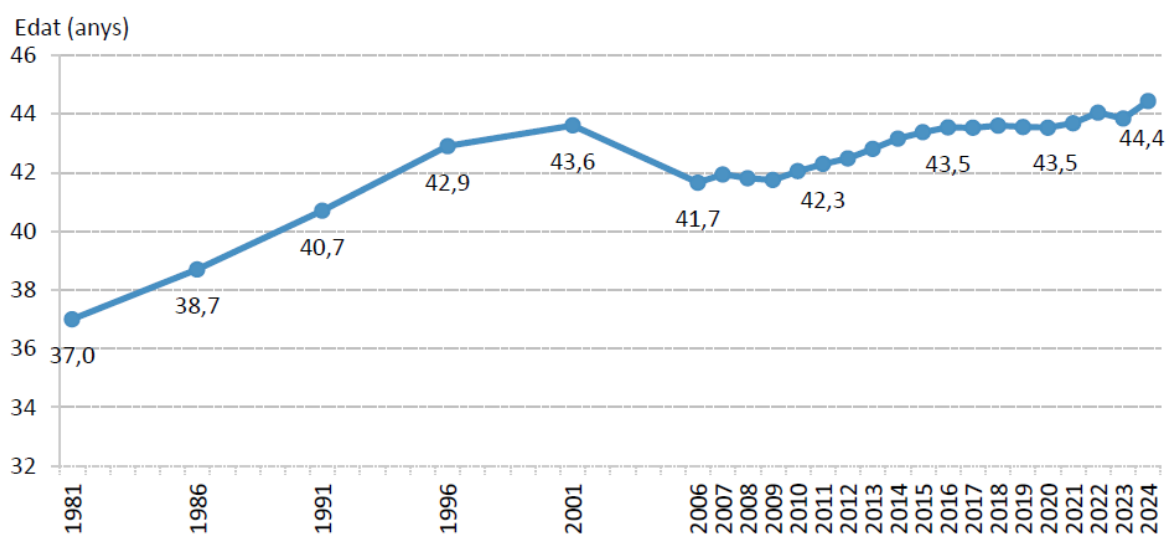
Font: Ajuntament de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de 2024.

Els barris que concentren més persones centenàries en termes absoluts són la Nova Esquerra de l'Eixample, Sant Gervasi-Galvany, l'Antiga Esquerra de l'Eixample, la Sagrada Família, Sarrià i la Vila de Gràcia.

Mitjana d'edat de la població⁵

A l'any 2023, la mitjana d'edat de la població de la ciutat és de 44,4 anys. És una xifra lleugerament per sobre de la mitjana espanyola (44,2 anys) i la catalana (43,4 anys)⁶. A la Unió Europea, la mitjana d'edat va ser de 44,5 anys, el que suposa un augment de 6 anys en relació amb les xifres de fa 20 anys. Dins de la Unió Europea, Itàlia marca màxims amb 48,4 anys de mitjana i Xipre mínims amb 38,4 anys.

Gràfic 1.4. Edat mitjana de la població de Barcelona (1981-2024)

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

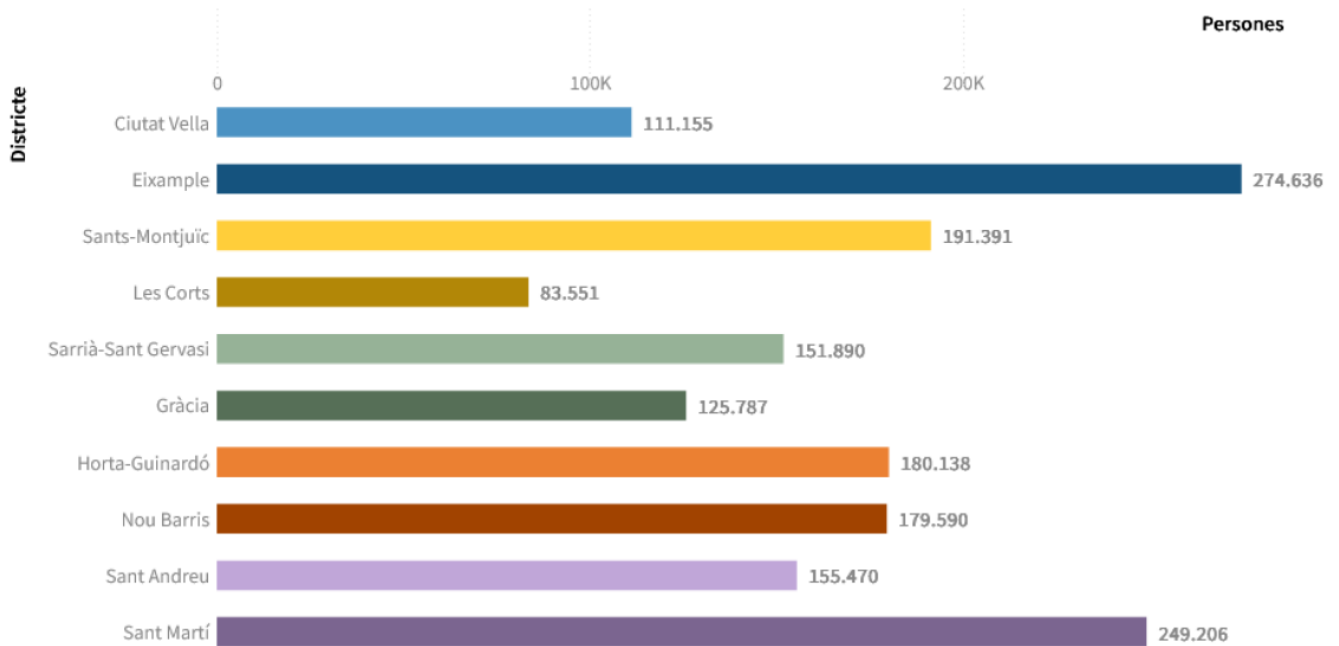
En quan a la mitjana d'edat per districtes, Ciutat Vella presenta la xifra més baixa, i és l'únic districte que se situa per sota dels 40 anys (39,8 anys). Els residents a Les Corts (46,5 anys) i a Horta-Guinardó (45,4 anys) tenen la mitjana d'edat més alta.

⁵ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona el 2024. Informe de resultats. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024".

⁶ Instituto Nacional de Estadística – *Indicadores de estructura de la población*

Població per districtes i barris

Gràfic 1.5. Població resident als districtes de Barcelona a 1 de gener de 2024

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

L'augment de la població es detecta en tots els 10 districtes de Barcelona. Augmenta el nombre de persones empadronades, amb unes taxes que oscil·len del 4,4% de Ciutat Vella a l'1,4% de Sarrià Sant-Gervasi. En el cas de Ciutat Vella, amb 111.155 persones empadronades, no s'assolia un nombre de residents tant elevat des de 2008. Nou Barris (3,1%) és el segon districte que més ha crescut. Amb un creixement intermedi, Les Corts registra un augment de l'1,7%, mentre que en els 6 districtes restants, la població augmenta entre un 2% i un 3%: Sants-Montjuïc (2,9%), Sant Martí (2,7%), Horta-Guinardó (2,6%), Sant Andreu (2,4%), Gràcia (2,3%) i l'Eixample (2,2%).

En l'àmbit de barris, també es repeteix aquest patró d'augment de població. Tots els 73 barris en què es divideix la ciutat, recuperen població. Destaquen els augments de la Marina del Prat Vermell⁷ (+17,8%), el Barri Gòtic (+11,3%) i el Bon Pastor (+9,5%). A més de Canyelles, pràcticament estancat amb un increment del 0,2%, hi han sis barris amb perfils molt diferents que mantenen estabilitat demogràfica amb increments inferiors a l'1%; són les Tres Torres (+0,7%), la Guineueta (0,7%), Can Peguera (+0,5%), Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou (+0,3%), la Vila Olímpica del Poblenou (+0,3%) i la Vall

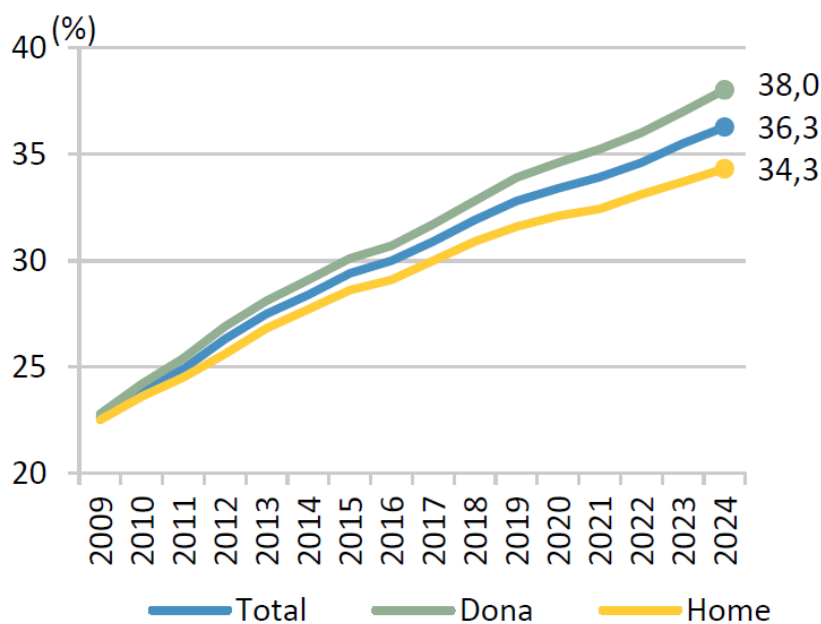
⁷ Cal considerar que es tracta d'un barri amb poca població i en ple procés de transformació urbana.

d'Hebron (+0,3). Per Àrees Estadístiques Bàsiques (AEB)⁸, 223 de les 233 en què es divideix la ciutat presenten increment de població.

Població segons el nivell de formació⁹

En 2023 s'observa una millora de la qualificació acadèmica de la població barcelonina i s'amplia el diferencial entre homes i dones. La població de 16 i més anys amb titulació universitària o un cicle formatiu de grau superior ha passat del 22,6% l'any 2009 al 36,3% el 2024, en una tendència ascendent ininterrompuda tant entre els homes com, especialment, entre les dones.

Gràfic 1.6. Població de 16 i més anys amb estudis universitaris o CFGS
(2009-2024)

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

⁸ AEB: Àrea Estadística Bàsica. És el nivell territorial situat entre barri i secció censal. Es tracta d'una divisió territorial utilitzada amb finalitat estadística. A la ciutat de Barcelona es van establir 233 a l'any 2015.

⁹ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona el 2024. Informe de resultats. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024"

Es detecta una creixent diferenciació de nivell formatiu entre homes i dones en els nivells elevats (educació terciària). Per nivell completat, gairebé no hi ha diferències de gènere en els nivells primaris i secundaris. Ara bé, si l'any 2009 la proporció de dones amb formació universitària (22,8%) superava lleugerament la dels homes (22,5%), en 2024 aquesta diferència ha crescut (38,0% enfront del 34,3%) fins arribar a una avantatge femenina de gairebé un 4%. Aquestes dades mostren una tendència general observable a Catalunya, a Espanya i a moltes ciutats europees: existeix una bretxa de gènere en el rendiment acadèmic a favor de les dones, especialment en les generacions joves que finalitzen un grau o un màster oficial: el 2021, el 36% de les dones de la UE havia completat l'educació terciària, enfront del 31 % dels homes. Aquest patró es pot observar a gairebé la totalitat de països de la UE¹⁰.

1.2. CREIXEMENT NATURAL I CREIXEMENT MIGRATORI

1.2.1. Creixement natural a la ciutat de Barcelona¹¹

Durant l'any 2023, Barcelona va registrar 11.044 altes per naixement i 14.705 baixes per defunció.

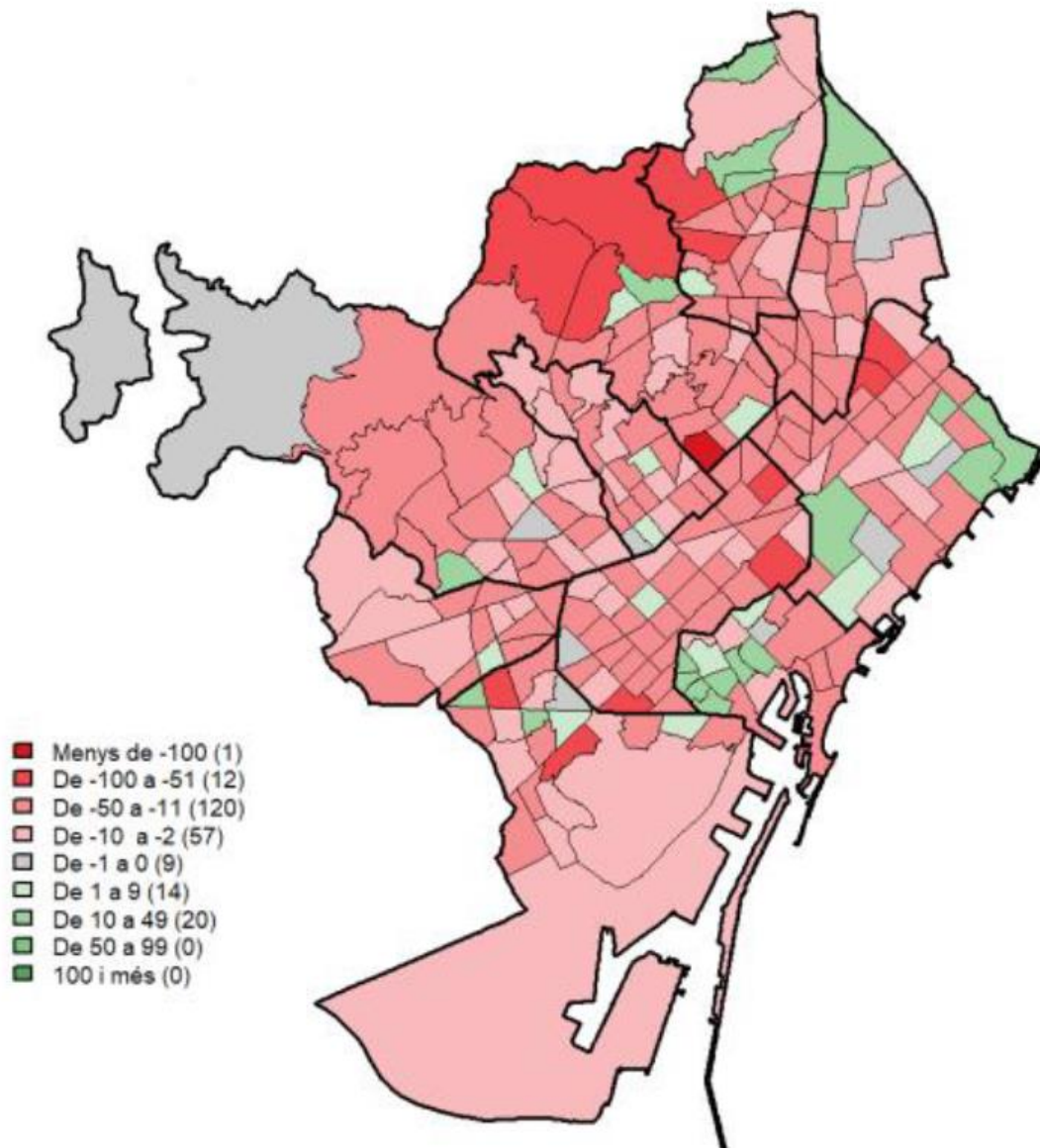
Com en anys anteriors, les defuncions són més elevades que els naixements. Els poc més de 11.000 naixements es van situar un 16,4% per sota de la mitjana de la dècada 2010-2020. Deixant de banda l'any 1939, any del final de la guerra civil espanyola, és el valor més baix des de l'any 1900. Pel que fa a la mortalitat, durant el 2023 les 14.705 defuncions registrades mostren un lleuger descens respecte als valors dels anys anteriors, i es situen un 4,8% per sota de la mitjana de la dècada 2010-2020. En una mirada retrospectiva, any rere any la xifra s'allunya de l'excés de defuncions de l'any 2020, imputable a la mortalitat per Covid-19.

Als districtes, el saldo natural negatiu ha estat generalitzat. També ha afectat a 199 de les 233 Àrees Estadístiques Bàsiques (AEB) . Només algunes zones de Sant Martí, el Raval, Sant Andreu i Nou Barris escapen del saldo negatiu.

¹⁰ Eurostat – *Education Levels*

¹¹ Oficina Municipal de Dades - *“La població de Barcelona el 2024. Informe de resultats. Lectura del Padró Municipal d’Habitants a 01/01/2024”*

Mapa 1.1. Saldo del moviment demogràfic natural (naixements-defuncions) per AEB
2023

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

Natalitat

Al 2023, a Barcelona es registren 11.044 naixements (251 menys que l'any anterior). Aquesta reducció de la natalitat s'observa com un fenomen persistent molt relacionat amb la conjunció de certs factors sociodemogràfics de les darreres dècades: la disminució del nombre de dones en edat fèrtil, el retard en l'edat de la maternitat, la disminució del nombre de fills per dona, i l'augment de les dones que acaben el seu període fèrtil sense fills. Aquest

patró no és excepcional per la ciutat de Barcelona, sinó que segueix els nivells de fecunditat excepcionalment baixos similars en altres ciutats i regions espanyoles i europees¹².

L'evolució de la taxa de natalitat de Barcelona (naixements registrats al Padró per mil habitants) també mostra una de les xifres més baixes registrades. Al 2023, s'ha situat en el 6,6‰ (tres dècimes menys que el 2022 i quatre dècimes menys que el 2021). Les taxes més elevades se situen en algunes zones de Sant Martí, la Trinitat Vella, el Turó de la Peira, Torre Baró, Ciutat Meridiana, el Raval, Vallcarca i la Marina del Prat Vermell.

En 2023 a la ciutat de Barcelona, els nadons de nacionalitat estrangera tenen un pes creixent sobre el total de naixements. Van suposar un 29,9% (respecte al 27,4% el 2022), sis punts més que al 2015. Les principals nacionalitats dels nadons de nacionalitat estrangera registrats al Padró durant l'any 2023 són: Pakistan (354 nadons), Itàlia (341), Colòmbia (229) i França (182).

Pel que fa a la fecunditat, les dades de 2022 –les més recents disponibles– confirmen la tendència descendent. Per un cantó, la taxa global de fecunditat, que mesura el nombre total de naixements per cada 1.000 dones en edat fèrtil (de 15 a 49 anys), ha tornat a baixar, situant-se a 29,5‰ (dues dècimes menor que la de l'any 2021), la més baixa dels darrers anys. Per districtes, el rang va des de la taxa més baixa de Ciutat Vella (21‰), fins la més alta de Sarrià- Sant Gervasi (37,4‰). Pel que fa a l'Indicador Conjuntural de Fecunditat (ISF), el nombre mitjà de fills per dona en edat fèrtil, cau de nou de la frontera simbòlica de l'1, i se situa en 0,95 fills per dona, el mateix valor que el 2021 (1,09 el 2020 i 1,04 el 2019). Com al conjunt d'Espanya i d'Europa, fa temps que l'ISF es situa molt per sota del nivell de reemplaçament de la població (2,1 fills per dona). La tendència a la baixa de la fecunditat és global¹³.

Mortalitat

En 2023, es registren a Barcelona 14.705 defuncions, xifra inferior a la de 2022, i que es situa un 4,8% per sota de la mitjana de la dècada 2010-2020. Es constata que l'impacte que la pandèmia de Covid-19 va exercir sobre la mortalitat, ha quedat superat i les dades de defuncions a Barcelona han retornat a valors anteriors a la pandèmia.

¹² Fenomen batejat en anglès com *lowest-low fertility*.

¹³ Nacions Unides: En l'actualitat, més de dues terceres parts dels països del món presenten taxes de fecunditat inferiors a la taxa de reemplaçament.

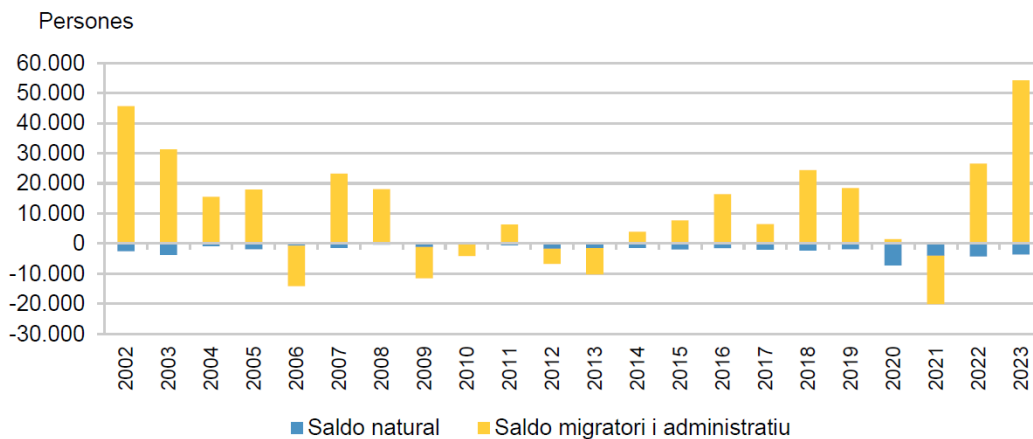
Pel que fa a la distribució per sexes, l'any 2023 van morir més dones (7.761) que homes (6.944), i en una immensa majoria –un 96,6%– van ser persones de nacionalitat espanyola, en coherència amb l'estructura d'edat més envellida de la població nascuda a Espanya i la major incidència de la mortalitat entre la gent més gran.

La mitjana d'edat de les persones que van morir va augmentar fins als 82,6 anys (xifra molt similar a la de l'any anterior). La diferència entre la mitjana d'edat entre les defuncions dels homes (79,5 anys) i les dones (85,6 anys) s'ha eixamplat lleugerament seguint la tendència observada durant 2022.

Encara que no es disposa de dades actualitzades per la ciutat de Barcelona, segons l'INE, l'esperança de vida al 2022 a Catalunya és de 83,5 anys per al total de la població, 86,1 anys per les dones i 80,1 anys pels homes, dades gairebé idèntiques a les del 2020.

1.2.2. Creixement migratori a la ciutat de Barcelona¹⁴

Gràfic 1.7. Saldo natural, migratori i administratiu a Barcelona
(Evolució 2002-2023)

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

El saldo migratori correspon a les diferències entre la població que és dona d'alta al Padró per canvi de residència habitual amb origen a l'estranger o a un altre municipi d'Espanya, i la que es dona de baixa.

¹⁴ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024"

Durant l'any 2023 a Barcelona es va registrar un saldo migratori (immigrants menys emigrants) positiu de 76.786 persones i un saldo administratiu (altes per omissió menys baixes per inscripció indeguda o caducitat) negatiu de 22.581 persones. En conjunt, 2023 registra un saldo migratori i administratiu positiu de 54.205 persones. Aquest saldo positiu, que és més del doble del de l'any anterior, reafirma el retorn als creixements migratoris positius. Es tracta del saldo migratori més gran a Barcelona des del 1977.

Respecte a l'arribada de població, els 156.851 nous residents que van entrar bé per immigració (132.847), bé per via administrativa (24.004), suposen un augment del 7,3% en relació amb l'any anterior; xifres de màxims històrics del darrer mig segle. En relació a l'any 2022, augmenten les baixes per emigració (64.335) i es redueixen per inscripció indeguda (49.706). En conjunt, aquesta emigració suposa una reducció de 130.217 persones, un 12,4% menys de baixes respecte a la xifra de l'any anterior¹⁵.

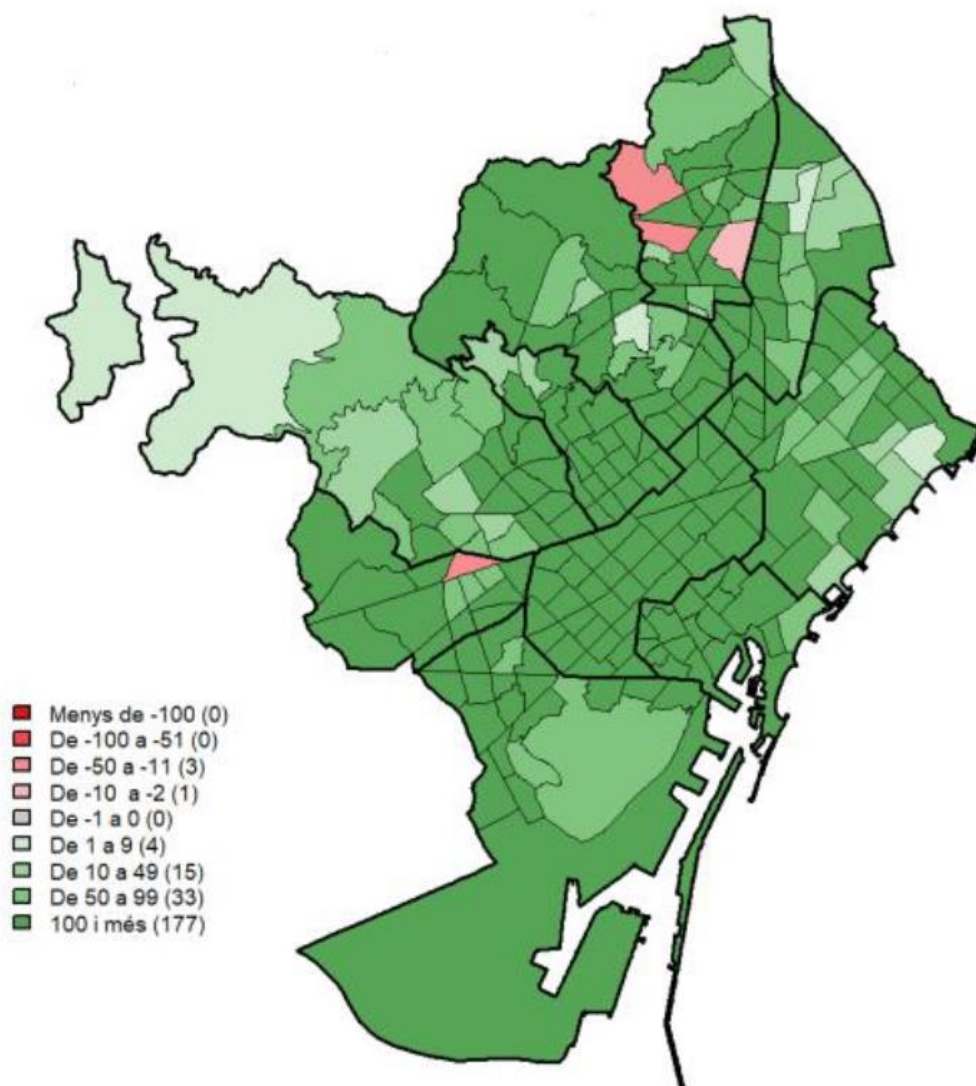
Com en anys anteriors, el moviment migratori està protagonitzat per adults joves provinents de l'estranger en el cas de les arribades, i també per adults joves que marxen a la resta de Catalunya i a la resta d'Espanya en el cas de les sortides amb destinació coneguda. Per edats, el saldo entre altes i baixes totals és positiu en totes les edats. A partir dels 80 anys, el signe s'inverteix i surten més persones de les que entren per via migratòria. Per franges d'edat, els augments més importants corresponen als adults joves de 25 a 29 anys (+19.732 persones), als joves de 20 a 24 anys (+14.221 persones) i als adults joves de 30 a 34 anys (+13.314 persones)¹⁶.

A nivell territorial, tots els districtes guanyen població pel moviment migratori; per AEB, el verd del saldo positiu del mapa s'estén amb força homogeneïtat a 229 de les 233 existents. Les 4 excepcions es troben a la part nord de la ciutat, concretament a Canyelles, la Guineueta i Porta, i una zona de Pedralbes.

¹⁵ A mode de resum, si sumem els nous residents (156.851) i a aquesta xifra li restem les persones que emigren (130.217), el resultat és l'augment de persones residents a la ciutat de Barcelona a 1 de gener de 2024 (26.634 persones).

¹⁶ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024"

Mapa 1.2. Saldo migratori i administratiu per AEB, 2023

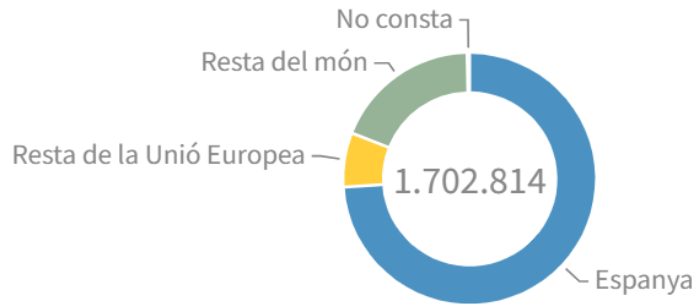
Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

Immigració¹⁷

A la ciutat de Barcelona, la immigració és el moviment demogràfic més determinant de l'evolució de la població de Barcelona el 2023. De les 168.246 noves inscripcions al Padró, en coneixem l'origen de 141.121, un 6,2% més que un any enrere.

¹⁷ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2024"

Gràfic 1.8. Població per nacionalitat a Barcelona
(a 1 de gener de 2024)

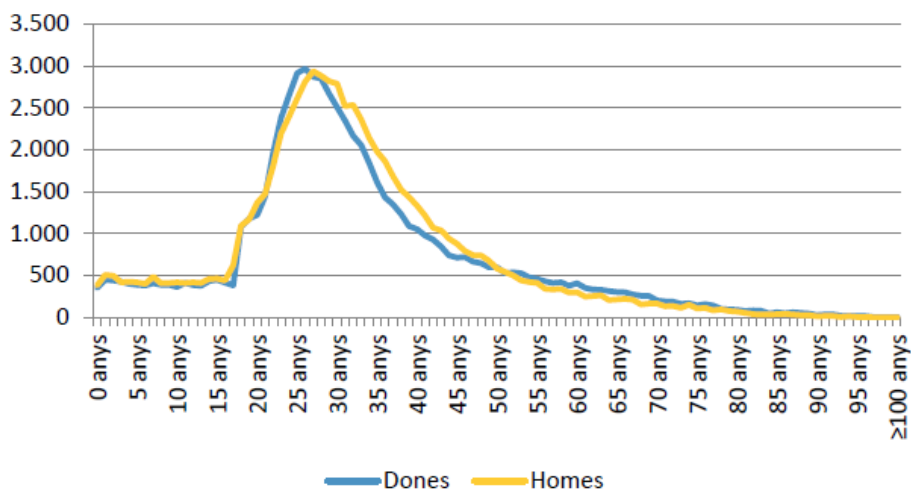

Espanya	1.269.953
Resta de la Unió Europea	114.693
Resta del món	317.863
No consta	305

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

El perfil de la immigració segueix un patró similar als d'anys anteriors¹⁸. Per sexe, els volums estan equilibrats, mentre que per edats, les altes d'immigrants més abundants corresponen a adults joves, amb una lleugera preeminència masculina en les edats joves, i femenina a partir dels 50 anys. La major part (82,5%) ha nascut a l'estranger. Per lloc de procedència, un 24,7% prové de la resta de Catalunya, un 11,7% de la resta d'Espanya i el 63,7% restant de l'estranger.

Gràfic 1.9. Perfil d'edat i sexe dels immigrants amb origen conegut (2023)

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

¹⁸ Veure: Annex de Taules - Taula 1.3. Evolució de la població estrangera de Barcelona per continents i regions geogràfiques (2013-2023)

Del conjunt d'immigrants arribats el 2023 a Barcelona, un 45% tenia titulació universitària, un percentatge significativament superior al del conjunt de la població.

Per municipis d'origen, es mantenen les tendències respecte als anys anteriors. Els fluxos més nombrosos de població amb origen de la resta d'Espanya són els provinents de l'Hospitalet de Llobregat, Madrid, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Sant Cugat del Vallès i Cornellà de Llobregat. De l'estranger, els principals punts d'origen són Colòmbia, Argentina, Perú, Pakistan, Veneçuela, Itàlia, Rússia, Hondures, el Marroc i la Xina¹⁹.

Emigració²⁰

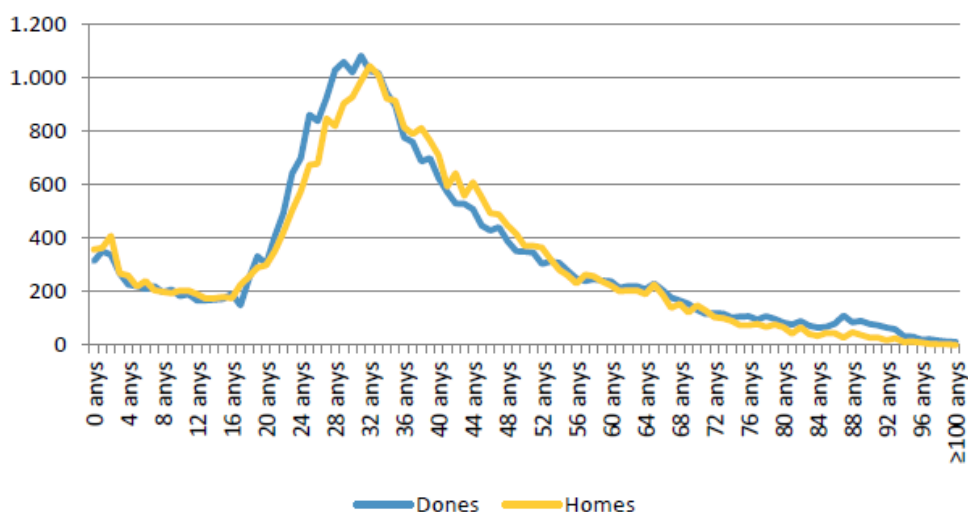
El moviment migratori que més habitants ha restat a la ciutat al llarg del 2023 ha estat l'emigració, amb una minva de 114.041 persones, una xifra inferior en un 12,5% a la de l'any anterior. Dins d'aquest gran bloc d'emigrants, s'han registrat 49.706 baixes per inscripció indeguda o caducitat, i 64.335 emigracions de les quals coneixem la destinació.

L'emigració amb destinació coneguda la marquen per igual dones i homes joves: la meitat dels emigrants té entre 25 i 44 anys. Concretament, el grup més nombrós és el de 30 a 34 anys (9.966 persones), seguit pel de 25 a 29 anys (8.624 persones). Es compleix la regla universal segons la qual la quantitat d'emigrants declina amb l'edat, si bé el grup de 65 anys i més es manté estable al voltant de les 6.000 persones. Aquesta concentració de les sortides des de la ciutat de Barcelona en les edats d'adults joves, juntament amb les 7.022 emigracions d'infants entre 0 i 14 anys apunta a un patró d'emigració de famílies joves amb nens petits, tot i que amb una intensitat menor que la registrada l'any 2020 i 2021 –vinculada al confinament i les restriccions de mobilitat per la Covid-19. En context post-pandèmic, la persistència del que sembla un perfil familiar de les emigracions s'explicaria per les dificultats d'accés a l'habitatge. Pel que fa al perfil acadèmic dels emigrants, un 40% acreditava titulació universitària, i per tant, com en el cas de les immigracions, presenten un perfil més qualificat que el del conjunt de la població.

¹⁹ Veure Annex de Taules: Taula 1.3. Evolució de la població estrangera de Barcelona per continents i regions geogràfiques (2013-2023)

²⁰ Oficina Municipal de Dades - "La població de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2023"

Gràfic 1.10. Perfil d'edat i sexe dels emigrants amb destinació coneguda (2023)

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

El 46,6% dels emigrants dels que en sabem la destinació (el 46,6%) ha nascut a Barcelona, a la resta de Catalunya o a la resta de l'estat espanyol. Si atenem a la nacionalitat, el percentatge de nacionals espanyols ascendeix fins el 57,2%. Els fluxos tenen com a destinació preferida algun dels municipis de la resta de Catalunya (67,1%). En menor quantitat es dirigeixen a la resta d'Espanya (24,4%) i només un 8,5% de les persones emigrants es mou a l'estranger. En canvi, les baixes per inscripció indeguda o caducitat les protagonitzen persones de nacionalitat estrangera (73,1%).

No es detecten canvis importants pel que fa als llocs preferits de destinació. Són grans ciutats de l'entorn metropolità de Barcelona, així com Madrid. Per ordre, els destins més populars durant el 2023 són: l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Madrid, Sant Cugat del Vallès, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa i Sabadell, Castelldefels i Cornellà de Llobregat. L'any 2023 van emigrar a l'estranger 5.478 persones, amb destinacions molt disperses. En termes numèrics destaquen les següents destinacions: Regne Unit, els Estats Units, Alemanya, França, Suïssa, Itàlia Argentina, Colòmbia, Xina i Perú.

Canvis de nacionalitat

Els 20.058 canvis de nacionalitat comptabilitzats al llarg de 2023 suposen un fort impuls en la tendència a l'alça que ha caracteritzat aquests moviments en els darrers anys. L'estabilitat del bienni 2021-2022 amb prop de 15.300 canvis per any s'ha trencat el 2023 amb un augment del 30,7% interanual; en comparació amb el 2019 prepanidèmic, gairebé es triplica.

Del total de canvis de nacionalitat registrats, poc més de la meitat (53,5%) han estat sol·licitades per dones, i en una immensa majoria (95,1%) la nacionalitat adquirida ha estat l'espanyola. L'edat mediana dels canvis de nacionalitat ha augmentat gairebé tres punts (fins als 31,7 anys. L'Eixample (amb 3.275 registres), Sant Martí (amb 2.920) i Nou Barris (2.769) són els districtes on més residents han canviat de nacionalitat. On menys, a Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, amb menys de mil cadascun.

Moviments interns a la ciutat de Barcelona

Els moviments interns dels residents dins de la ciutat continuen guanyant rellevància. Els canvis de domicili dins la ciutat (migració interna) han tornat a augmentar fins a gairebé els 104.000 (un 3,8%). Aquesta xifra marca una línia ascendent coherent amb els anys previs a la pandèmia, i es situa en 2023 en un 13,5% per sobre de la mitjana del quinquenni prepandèmic.

Pel que fa al perfil de les persones que canvien de domicili dintre de la mateixa ciutat, no hi ha massa variació respecte a l'any anterior, com tampoc han canviat els patrons geogràfics. Són més dones (52,3%) que homes, i enguany la proporció entre espanyols (51,2%) i estrangers és molt similar. En taxes per mil habitants, els estrangers (117,6‰) es traslladen gairebé tres cops més de domicili que els espanyols (41,7‰).

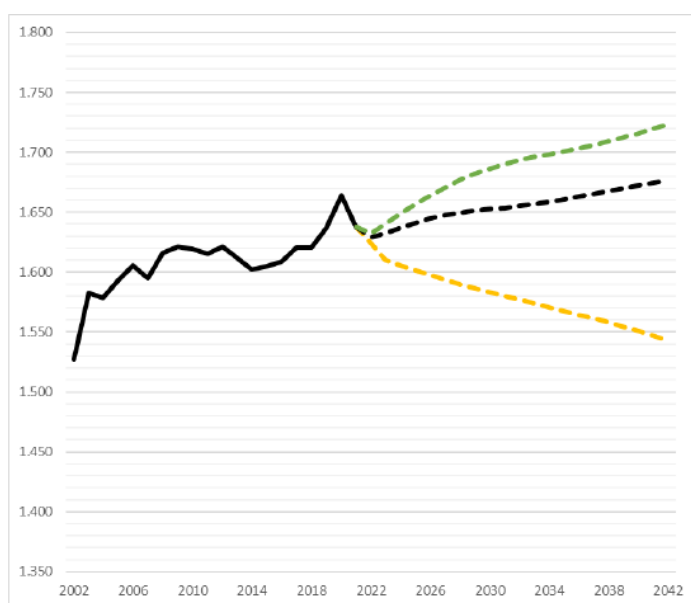
S'observa certa continuïtat en origen i destinació territorial: un 45,3% de les persones que canvien de domicili dins de Barcelona opten per romandre en el mateix districte, una proporció que va decreixent any rere any. Els districtes amb una taxa més alta d'autocontenció són Nou Barris (59,0%), Sarrià-Sant Gervasi (52,1%), i Sant Martí (50,6%). A l'extrem oposat, els districtes que menys retenen els seus residents quan canvien de domicili són Gràcia (33,6%) i Les Corts (36,6%).

Com en la resta del moviment migratori, són els adults joves els que més canvien de domicili dins la ciutat. La mitjana d'edat a la que les dones canvien de domicili dins de la ciutat és de 35,5 anys (35,2 al 2022), i la dels homes 34,2 (34,0 al 2022), unes edats molt semblants a les d'anys precedents. Majoritàriament (un 51,2%) tenen nacionalitat espanyola, però aquesta proporció és descendent i s'ha reduït en un 9,4% des de 2016. D'entre els estrangers, els que generen més desplaçaments interns són italians, colombians, veneçolans, i pakistanesos i hondurenys.

1.3. IMPACTE DELS CANVIS DEMOGRÀFICS. PROJECCIONS DE FUTUR²¹

Malgrat la incertesa davant tot intent de preveure el futur demogràfic, especialment pel que fa referència al component migratori, s'ha considerat adient concloure l'anàlisi de la població de la ciutat de Barcelona fent referència a quines són les previsions sobre la seva evolució a mig termini, contextualitzant-les en alguns dels seus aspectes, amb els de la Regió Metropolitana de Barcelona.

Gràfic 1.11. Evolució i projecció de la població de la ciutat de Barcelona. 2002-2042

Font: Projeccions Municipals de l'IDESCAT

L'escenari mitjà, o de referència, de l'IDESCAT preveu que als propers anys es produirà un lleuger augment de la població de la ciutat de Barcelona, amb un guany d'uns 40.000 residents en relació a 2023, fins a situar-se lleugerament per sota d'1,68 milions de residents a 1 de gener de 2042.

En termes comparatius, la previsió pel mateix període estadístic és que la resta de la RMB creixerà amb una taxa del 5,4 per mil anual, amb un increment de quasi 410.000 persones, fins gairebé 4 milions d'habitants a principis de 2042.

Observant l'evolució demogràfica futura de la ciutat de Barcelona, s'estima que el saldo migratori de la ciutat de Barcelona serà positiu tots els anys, tot i que només la seva aportació neta seria de poc més de 80 mil persones. Malgrat que

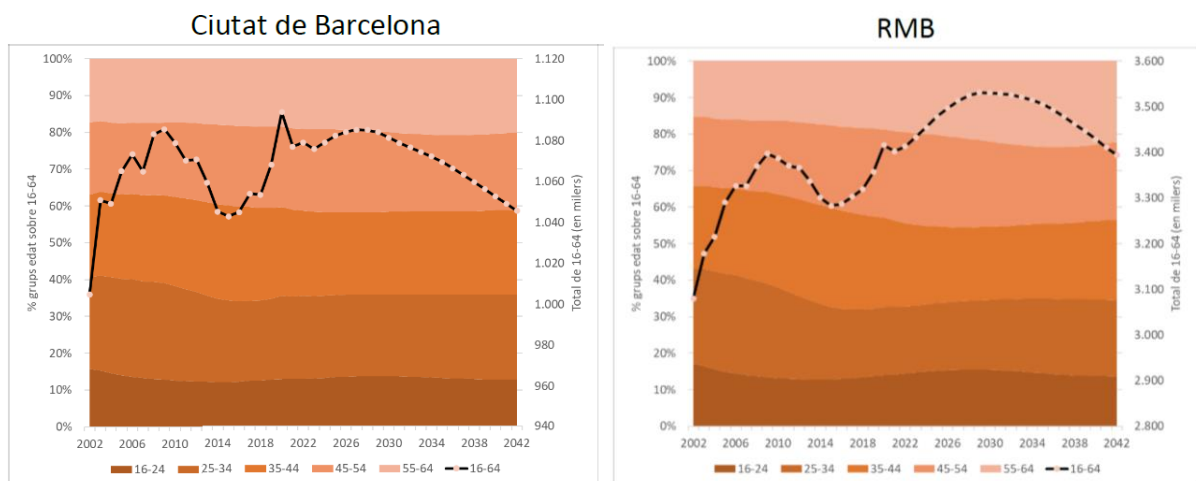
²¹ Centre d'Estudis Demogràfics - Informe demogràfic de la ciutat de Barcelona i de la Regió Metropolitana de Barcelona

es preveu que els saldos per migració siguin minsos, en el conjunt dels propers vint anys es preveuen 1,76 milions d'entrades i 1,68 milions de sortides de la ciutat per migració.

En relació a la població en edat de treballar, la de 16 a 64 anys, cal considerar el conjunt de la Regió Metropolitana de Barcelona pels processos de mobilitat per treball que es donen al seu interior. L'evolució de la població en edat de treballar a les dues darreres dècades es relaciona amb les fluctuacions passades de la natalitat i amb les variacions en els fluxos d'entrada i sortida de població per migracions en funció de la conjuntura econòmica. A curt termini, es preveu que es mantindrà la tendència recent d'increment dels seus efectius, fins a uns màxims per sobre dels 3,5 milions de persones a finals d'aquesta dècada i principis de la propera, per a iniciar posteriorment una davallada fins a situar-se per sota dels 3,4 milions de persones l'any 2042.

Per àmbits, a la ciutat de Barcelona es preveu que la població en edat de treballar només augmentarà a curt termini, sense arribar als màxims de l'any 2020, iniciant-se a partir de 2028 una tendència de davallada dels seus efectius, de l'ordre del 3% a 2042. Per la seva banda, la tendència a la resta de la RMB, que marca l'evolució del conjunt metropolità, es preveu que serà d'increment fins a 2031, quan s'assoliran 2,45 milions de persones de 16 a 64 anys (115 mil més que en 2022), per a reduir-se posteriorment a 2,39 milions al final del període, una xifra molt similar a l'actual.

Gràfic 1.12. Evolució i projecció de la població de 16-64 anys la ciutat de Barcelona i a la RMB. 2002-2042 (escenari mitjà)

Font: Projeccions Municipals de l'IDESCAT

En aquest sentit, cal revisar l'evolució recent i futura de l'índex de recanvi de la població en edat activa (IRPA), que relaciona la població de 60 a 64 anys amb la de 15-19 anys. Des de l'any 2005, el valor de l'IRPA al conjunt de la RMB s'ha situat per sobre de 100, indicant que el nombre de sortides de població en edat de treballar supera al d'entrades (actualment el valor és de 112 sortides per cada 100 entrades). La tendència serà a un fort increment del seu valor fins a un màxim de 175 en 2039, segons accedeixin a edats de jubilació les generacions plenes del baby-boom que, a més, han vist incrementats els seus efectius per la immigració de les primeres dècades d'aquest segle. A la ciutat de Barcelona es preveu que, entre 2023 i 2042, l'IRPA augmenti de 138 a 161 sortides per cada 100 entrades, mentre que a la resta de la RMB ho faci de 103 a 165 sortides per cada 100 entrades, amb un canvi de major intensitat que el conegut a Barcelona.

Durant els propers anys, l'edat mitjana de la població en edat de treballar es mantindrà relativament constant, al voltant dels 41,3 anys a la ciutat de Barcelona, dels 42,1 anys a la resta de la RMB i dels 41,8 anys al conjunt metropolità. Si es considera el conjunt metropolità, entre 2022 i 2042, la població en edat de treballar de 16 a 34 anys es preveu que augmenti un 4,8% i la major de 55 anys un 13,1%, mentre que la de 35 a 54 anys es reduirà prop d'un 10% durant el mateix període.

2. ACTIVITAT ECONÒMICA: ACTIVITAT EMPRESARIAL, EMPRENEDORIA, PRODUCTIVITAT I SECTORS ESTRATÈGICS

RESUM

El PIB de Barcelona en 2023 supera, per primera vegada, els 100.000 milions d'euros (103.589). Aquesta xifra suposa el 35,4% del PIB de l'economia de Catalunya. Creix un 2,8 % interanual, superant el PIB de Catalunya (+2,6 %) i el d'Espanya (+2,5 %) i contrasta amb el PIB de la Unió Europea (+0,4 %).

El sector de serveis, que suposa el 90,7% de l'estructura productiva total de la ciutat, és el que més creix (3,3% interanual). Les TIC suposen l'augment més notable dintre dels serveis. 2023 tanca l'any amb 85.684 persones afiliades a la Seguretat Social en el sector TIC (+4,5% respecte a l'any anterior i el valor més alt de la sèrie històrica). L'ocupació de les dones en aquest sector creix un 47,2 %, mentre que la d'homes només un 33,8 %.

La inflació general anual a la província de Barcelona l'any 2023, se situa en un 3,4%, percentatge inferior a la mitjana de l'any 2022 (+7,6 %). Ara bé, el nivell de preus a 2023 ha estat un 11,3 % superior al de 2021 i un 14 % més elevat que abans de la pandèmia.

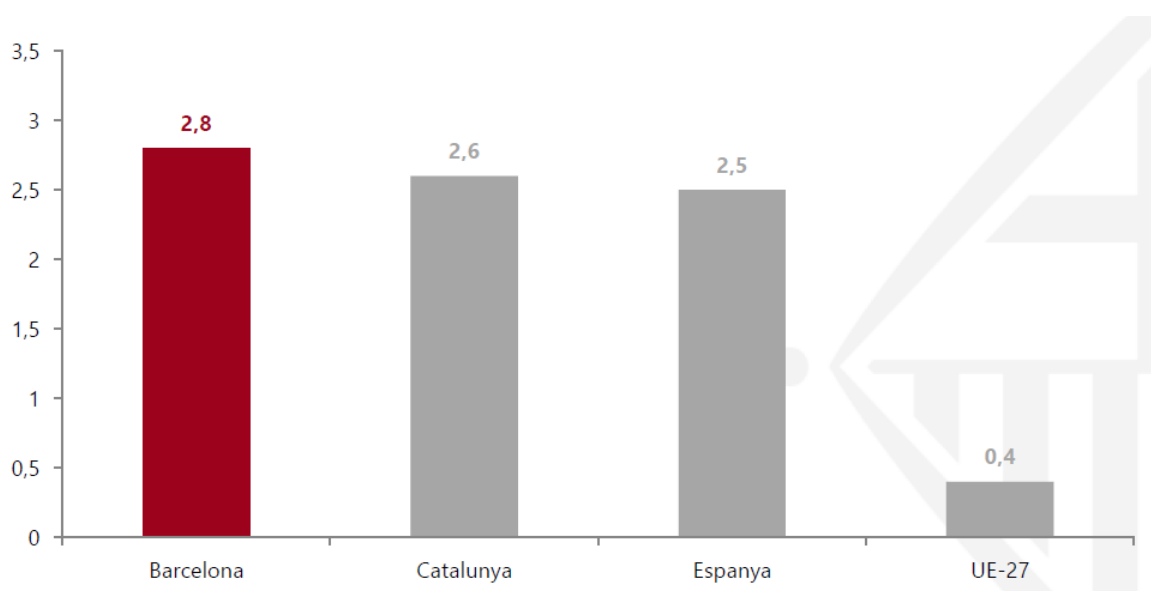
L'any 2023 es registra una xifra de 7.712 societats constituïdes a Barcelona, una dada similar a la de l'any anterior (-0,3 %). Respecte al capital subscrit, la mitjana és de 43.243 €, un augment del 34,8 % interanual, lleugerament superior a la mitjana catalana (42.345 €) i per sota de l'espanyola (58.191 €).

En l'àmbit turístic, l'any 2023 tanca amb més de 12 milions de persones que pernocten als allotjaments turístics de la ciutat, un 14,1 % més que en 2022. Les persones de procedència internacional representen el 80,8 % dels allotjaments en hotels. Barcelona va liderar el rànquing de ciutats espanyoles en pernoctacions turístiques en hotels. El turisme a la ciutat va deixar més de 9.600 milions d'euros, un 26,1 % més que en 2022.

2.1. ANÀLISI DEL PIB²²

L'any 2023, el PIB de Barcelona supera per primera vegada els 100.000 milions d'euros (103.589). Suposa un augment nominal del 9,6 % respecte a 2022. Aquesta xifra representa més d'una tercera part (el 35,4%) del PIB de l'economia catalana. Aquest percentatge es manté relativament estable amb una lleugera tendència a l'alça els últims tres anys. Creix un 2,8 interanual i supera el PIB de Catalunya (+2,6%), el d'Espanya (+2,5%) i contrasta amb el PIB de la Unió Europea (+0,4%). En termes reals, el PIB de Barcelona creix en un 5,1% respecte al de 2019.

Gràfic 2.1. Evolució del Producte Interior Brut
Variació interanual en volum 2023 (%)

Font: Oficina Municipal de dades

A Barcelona, l'any 2023, el sector serveis és el que més creix (3,3 % interanual) i es manté com el principal motor de la ciutat, tot i la desacceleració respecte a l'any 2022. Dins del sector terciari, continuen destacant les branques de comerç, transport, hostaleria i informació i comunicacions (+5,2%), tot i que amb un creixement més moderat que a l'any 2022. En concret, la branca de la informació i comunicació manté una taxa per sobre del 8 % durant tots els trimestres de 2023. Administració Pública i els serveis de provisió mixta també tenen un creixement significatiu (+ 3,5 %), mentre que les activitats financeres, immobiliàries i professionals mostren un comportament menys dinàmic

²² Oficina Municipal de Dades - El producte Interior Brut de Barcelona

(+1,4 %). Els altres grans sectors assoleixen registres inferiors però positius, amb un creixement del 2,1 % del PIB en la indústria i un 0,9 % en la construcció.

Gràfic 2.2. Producte Interior Brut de Barcelona: Evolució 2021-2023
Taxes Interanuals en volum (%)

Producte Interior Brut de Barcelona: Evolució 2021-2023

Taxes interanuals en volum (%)

	2021 (A)	2022 (A)	2023 (1E)	Evolució 2023			
				1T	2T	3T	4T
PIB	5,9	9,4	2,8	5,1	1,8	2,2	2,0
Agricultura	2,7	-15,5	-16,1	-14,2	-17,3	-17,5	-15,5
Indústria	6,6	-3,4	2,1	1,8	1,4	2,5	2,6
Construcció	3,0	4,7	0,9	4,3	0,4	-0,7	-0,3
Serveis	6,3	10,8	3,3	5,8	2,9	2,6	2,1
Comerç, Hostaleria, Transport, Informació i Comunicacions	9,3	16,9	5,2	9,5	4,2	3,9	3,3
Financeres, Immobiliàries, Professionals i Tècniques	5,2	9,7	1,4	3,0	1,6	0,9	0,1
AAPP, Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	4,4	4,9	3,5	4,0	2,9	3,6	3,5
PIB Intertrimestral				0,9	0,3	0,9	-0,1

A: Avanç, 1E: Primera Estimació, P: Provisional

Font: Oficina Municipal de dades. Ajuntament de Barcelona

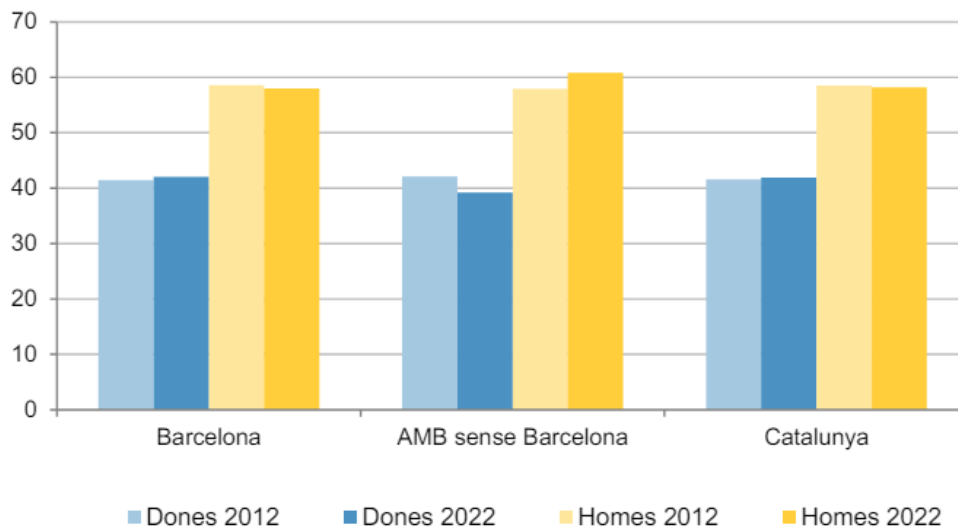
2.2. EMPRENEDORIA

L'any 2022, el nombre de persones emprenedores residents a Barcelona és de 40.875, majoritàriament homes (58%), xifra que representa gairebé el 65 % del total de l'AMB i el 26 % de Catalunya. A 2022, les xifres han anat a la baixa respecte a 2021, tant a Barcelona (-4,1%) com a la resta de l'AMB (-5,2%) i Catalunya (-4,2%).

El descens de l'emprenedoria a Barcelona, l'any 2022, es concentra en el col·lectiu masculí (23.700 persones), i retrocedeix un 7,6 % en relació amb els nivells màxims assolits a 2021.

La taxa d'activitat emprenedora a la ciutat (3,9% al 2022) es manté relativament estable els darrers anys, al voltant del 4 % i continua sent més elevada que la de la resta de municipis grans de l'AMB (2,8%) i de Catalunya (3,2%). Barcelona se situa en segona posició al rànquing d'activitat emprenedora de les grans ciutats espanyoles. La taxa dels homes (4,6%) és superior a la de les dones (3,2%), tot i que retrocedeix moderadament respecte a 2021, mentre que la de les dones es manté estable.

Gràfic 2.3. Emprenedoria per sexe (%)
2012-2022

Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona

2.3. INFLACIÓ

A la província de Barcelona, la mitjana anual de 2023 se situa en el 3,4 % i s'allunya de la mitjana de 2022 (+7,6%). Tot i així, el nivell de preus de 2023 és un 11,3 % superior al de 2021 i un 14 % més elevat que el d'abans de la pandèmia.

A Barcelona, la taxa de variació anual de desembre de 2023 és equivalent a la del conjunt de Catalunya i una dècima superior a la d'Espanya. A la zona euro, la inflació tanca l'any en un 2,9 %, encara per sota de la mitjana espanyola. A final d'any, també es modera la inflació subjacent (que exclou l'energia i els aliments no elaborats) i se situa en un 4 % a Catalunya i un 3,8 % al conjunt de l'Estat, tot i que el nivell de preus continua marcant nous màxims.

Els preus dels productes energètics, globalment, continuen continguts i l'any 2023 tanca amb el nivell més baix des de l'estiu de 2021, fet que frena la

inflació. A Barcelona, el preu de l'electricitat, el gas i altres combustibles se situa amb una mitjana d'un 4,5 % per sota del nivell de 2021. Es modera la inflació dels aliments, però els preus continuen a nivells màxims, amb un repunt interanual, a desembre, del 6,9 % a Barcelona i del 7,3 % al conjunt d'Espanya. L'any 2023, la mitjana de preu dels aliments elaborats és un 27,6 % més cara que a 2021.

2.4. NOMBRE D'EMPRESSES I GRANDÀRIA DE LES EMPRESSES

Gràfic 2.4. Societats Mercantils constituïdes a Barcelona

Període	Societats constituïdes	Capital subscrit per societat	Var. Interanual societats constituïdes	Var. Interanual capital subscrit
2022	7.735	32.078	0,2%	-57,1%
2023	7.077	36.736	-0,3%	34,8%
Gener	679	34.521	9,2%	-0,1%
Febrer	746	28.775	18,8%	-11,9%
Març	886	88.191	-0,6%	132,5%
Abril	698	18.679	-1,3%	-11,2%
Maig	814	13.641	-2,4%	-58,4%
Juny	813	33.860	21,0%	42,1%
Juliol	704	26.411	29,9%	-35,8%
Agost	606	37.981	29,2%	36,8%
Setembre	463	38.748	-12,0%	7,4%
Octubre	668	38.494	9,9%	0,5%
Novembre	494	31.318	-21,6%	-4,9%
Desembre	141	411.626	-76,7%	1481,6%
2024				
Gener	832	52.515	22,5%	52,1%

Font: INE., Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona

L'any 2023 tanca amb una xifra de 7.712 societats constituïdes a Barcelona, una dada similar a la de l'any anterior (-0,3%). Pel que fa al capital mitjà subscrit, l'any 2023 tanca amb una mitjana de 43.243 €, xifra que representa un augment del 34,8 % interanual, lleugerament per sobre de la mitjana catalana (42.345 €), però per sota la mitjana espanyola (58.191 €)²³.

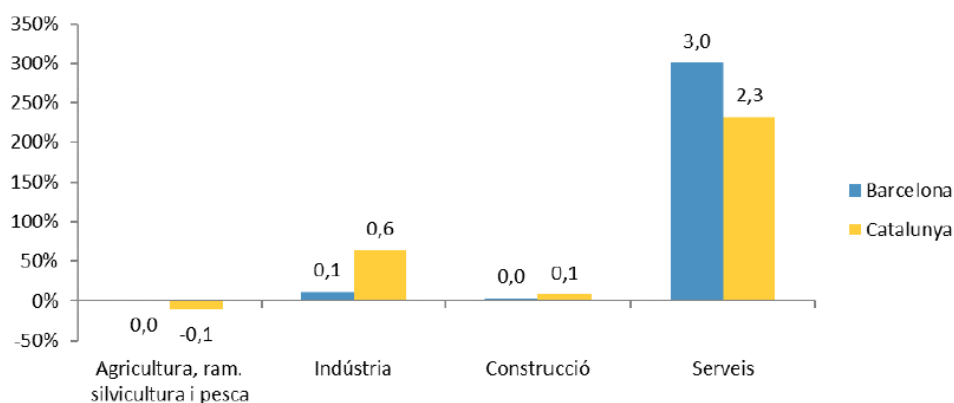
²³ Oficina Municipal de Dades - Ajuntament de Barcelona

Durant l'any 2023, es dissolen 604 empreses a la província de Barcelona amb una ràtio de dissolució acumulada del 0,04; xifra molt inferior a la ràtio de Catalunya (0,09) i d'Espanya (0,24)²⁴.

2.5. ESTRUCTURA DELS SECTORS. PRINCIPALS SECTORS ECONÒMICS I SECTORS ESTRATÈGICS A BARCELONA

A la ciutat de Barcelona, com a Catalunya, hi ha grans diferències en el pes de l'estructura productiva, sent el sector serveis el que és més important a la ciutat amb un 90,7 % sobre el total. El pes d'aquest sector puja paulatinament cada any respecte als altres. Així doncs, l'any 2022, representa el 90,6 %; l'any 2021, el 89,9 %; a 2020, el 89,8 % i a 2019, abans de la crisi de la Covid-19, el 89,3 %.

Gràfic 2.5. Contribució al creixement. Grans sectors
2023

Font: Oficina Municipal de dades. Ajuntament de Barcelona

L'any 2023, el sector de la indústria representa un 5,7 % del PIB de la ciutat, amb una pujada del 2,1 % respecte a l'any 2022. El pes del sector de la construcció a Barcelona és del 3,5% i l'any 2023 té un petit creixement (+0,9 %), respecte a l'any anterior.

El sector amb més creixement d'activitat a la ciutat de Barcelona és el de serveis, tot i que és una tendència més moderada que a 2022. Es manté i amb diferència, com el motor de l'activitat a la ciutat. Dins d'aquest sector, destaquen les branques de Comerç, Transport, Hostaleria i Informació i

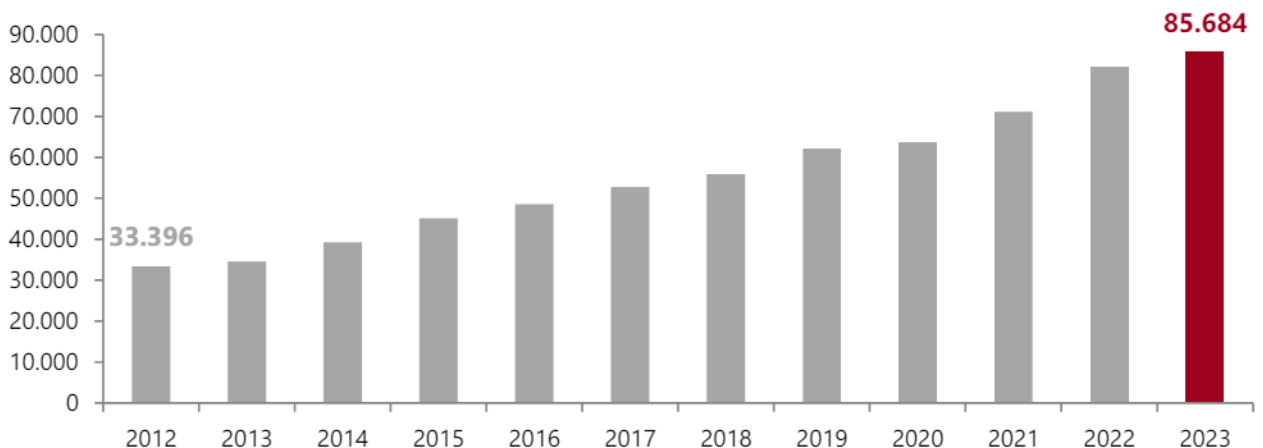
²⁴ Oficina Municipal de Dades - Ajuntament de Barcelona

Comunicacions (+5,2%). Les branques de l'Administració Pública i els serveis de provisió mixta també mantenen un creixement destacable (+3,5%), però més moderat respecte a l'any anterior, mentre que les activitats financeres, immobiliàries i professionals tenen un creixement més contingut (+1,4%).

2.5.1. Economia digital

Barcelona tanca l'any 2023 amb 85.684 persones afiliades a la Seguretat Social al sector TIC, xifra que suposa un augment interanual del +4,5 % i el valor més alt de la sèrie històrica. Les TIC han creat 52.288 llocs de treball des de l'any 2012, xifra que suposa un augment acumulat del +156,6 %.

Gràfic 2.6. Llocs de treball en activitats TIC a la ciutat de Barcelona

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades de la Seguretat Social.

Respecte a la qualitat del treball, el pes de la contractació indefinida millora respecte al conjunt de l'economia. A 2023, el 84,0 % dels contractes signats a les TIC són indefinits, mentre que només el 43,0 % ho són al conjunt de l'economia.

Amb perspectiva de gènere, l'ocupació de les dones al sector té un comportament més dinàmic que el dels homes (amb augments del 47,2 % i el 33,8 respectivament). Aquestes dades representen una reducció de l'esclatxa de gènere en un sector molt masculinitzat.

Les 2.000 empreses emergents (*start-ups*) en funcionament fan de Barcelona - Catalunya un dels principals ecosistemes tecnològics d'Europa. Així, a 2023, Barcelona se situa com la 4a ciutat del top 100 d'ecosistemes emergents del món²⁵.

L'organització de congressos i projectes tecnològics a Barcelona reforcen els resultats. A Barcelona, destaquen el *Mobile World Congress 2023*, que aporta a l'economia de la ciutat 461 milions d'euros i crea més de 9.100 llocs de treball a temps parcial; el 4YFN (plataforma de negocis per a la comunitat d'empreses emergents), i el *Barcelona Deep Tech Summit*, l'esdeveniment més rellevant del sud d'Europa en el sector de les empreses emergents dedicades a la intel·ligència artificial, les cadenes de blocs, la robòtica, els materials de frontera, la fotònica, la supercomputació, la quàntica i la biomedicina²⁶.

2.5.2. Comerç²⁷

L'any 2023, l'índex de recuperació del consum privat a Barcelona —mesurat a partir de la despesa amb targetes de crèdit als TPV de la ciutat— se situa en 126,8 en termes nominals (amb base 2019=100) i 111,2 en termes reals.

Gràfic 2.7. Oferta comercial de Barcelona per sectors (2023)

Sector	Establiments	Superfície de venda (m²)	Establiments %	Superfície %
Altres	1.170	102.990	5,14 %	4,18 %
Automoció i carburants	871	196.520	3,82 %	7,97 %
Comerç mixt	859	343.942	3,77 %	13,94 %
Equipament llar	3.907	390.914	17,15 %	15,85 %
Equipament persona	4.215	386.000	18,50 %	15,65 %
Lleure i cultura	2.012	158.457	8,83 %	6,42 %
Quotidià alimentari	7.840	740.228	34,41 %	30,01 %
Quotidià no alimentari	1.910	147.425	8,38 %	5,98 %

Font: Generalitat de Catalunya – Oferta comercial de Catalunya

²⁵ *The Global Startup Ecosystem Report 2023 - Startup Genome.*

²⁶ Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona – *Flaix Econòmic Barcelona.*

²⁷ Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona: *“Barcelona en xifres 2023 – principals indicadors econòmics de l'àrea de Barcelona”.*

L'anàlisi de la despesa per categories indica que la taxa de variació de 2023 respecte a 2019 (any pre pandèmic) és positiva a la major part de les branques. Els resultats més destacats són a l'alimentació, la restauració i altres serveis, que assolixen índexs de recuperació superiors a 130. Per contra, en les activitats que no han recuperat el nivell de pre pandèmia, destaca la despesa en moda, que encara es troba un 29,9 % per sota dels valors de 2019²⁸.

2.5.3. Economia del visitant²⁹

L'any 2023 tanca amb més de 12 milions de persones turistes allotjades a la ciutat, un 14,1 % més que a 2022. Aquesta xifra correspon a més de 35,8 milions de pernотacions, un 11,9 % superior a l'any anterior. Si es compara amb el període pre pandèmia s'observa que, si bé el turisme es troba un 6,9 % per sota dels valors de 2019, el nombre de pernотacions ja supera el registre d'aquell any. El factor principal és l'augment de la mitjana d'estada (3 nits), situada un 9,3 % per sobre dels valors de 2019.

Gràfic 2.8. Turisme i pernотacions de turistes en hotels, HUT i albergs. 2019- 2023

	2019	2022	2023	% Variació 2023/2019	%Variació 2023/2022
Turistes	12.936.578	10.559.043	12.047.506	-6,9%	14,1%
Hotels	8.520.416	7.375.274	8.278.156	-2,8%	12,2%
HUT	3.480.060	2.362.117	2.897.582	-16,7%	22,7%
Albergs	936.102	821.652	871.768	-6,9%	6,1%
Pernотacions	35.249.780	32.049.497	35.878.807	1,8%	11,9%
Hotels	21.361.391	19.695.931	21.707.959	1,6%	10,2%
HUT	11.433.427	10.061.878	11.672.078	2,1%	16,0%
Albergs	2.454.962	2.291.688	2.498.770	1,8%	9,0%

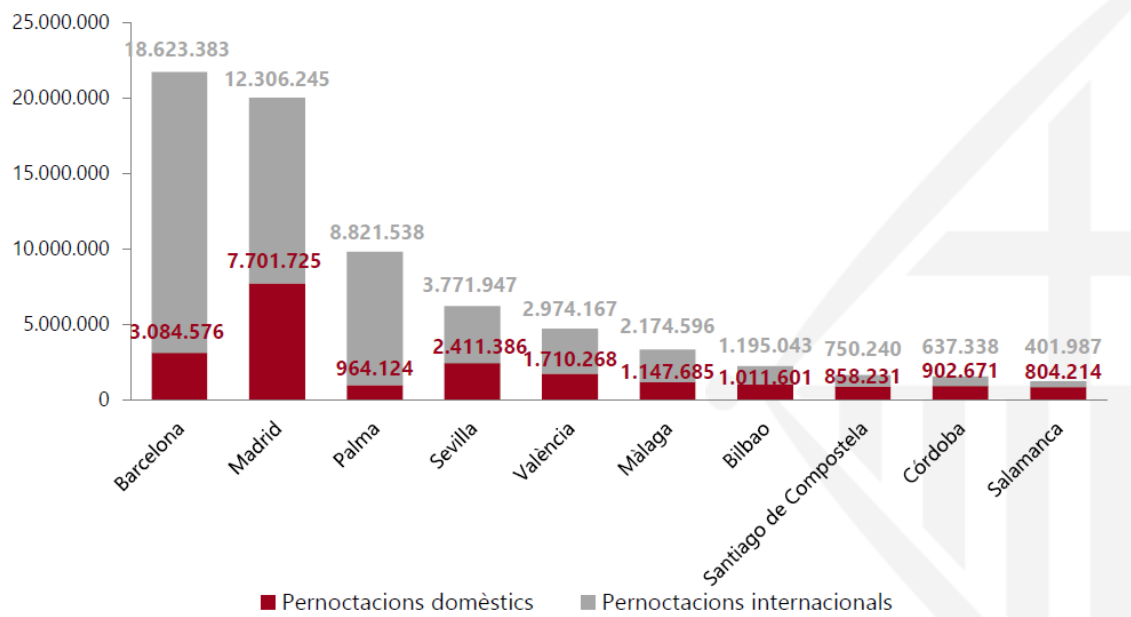
Font: INE i Ajuntament de Barcelona

Segons la seva procedència, predomina el turisme internacional i representa el 80,8 % del turisme allotjat en hotels. Durant 2023, i segons dades de l'INE, Barcelona lidera el rànquing de pernотacions de persones turistes allotjades en hotels de les principals ciutats espanyoles, principalment, per les pernотacions del turisme internacional.

²⁸ No es disposa de dades especificacions relatives al comerç electrònic.

²⁹ Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona – *Flaix Econòmic Barcelona*

Gràfic 2.9. Pernoctacions del turisme en establiments hotelers en destinacions urbanes (2023)

Font: INE i Ajuntament de Barcelona

L'any 2023, Estats Units torna a situar-se com a primer mercat emissor de turisme internacional a Barcelona amb més d'1 milió de persones allotjades en establiments hotelers, seguit del Regne Unit (616.000), França (603.000), Itàlia (503.000) i Alemanya (462.000). Estats Units és el principal país emissor de turisme i el que més augmenta respecte a 2019 (+5,3 %), seguit de Països Baixos (-0,5 %) i Alemanya (-1,3 %), que presenten variacions lleugerament negatives. La Xina i Corea del Sud es recuperen tot i que encara es troben un 16,7 % i 17,6 %, respectivament, per sota dels indicadors de 2019; Japó un 53,4 %, i Rússia continua mostrant caigudes de més del 60 %.

Segons l'estimació de l'Observatori de Turisme de Barcelona, l'any 2023, el turisme deixa més de 9.600 milions d'euros a la ciutat, un 26,1 % més que a 2022. Aquesta xifra, inclou l'estada a la ciutat, però no té en compte el transport d'arribada.

3. MÓN LABORAL

RESUM

En 2023 a la ciutat de Barcelona, la població potencialment activa és d'1.101.179 persones (+3,9% i unes 51.200 persones més respecte a 2022). I d'aquesta, la població activa se situa en 918.200 persones, el màxim històric. Representa el 85 % de la població de 16 a 64 anys i és un 6 % superior a la xifra de 2022, superant la xifra de Catalunya (79,3 %) i d'Espanya (76 %). Respecte a l'any anterior, la població activa de dones ha crescut un 14,3 %, mentre que la dels homes només un 11,3 %.

L'any 2023 finalitza amb 863.300 persones ocupades (+25% respecte a l'any anterior i màxim històric). La taxa d'ocupació se situa en el 77,5 % (prop del 5% superior al valor de 2022) i, a nivell de gènere, es detecta un lleuger predomini femení (51 %).

Les afiliacions a la Seguretat Social a l'any 2023 presenten 1.205.238 persones (+1,8% i 21.765 persones més que a l'any 2022). Es tracta d'un màxim històric i és superior (+6,4% i 72.200 persones més) als registres pre pandèmia (desembre de 2019). Per a Catalunya i Espanya l'evolució és més favorable (+2,8 %).

En relació a l'atur, Barcelona tanca el 2023 amb 55.000 persones registrades com a aturades a les oficines del SOC (28.499 homes [44,9%] i 35.026 dones [55,1%]). La taxa d'atur se situa en el 7,5 %, dada similar a la de 2022 (7,6%), mentre que la contractació presenta un valor de 817.346 contractes (-12% respecte a 2022). Aquesta reducció en la contractació també es detecta a Catalunya (-12,7%) i al conjunt d'Espanya (-15,7%).

En relació a la segregació vertical de gènere, gairebé un terç de les persones directives o gerents a Catalunya (31,8 %) són dones. La tendència en els darrers 12 anys és positiva, millorant des del 26,1 % al 2011 fins al 31,8 % del 2023. Tot i així, es manté la diferència de gènere a favor dels homes.

3.1. POBLACIÓ POTENCIALMENT ACTIVA³⁰

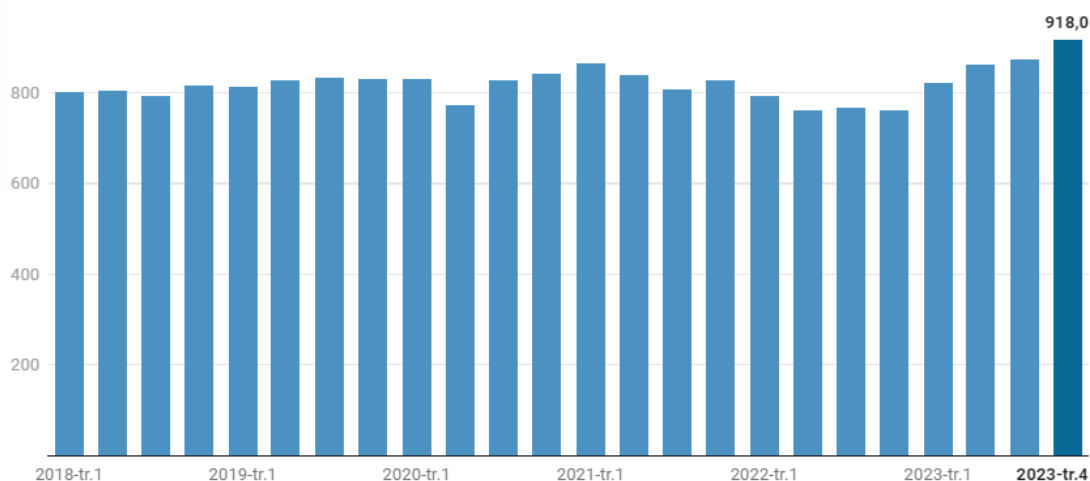
A la ciutat de Barcelona, en 2023, la població en edat de treballar és d'1.101.179 persones³¹. Representa un augment d'unes 51.200 persones més (+3,9 %) respecte a 2022.

3.2. POBLACIÓ ACTIVA³²

La xifra de població activa a la ciutat de Barcelona augmenta en unes 96.000 (+12,4 %) respecte a 2022 i se situa en 918.200 persones, un màxim històric. Aquest valor suposa el 85 % de la població de 16 a 64 anys i és un 6 % superior a 2022. Aquesta xifra supera la del conjunt de Catalunya (79,3 %) i d'Espanya (76 %).³³

L'evolució general a Barcelona, l'any 2023, és més favorable que al conjunt de Catalunya i Espanya, on la població activa tendeix a l'alça de forma més moderada. A la ciutat s'assoleix un 5,2 % per sobre del registre de l'època de prepandèmia de 2019, amb unes 42.600 persones més. La població activa de dones creix un 14,3 % respecte a l'any anterior, mentre que la d'homes només un 11,3 %.

Gràfic 3.1. Evolució de la població activa a Barcelona
(dades en milers)

Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona, INE

³⁰ Enquesta de Població Activa.

³¹ Oficina Municipal de Dades – “La població de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d’habitants”.

³² Enquesta de Població Activa

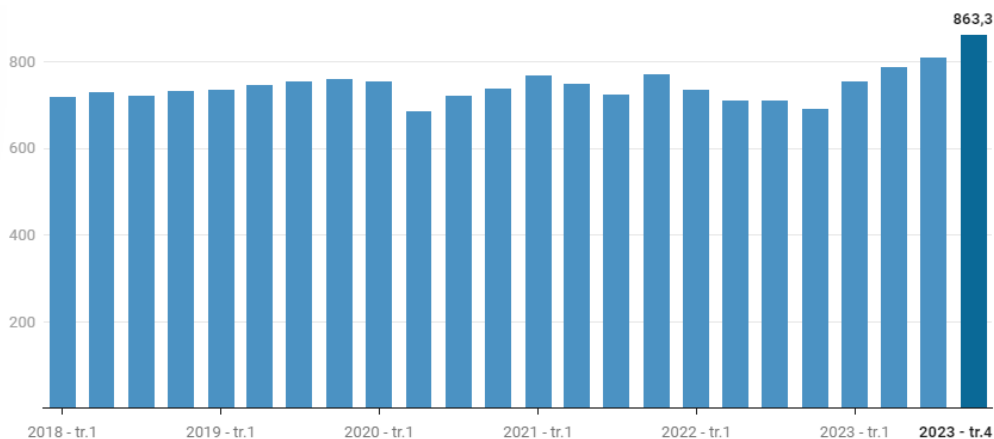
³³ Barcelona Dades – Mercat de treball

3.3. POBLACIÓ OCUPADA³⁴

L'any 2023 acaba amb un total de 863.300 persones ocupades a la ciutat i un augment interanual de prop del 25 %, que corregeix la tendència a la baixa de 2022.³⁵ La població ocupada resident a la ciutat supera per primera vegada les 800.000 persones, amb un increment del 13 % en relació amb 2022 i del 7,2 % respecte a les xifres de 2019, abans de la pandèmia.

Aquest augment de la població ocupada a la ciutat a 2023 és més intens que al conjunt de Catalunya i Espanya. A la ciutat, la recuperació arribar abans i mitjanes anuals de 2022 ja superen el nivell de la situació de pre-pandèmia.

Gràfic 3.2. Evolució de la població ocupada a Barcelona
(dades en milers)

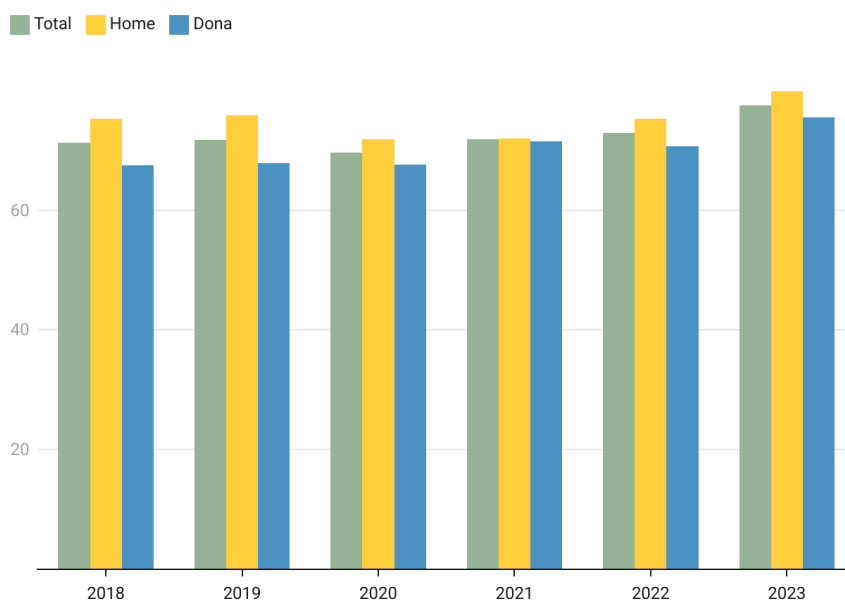
Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona, INE

L'evolució de la població ocupada a 2023 ha estat molt positiva, tant per a les dones com per als homes. L'ocupació masculina ha assolit els registres més favorables des de l'any 2008 i en el cas de les dones, les xifres marquen màxims històrics, fregant les 410.000 persones en termes de mitjana anual, amb un augment del 13,7 % en relació amb 2022. La participació de dones i homes sobre la població ocupada a Barcelona es presenta bastant equilibrada, amb un lleuger predomini de l'ocupació femenina (51 % del total).

³⁴ Oficina Municipal de Dades – *Mercat de Treball*

³⁵ Enquesta de Població Activa

Gràfic 3.3. Taxes d'ocupació a Barcelona per sexe (16-64 anys)
(mitjanes anuals)

Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona, INE

La taxa d'ocupació se situa en el 77,5 %, també marca màxims i supera en aproximadament un 5 % el registre de 2022. Tant la taxa d'ocupació de les dones com la dels homes continuen sent més elevades a Barcelona que al conjunt de la província, de Catalunya i d'Espanya.

3.3.1. Afiliacions a la Seguretat Social

L'any 2023 tanca amb una xifra d'1.205.238 d'afiliacions a la Seguretat Social. És la més elevada en la sèrie històrica, amb un augment de 21.765 llocs de treball en relació amb el final de 2022 (+1,8 %) i de 72.200 respecte a les dades de la pre pandèmia, a desembre de 2019 (+6,4 %). Les xifres de final d'any del conjunt de Catalunya i d'Espanya han crescut menys que en anys anteriors, tot i que en termes interanuals registren un evolució més favorable que la de Barcelona (+2,8 %).

A Barcelona, l'afiliació tanca 2023 amb un repunt interanual similar per a dones i homes. El treball assalariat registra un increment interanual del 2,1 % i es manté el lleuger predomini de les dones (51,9%). El règim d'autònoms avança a un ritme més contingut (+0,7 %) però les afiliacions marquen màxims amb prop de 127.000 i una participació majoritària del col·lectiu masculí (60,6%).

3.3.2. Règim d'autònoms³⁶

A Barcelona, a finals de 2023, es comptabilitzen un total de 139.775 persones afiliades al règim d'autònoms, xifra que representa 1.190 persones més que l'any anterior.

	2021	2022	2023	Dif. (%) 2022-2023
Agricultura	155	145	135	-6,9%
Indústria	5.605	5.535	5.390	-2,6%
Construcció	9.675	9.715	9.705	-0,1%
Serveis	122.680	123.190	124.545	+1,1%
Total	138.115	138.585	139.775	+0,86%

L'any 2023, l'afiliació en règim d'autònoms augmenta en el sector serveis i disminueix, especialment, en els sectors de la indústria i de forma poc significativa en el sector de l'agricultura i la construcció.

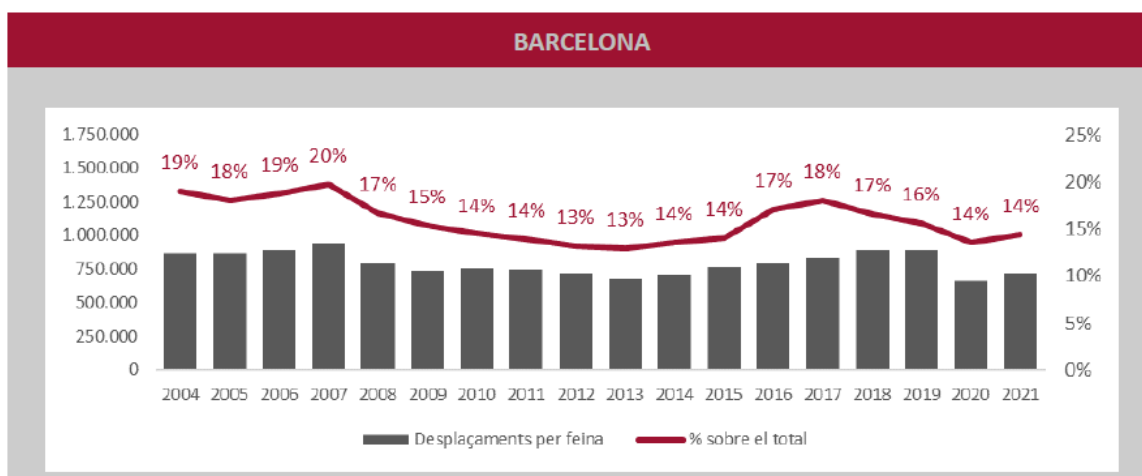
3.4. MOBILITAT LABORAL

La mobilitat a la feina, tant anada com tornada, és del 30 % del total de la mobilitat en un dia feiner a Barcelona, es fa referència a desplaçaments amb origen o destinació a Barcelona. La mobilitat representa gairebé el 60 % del consum d'energia i de les emissions de gasos amb efecte hivernacle (GEH) i contaminants locals³⁷.

³⁶ Generalitat de Catalunya - Observatori del Treball i Model Productiu

³⁷ Institut Metròpoli - *La gestió de la mobilitat a la feina a Barcelona*

Gràfic 3.4. Desplaçaments per motiu de feina (anades) i percentatge respecte al total de la mobilitat dels residents.

Font: IERMB a partir d'EMEF (ATM)

Diàriament es fan 542.162 desplaçaments interns per motius laborals a la ciutat, principalment (200.218) desplaçaments de connexió amb la resta del Sistema Integrat de Mobilitat Metropolitana de Barcelona (SIMMB) i, alhora, la ciutat és receptora de 315.706 desplaçaments de no residents.

3.5. POBLACIÓ DESOCUPADA

La població desocupada a Barcelona, a 31 de desembre de 2023 i segons l'EPA, se situa en 55.000 persones.

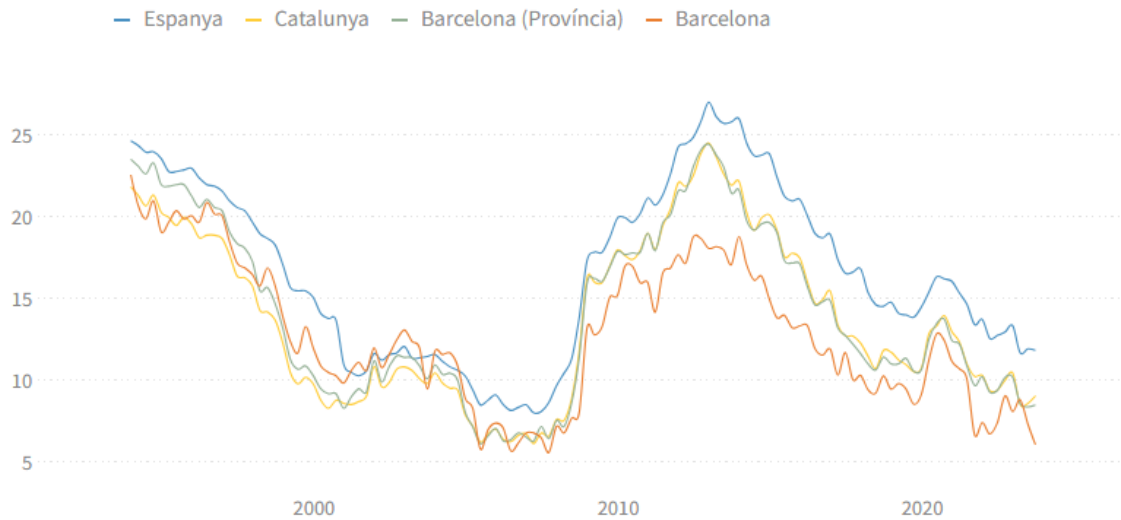
3.6. DADES DE L'ATUR REGISTRAT

3.6.1. General³⁸

Barcelona tanca l'any 2023 amb 55.000 persones registrades com a aturades a les oficines del SOC. La taxa d'atur a 2023 va a la baixa i se situa en el 7,5 %, xifra similar a la de 2022 (7,6 %).

³⁸ Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona

Gràfic 3.5. Evolució de la taxa d'atur (%)

Font: INE, Enquesta de Població Activa (EPA)

3.6.2. Per sexe

Del total de persones registrades a l'atur a Barcelona a finals de 2023, 28.499 són homes (44,9 % del total) i 35.026 dones (el 55,1 %). L'atur masculí augmenta en un +3,1 % (855 homes), respecte a finals de 2022, un increment inferior al del femení, que augmenta un 3,7 % (+ 1.234 dones).

3.6.3. Per edats

L'any 2023, l'atur juvenil es redueix respecte a 2022. Les persones de menys de trenta anys representen el 12,3 % de l'atur registrat, tot i que a la ciutat creix més que la resta de grups d'edat (8,2 % més que a finals de 2022). Al conjunt de Catalunya, l'atur entre els menors de 30 anys no augmenta tant (+2,4%).

L'atur entre les persones de 30 a 49 anys creix un 6,4 %, amb 1.640 persones desocupades més que un any enrere. Aquest col·lectiu representa el 43,2 % de l'atur registrat.

Les persones de 50 i més anys formen el grup d'edat que presenta xifres d'atur més estabilitzades respecte a l'any 2022. És el grup més nombrós a l'atur registrat amb el 44,5 % del total.

3.6.4. Per nivell formatiu

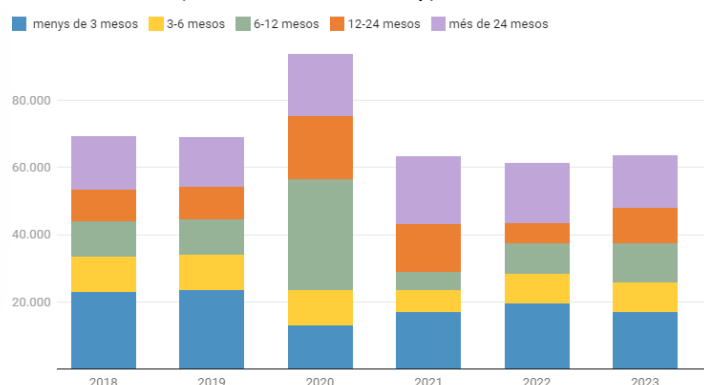
L'any 2023, el nivell formatiu³⁹ amb més atur registrat és el nivell 2 (formació de primera etapa d'educació secundària obligatòria i/o per a adults) amb un volum proper a les 60.000 persones. Per sota, hi figuren les persones amb nivell formatiu 3 (segona etapa d'educació secundària) amb xifres al voltant de les 40.000 persones. La resta de nivells formatius presenten xifres notablement inferiors (entorn a les 20.000 persones als nivells formatius 4, 5, 6, 7 i 8, i per sota de les 10.000 persones al nivell formatiu 1).

3.6.5. Per durada de la demanda⁴⁰

El grup que mostra la disminució més important és el de les persones que porten menys temps a l'atur (fins a 3 mesos). Presenta una xifra d'unes 2.500 persones menys (-13%) respecte a 2022.

Pel que fa a l'atur de llarga durada (12 mesos o més), a finals de 2023 la xifra és de 25.944 persones, 2.052 més que un any abans (+8,6%). L'evolució és menys favorable que la mitjana i el col·lectiu representa 4 de cada 10 persones a l'atur (40,8 %). Un 58,8 % d'aquest total són dones. L'atur de molt llarga durada (amb 24 mesos o més a les llistes del servei d'ocupació) mostra una xifra de 15.475 persones que si bé experimenta un notable descens interanual (-14,1 %), amb 2.530 persones menys que un any enrere, representa un 24,4 % de l'atur registrat.

Gràfic 3.6. Atur i durada de la demanda a Barcelona
(desembre de cada any)

Font: Observatori d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya

³⁹ Segons la classificació CNED del *Ministerio de Educación*. Veure: Annex de Taules. Taula 4.1.

⁴⁰ Barcelona Dades. Ajuntament de Barcelona

3.6.6. Per districtes i barris de Barcelona⁴¹

L'any 2023, les xifres d'atur registrat creixen moderadament a tots els districtes. Els increments per sobre de la mitjana a la ciutat es detecten a Gràcia (+6,6 %), l'Eixample (+5,9 %), Nou Barris (+4,6 %), Ciutat Vella i Horta-Guinardó (+4,3 % en ambdós districtes). Les Corts se situa en la mitjana (+3,3 %) i l'atur augmenta en menor mesura a Sants-Montjuïc (+2,4 %) i Sarrià-Sant Gervasi (+1,9 %). Els increments més lleugers corresponen als districtes de Sant Martí i Sant Andreu (+0,8 %).

En l'àmbit de barris, els que presenten xifres d'atur més elevat són Ciutat Meridiana (11,5%) i la Trinitat Nova (11,1%). Amb percentatges que també superen el 10 % figuren la Trinitat Vella (10,7 %) i Vallbona (10,4%). A l'altre extrem, se situen els barris de Pedralbes, Sarrià i Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes, amb percentatges que no arriben al 3 %.

3.6.7. Atur registrat entre la població estrangera a la ciutat⁴²

L'any 2023, el percentatge de població estrangera a l'atur creix i supera en un 2,3 % el nivell de pre pandèmia. El percentatge presenta una xifra del 23,5 %, amb un repunt interanual del 15,3 % i amb prop de 2.000 persones desocupades més que un any enrere. La seva evolució a la ciutat és més desfavorable que al conjunt de Catalunya, on l'augment de la desocupació de la població estrangera en relació amb el desembre de 2022 és més contingut (+2 %).

3.7. CONTRACTACIÓ I DEMANDES D'OCUPACIÓ⁴³

A Barcelona, la contractació de l'any 2023 se situa en una xifra de 817.346 contractes, valor que suposa un descens interanual de l'11,9%, una disminució que s'observa també a Catalunya (-12,7 %) i, amb més intensitat, al conjunt d'Espanya (-15,7 %). Si es compara amb el 2019, la contractació ha disminuït en un 32,1% (385.991 contractes menys). Aquest descens es concentra en contractes temporals (-55%), mentre que els contractes indefinits doblen el volum de pre pandèmia (+109%)⁴⁴.

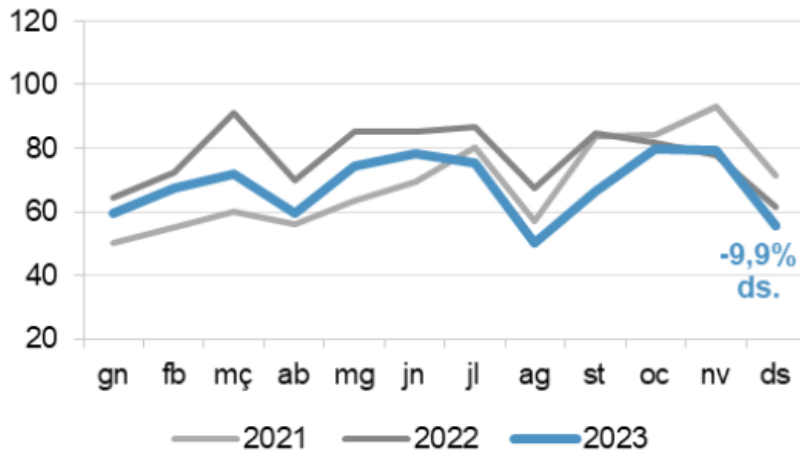
⁴¹ Barcelona Dades – *Atur registrat*

⁴² Oficina Municipal de Dades – *Mercat de Treball*

⁴³ Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona

⁴⁴ Oficina Municipal de Dades - *Conjuntura de Barcelona*

Gràfic 3.7. Contractes laborals registrats (en milers)
(2021 a 2023)

Font: Oficina Municipal de Dades – Conjuntura de Barcelona

Respecte a 2022, la contractació indefinida es redueix a Barcelona (-7,3 %), com també a Catalunya (-5,7 %) i Espanya (-5,8 %). El pes relatiu dels contractes indefinits a Barcelona continua registrant valors molt positius (43,0 % del total), similars als de Catalunya (44,6 %) i d'Espanya (42,9 %).

3.8. SINISTRALITAT I SALUT LABORAL⁴⁵

L'any 2023, a la província de Barcelona hi ha hagut un total de 27.661 accidents dins de la jornada laboral amb resultat de baixa. D'aquest total, 27.501 han sigut qualificats de lleus, 152 greus i n'hi ha hagut 8 de mortals.

3.9. TELETREBALL

És rellevant destacar el cas del teletreball perquè, a diferència de l'ocupació i l'atur que com acabem de veure han retornat en gran mesura als nivells que existien abans de la crisi de la Covid-19, no és el cas del teletreball. El teletreball (persones ocupades que treballen almenys ocasionalment des de casa) inicialment creix espectacularment, passant del 8,6 % de les persones ocupades a Catalunya[1] a 2019 a situar-se al voltant del 19 % l'any 2020. A mida que la situació sanitària millora i les restriccions a la mobilitat i a l'activitat es relaxen,

⁴⁵ Observatori del Treball i Model Productiu

el pes del teletreball disminueix fins a situar-se a 2022 en el 15,9 % de la població ocupada (560.100 persones). Es tracta d'una reducció de 3 punts percentuals respecte al màxim, però en comparació amb l'any 2019, el nombre de persones que teletreballen l'any 2022 augmenta un 90 %, és a dir, el nombre de persones teletreballadores que fan teletreball, pràcticament, s'ha doblat en només tres anys.

Taula 3.1. Ocupació per freqüència amb què treballen al seu domicili particular, total, En milers de persones, Catalunya (2019-2022)

	Ocupació		Variació		Pes sobre el total	
	2019	2022	En milers	En %	2019	2022
Teletreballen	294,8	560,1	265,3	90,0	8,6	15,9
<i>Homes</i>	158,5	278,8	120,3	75,9	8,8	15,0
<i>Dones</i>	136,4	281,3	144,9	106,2	8,4	17,0
No teletreballen	3.145,90	2.954,20	-191,70	-6,1	91,4	84,1
Total	3.440,7	3.514,3	73,6	2,1	100,0	100,0

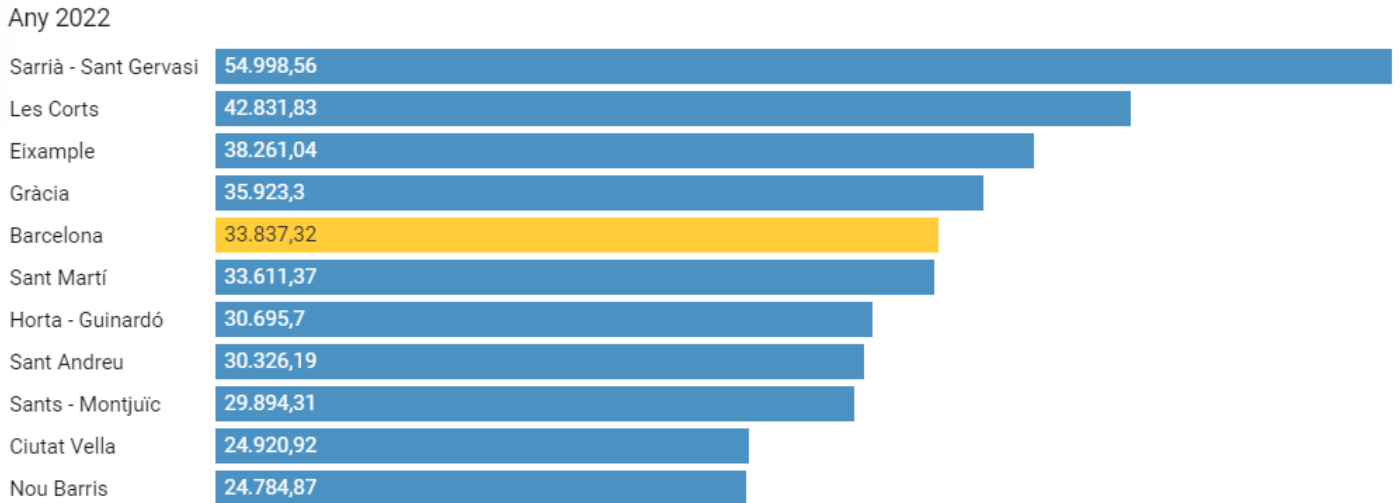
Font: Institut Metròpoli a partir de EPA, INE.

Pel que fa a l'evolució del teletreball per sexes, cal destacar que el creixement és més important en les dones que en els homes. Abans de la crisi, l'any 2019, el nombre i la proporció d'homes que fan teletreball és lleugerament superior al de dones, 158 mil (8,8 %) vs. 136 mil (8,4 %). Per contra, a finals de 2022, la situació s'inverteix i ara són les dones les que fan més teletreball, 279 mil (15 %) vs. 281 mil (17 %).

3.10. SALARIS

La informació oficial disponible és la relativa a l'any 2022⁴⁶. A Barcelona, el salari mitjà de les persones residents és de 33.837 euros bruts anuals i experimenta un increment notable en termes nominals, en relació amb 2021 (+4,7 %).

Gràfic 3.8. Salari mitjà (€) de les persones residents a la ciutat de Barcelona, per districtes.

Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'INSS

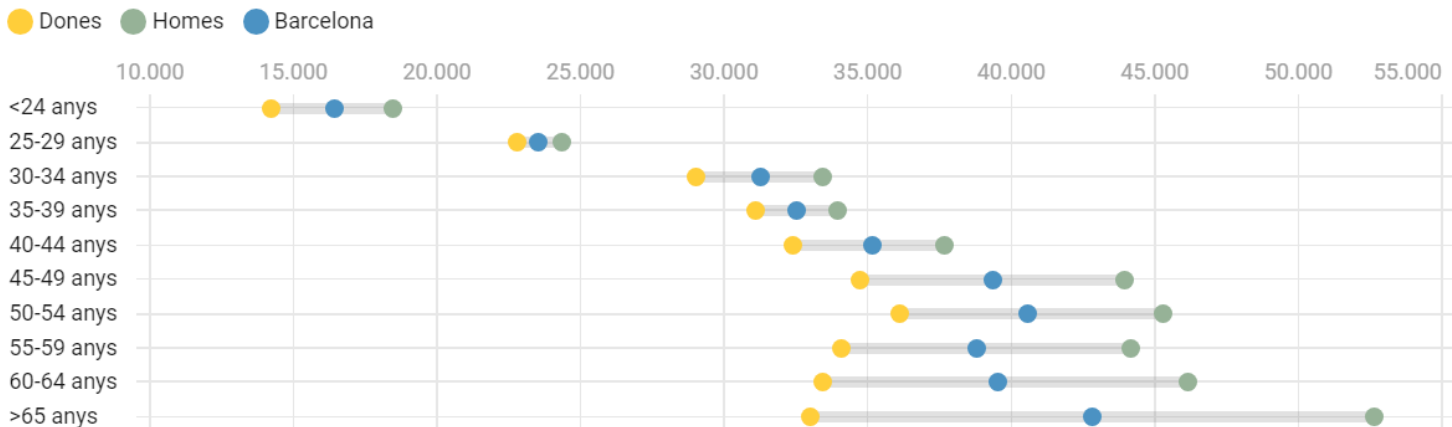
L'evolució dels salaris l'any 2022 és positiva a tots els districtes, amb un augment nominal generalitzat en relació a 2021 i encapçalat per les Corts (+7,1 %), Ciutat Vella (+7 %) i l'Eixample (+6,8 %). Les desigualtats salarials territorials són similars a les de 2021 i els salaris a la banda més alta (Sarrià-Sant Gervasi) multipliquen per 2,2 vegades els de la banda baixa.

L'any 2022, les diferències salarials intergeneracionals es redueixen. El grup de població de fins a 24 anys, amb salaris mitjans inferiors a la meitat de la mitjana, registre l'increment salarial més notable en relació amb 2021 (+9,4 % nominal). Aquest grup aconsegueix un lleuger augment de la capacitat adquisitiva (+1,7%), juntament amb el de persones de 30 a 34 anys (+1%).

⁴⁶ Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de dades. Publicades en 2024, les dades fan referència a 2022.

Gràfic 3.9. Salari mitjà (€) de les persones residents a la ciutat de Barcelona, per edats.

Any 2022

Font: Oficina Municipal de dades – Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'INSS

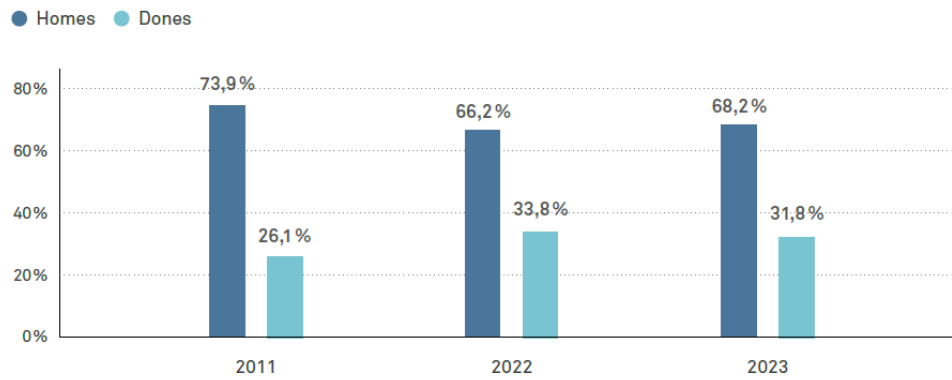
3.10.1. La segregació vertical. El sostre de vidre⁴⁷

Segons l'Enquesta de Població Activa del quart trimestre de 2023, últimes dades oficials disponibles al respecte, gairebé un terç de les persones directives o gerents a Catalunya (31,8%) són dones. En el conjunt dels darrers 12 anys s'observa un augment de la presència de dones als càrrecs de direcció a Catalunya i es passa del 26,1 % del total l'any 2011 al 31,8 % a 2023. Del total de dones treballadores a 2023, només un 3,3 % (dada molt semblant a la de 2022) ho són amb rang de personal directiu.

Els darrers anys, la participació femenina en càrrecs directius augmenta força en determinats àmbits. Les dones representen, gairebé, el 50 % dels alts càrrecs i llocs directius de la Generalitat i el seu sector públic (+10 % respecte a fa tres anys). En l'àmbit de la investigació, la participació de les dones augmenta i des de 2013 es manté al voltant del 40 %.

⁴⁷ Sostre de vidre: Concepte referit a la barrera invisible que representen les limitacions amb què es troben les dones per a ascendir en la seva carrera professional fins als càrrecs de més responsabilitat.

Gràfic 3.10. Directius/ves i gerents a Catalunya per sexe (% s/total personal directiu)
4rt trimestre 2022/2023

Font: Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona

4. RENDES I PRESTACIONS SOCIALS

RESUM

La protecció social es conforma com un conjunt de mecanismes orientats a millorar i garantir el benestar social i la qualitat de vida de la població. Cobreix les situacions de necessitats bàsiques de persones i famílies, prevenint situacions de risc en àmbits de vulnerabilitat personal i d'entorn, i potencia la igualtat d'oportunitats en l'accés als recursos. La protecció social forma part de les polítiques públiques i està conformada per un sistema de prestacions, tant econòmiques com de serveis.

Les rendes d'inserció social tenen l'objectiu de prestar a totes les persones a qui els calgui el suport per atendre les necessitats bàsiques per viure en la societat, amb els recursos convenients per mantenir-se i per afavorir-ne la inserció o la reinserció socials i laborals. Les dades sobre rendes d'inserció social es presenten en dos àmbits: renda garantida de ciutadania (RGC) i renda activa d'inserció (RAI).

La renda disponible de les llars és la procedent de sous i salaris, pensions i altres prestacions així com a rendes per socials i primària bruta de les llars correspon a la renda primària total que reben els seus membres: rendes rebudes per la participació en el procés productiu dels seus membres més les rendes de la propietat a cobrar menys a pagar (interessos, dividendes, etc.).

L'any 2023, la Renda Disponible de les Llars (RDL) a Barcelona mostra una taxa del 12,2 %, més del 7 % sobre la taxa de l'any 2022 (4,8 %).

Durant el mateix any, la Generalitat de Catalunya gestiona prop de 104.000 expedients de renda garantida de ciutadania (RGC), que corresponen a més de 161.000 persones beneficiàries, un 56 % de dones i un 44 % d'homes. Del total, el 72 % pertanyen a la demarcació de Barcelona.

A nivell de prestacions durant l'any 2023, se'n distingeixen tres tipus: les prestacions contributives, que suposen el 59,20 % del total; els subsidis, que són el 37,70 % i les persones beneficiàries de la Renda Activa d'Inserció (RAI), amb un 3,10 %.

De les persones beneficiàries d'una prestació contributiva al 2023 i respecte a l'any anterior, les dones augmenten en un 1,31% (amb una xifra de 89.123), mentre que els homes augmenten en un 2,19% (amb una xifra de 77.456).

4.1. RENDA DISPONIBLE DE LES LLARS A BARCELONA

Per al conjunt de 2023, la Renda Disponible de les Llars (RDL)⁴⁸ mostra una taxa del 12,2 %, més del 7 % sobre de la taxa registrada l'any 2022 (4,8 %). La Renda Primària té una dinàmica similar per al conjunt de l'any, gairebé un 5 % per sobre de la taxa de l'any anterior (7,4 %).

Renda Disponible i Renda Primària de les llars de Barcelona *Taxes nominals interanuals*

	2022	2023	2022				2023			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Renda Disponible	4,8	12,2	4,7	5,0	2,8	6,3	12,1	14,1	11,8	10,6
Renda Primària	7,4	12,2	7,3	8,6	5,0	8,5	12,3	14,1	11,9	10,5
Renda Disponible intertrimestral (1)			-0,5	0,7	2,0	4,2	4,6	2,4	0,3	3,0

(1) Dades corregides d'efectes estacionals

Font: Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

Els recursos de les llars determinen l'evolució de la Renda Disponible de les Llars i l'any 2023 presenta uns valors més positius que els observats un any enrere. La remuneració de les persones assalariades⁴⁹ és el recurs més estable al llarg dels dos darrers anys. L'evolució reflecteix, tant la millora dels salaris com l'increment de la massa salarial, conseqüència de la marxa del mercat laboral.

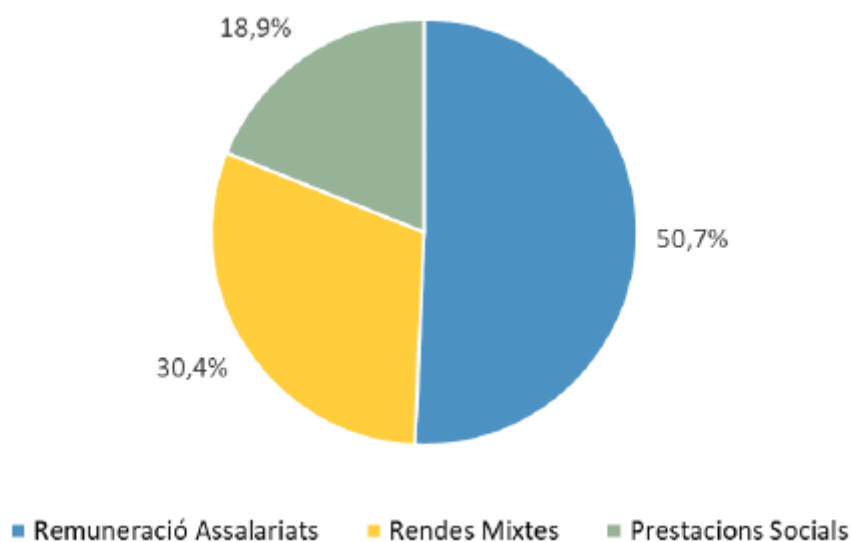
Les Rendes Mixtes presenten una evolució més singular. S'inclouen en aquest concepte els ingressos dels professionals i les rendes de la propietat, tant d'immoble (lloguers) com financera (interessos).

La taxa de variació i el pes que cada recurs representa sobre el conjunt dels recursos de les llars, determinen la contribució de cada concepte sobre la variació del total de recursos.

⁴⁸ INE. La renda primària bruta de les llars correspon a la renda primària total que reben els seus membres: rendes rebudes per la participació en el procés productiu dels seus membres més les rendes de la propietat a cobrar menys a pagar (interessos, dividends, etc.).

⁴⁹ INE. La remuneració de les persones assalariades és tota la remuneració en efectiu i en espècie que ha de pagar qui facilita l'ocupació a les assalariades com a contrapartida per la feina que fan durant el període de referència. Es desglossa en: sous i salaris, i cotitzacions socials a càrrec de qui fa l'ocupació.

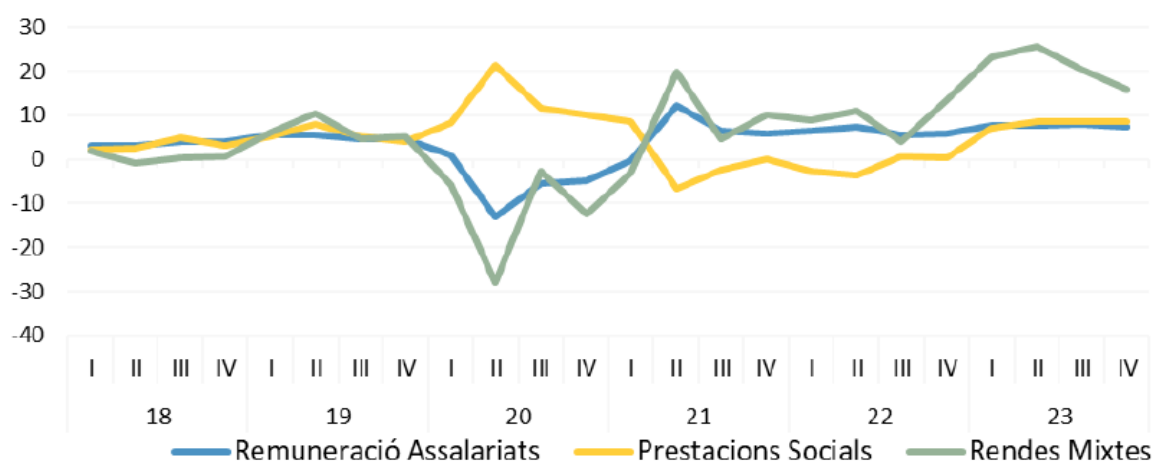
Gràfic 4.1. Estructura dels recursos de les llars
(4rt trimestre de 2023)⁵⁰

Font: Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

Respecte al percentatge de cada un dels tres components sobre el total de recursos a finals de 2023, s'observa que la meitat dels recursos provenen del treball assalariat (50,7 %), seguit de les Rendes Mixtes (30,4%) i de les Prestacions Socials (18,9 %).

Gràfic 4.2. Comparativa de recursos de les llars de Barcelona. Taxes 2018-2023

Font: Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

⁵⁰ Les últimes dades publicades (abril de 2024) corresponen al 4rt trimestre de l'any 2023.

Per calcular la capacitat adquisitiva de les llars, cal ajustar l'evolució de la RDL amb la dinàmica dels preus. Així, es determina la RDL en volum (veure gràfic). L'evolució de la RDL nominal és positiva, mentre que la tendència de la RDL real presenta una evolució més moderada.

Taula 4.1. Renda Disponible de les Llars de Barcelona i IPC. Dades desestacionals
Índex 2019 1r trim.=1 estructura

	2021				2022				2023			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
RDL Índex nominal	0,99	0,99	1,03	1,04	1,03	1,04	1,06	1,10	1,15	1,18	1,19	1,22
RDL Índex en volum	0,98	0,96	0,99	0,98	0,95	0,93	0,94	0,98	1,02	1,03	1,02	1,05
IPC Prov Bcn Índex	1,01	1,03	1,03	1,06	1,09	1,12	1,13	1,13	1,13	1,15	1,16	1,16

Font: INE i Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

L'any 2022, el repunt de la inflació és important i els salaris mitjans en termes reals retrocedeixen (-2,7 %), amb una pèrdua de capacitat adquisitiva, també, respecte al nivell de pre-pandèmia de 2019 (-1,2%). Entre els anys 2010 i 2022, els salaris mitjans es redueixen un 5,4 % en termes reals.

4.2. RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA⁵¹ I INGRÉS MÍNIM VITAL⁵²

Durant 2023, la Generalitat de Catalunya gestiona prop de 104.000 expedients de renda garantida de ciutadania (RGC), que corresponen a més de 161.000 persones beneficiàries, un 56 % de dones i un 44 % d'homes. Del total, el 72 % pertanyen a la demarcació de Barcelona, un 13 % a la de Tarragona, un 10 % a la de Girona i un 5 % a la de Lleida.

A Catalunya, s'aproven més de 12.000 noves prestacions d'aquest tipus i la despesa és de 531,81 milions d'euros, un import lleugerament superior a la de l'any anterior.

⁵¹ Departament de Drets Socials. Generalitat de Catalunya. La Renda Garantida de Ciutadania (RGC) neix per garantir que tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya puguin fer front a les despeses essencials per al manteniment propi o de les persones que integren la unitat familiar o de convivència.

⁵² Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. L'Ingrés Mínim Vital és una ajuda en l'àmbit d'unitat de convivència (persones que viuen en el mateix domicili amb un vincle familiar).

A finals de 2023, l'ingrés mínim vital (IMV) havia arribat a 735.562 llars (on viuen un total de 2.157.712 persones). Del volum de persones perceptores, el 43,4 % són menors d'edat (936.795). En dos de cada tres llars, la persona titular de la prestació és una dona i respecte al total de persones, el 54 % són dones (1.164.429).⁵³

4.3. PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ (PRESTACIONS CONTRIBUTIVES I NO CONTRIBUTIVES)⁵⁴

L'any 2023, d'entre les persones beneficiàries de prestacions, es distingeixen tres tipus de prestacions. Les prestacions contributives suposen el 59,20 % del total, els subsidis el 37,70 % i les persones beneficiàries de la Renda Activa d'Inserció (RAI), el 3,10%.

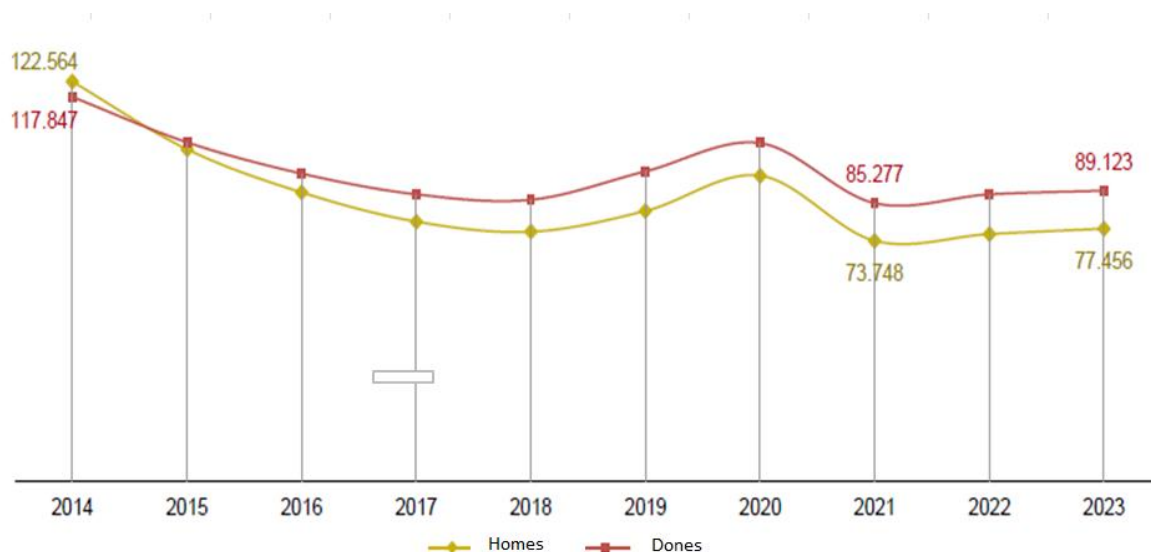
Dins de cada categoria, cada edat té un impacte diferent. Entre les persones beneficiàries de la RAI, el 45,5% té entre 45 i 54 anys, mentre que entre qui rep un subsidi, el 66,79 % té més de 54 anys d'edat.

D'entre les persones beneficiàries d'una prestació contributiva al 2023, les persones del grup d'edat de 16 a 24 anys, suposen l'increment més alt (+13,93 %). Aquest grup només representen el 4,71 % del total i són el 6,6 % de les persones que reben una prestació contributiva. Aquest augment és atribuïble als tres tipus de prestació: un 14,89 % correspon al personal que va generar una prestació contributiva; un 9,15 % als que van rebre un subsidi i un 11,22 % prové de l'augment de les persones beneficiàries de la Renda Activa d'Inserció (RAI).

⁵³ Institut Nacional de la Seguretat Social - *Secretaria d'Estadística de la Seguretat Social i Pensions*.

⁵⁴ *Informe del Mercado de Trabajo Barcelona 2024. Datos 2023. Ministerio de Trabajo i Economía Social. SEPE.*

Gràfic 4.3. Evolució del nombre de persones beneficiàries de prestacions segons el sexe
2014-2023

Font: Observatori de les Ocupacions del SEPE.

Les dones representen el 53,50 % del total, però si tenim en compte el tipus de prestació, representen el 70,94 % de les persones beneficiàries de la Renda Activa d'Inserció (RAI)⁵⁵ i el 59,54 % de les que reben un subsidi. En canvi, només són el 48,75 % de les persones que reben prestacions contributives. En relació amb l'any 2022, la variació en el nombre total de persones beneficiàries és lleugerament positiu en ambdós sexes, un 2,19 % entre els homes i un 1,31 % entre les dones.

Taula 4.2. Perfil de la persona beneficiària per tipus de prestació, sexe i grups d'edat
2022-2023

Perfil de la persona beneficiària		Total	% Variació 2023/22	Tipus de prestació			
				Contributiva	Subsidi	Renda Activa d'Inserció	Subsidis eventuals agraris
Sexe	Homes	77.456	2,19	50.543	25.413	1.500	0
	Dones	89.123	1,31	48.069	37.392	3.662	0
Grups d'edat	16 a 24 anys	7.845	13,93	6.506	1.121	218	0
	25 a 34 anys	28.682	6,61	24.664	3.484	534	0
	35 a 44 anys	30.812	-1,59	24.210	5.908	694	0
	45 a 53 anys	35.212	-1,52	22.521	10.342	2.349	0
	≥ 55 anys	64.028	1,78	20.711	41.950	1.367	0
Total		166.579	1,72	98.612	62.805	5.162	0

Font: Observatori de les Ocupacions del SEPE

⁵⁵ Generalitat de Catalunya. Servei Públic d'Ocupació de Catalunya. La Renda activa d'inserció (RA) és un ajut que té l'objectiu d'augmentar les oportunitats de retorn al mercat de treball de les persones en situació de desocupació amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina.

5. POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

RESUM

Les polítiques actives d'ocupació són el conjunt de decisions, mesures, serveis i programes orientats a millorar l'ocupabilitat i la reducció de l'atur, el desenvolupament del dret al treball digne, estable i de qualitat, i també a l'orientació, intermediació, formació en el treball i assessorament per a l'autoocupació i empenedoria.

L'any 2023 la ciutat de Barcelona ha rebut aproximadament uns 90 milions d'euros destinats a polítiques actives d'ocupació i formació per a l'ocupació, quantitat que suposa un 0,1 % del PIB de la ciutat. De la quantitat total invertida, l'Ajuntament en gestiona 23.588.043,33 euros.

La inversió en polítiques actives d'ocupació, en foment de l'ocupació, ha sigut menor respecte l'any 2022, degut a la finalització dels ajuts a la contractació per part d'empreses que van ser molt importants l'any 2022.

L'any 2023, s'ha aprovat la Llei 3/2023, de 28 de febrer, d'ocupació, llei estatal que estableix el marc d'ordenació de les polítiques públiques d'ocupació i regula el conjunt d'estructures, recursos, serveis i programes que integren el sistema nacional d'ocupació. Té per objectiu promoure i desenvolupar la planificació, coordinació i execució de la política d'ocupació i garantir l'exercici dels serveis garantits, i l'oferta d'un carter de serveis adequat a les persones, empreses i entitats demandants dels serveis públics d'ocupació, amb la finalitat de contribuir a la creació de treball i reducció de desocupació, millorar l'ocupabilitat, reduir les bretxes estructurals de gènere i impulsar la cohesió social i territorial.

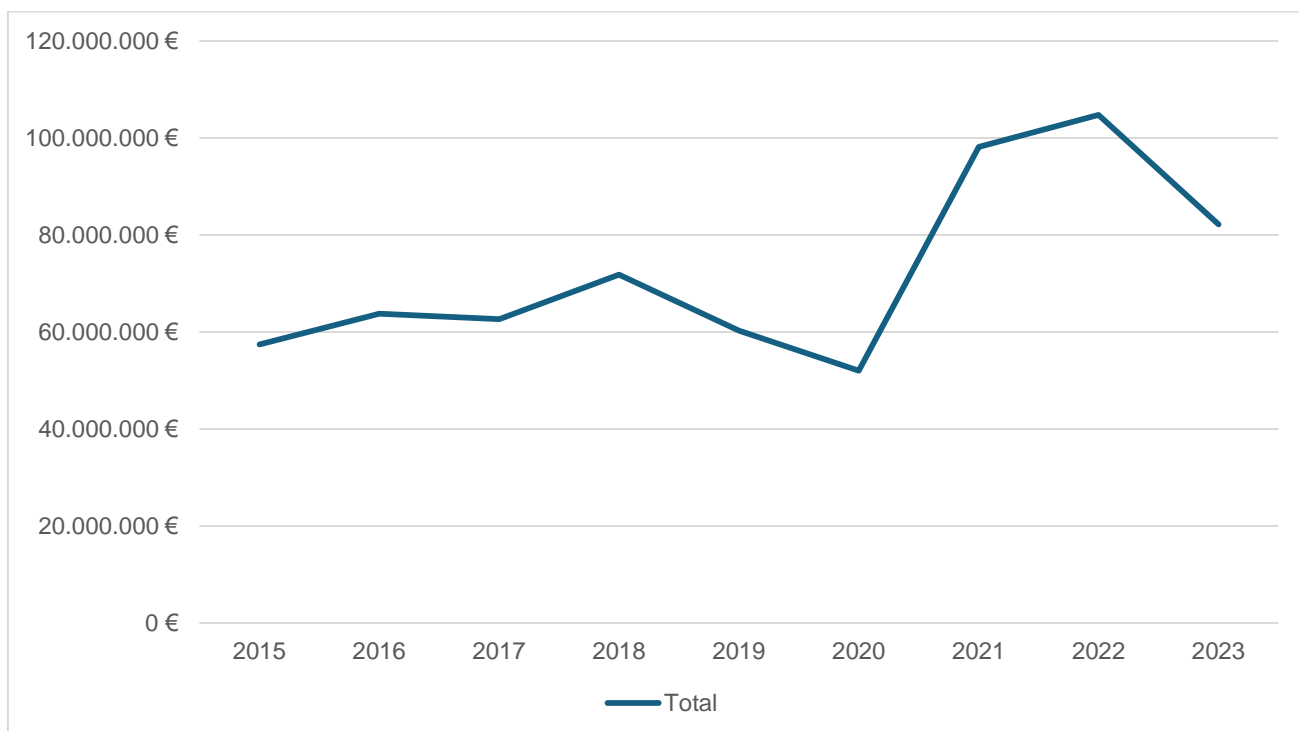
5.1. LA INVERSIÓ EN POLÍTQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ I FORMACIÓ PER A L'OCUPACIÓ A BARCELONA.

La ciutat de Barcelona, l'any 2023, ha rebut aproximadament uns 90 milions d'euros destinats a polítiques actives d'ocupació i formació per a l'ocupació, quantitat que suposa un 0,1 % del PIB de la ciutat. Aquest percentatge és inferior al de la Unió Europea, un 0,7 % i molt lluny de la inversió d'altres països. Del total dels 90 milions d'euros invertits a la ciutat de Barcelona l'any 2023, 82 milions d'euros provenen del SOC i uns 6,6 milions del pressupost propi de l'Ajuntament.

5.1.1. Inversió del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya a Barcelona, per àmbits i per entitat operadora

La inversió de recursos del SOC a la ciutat de Barcelona l'any 2023 va ser de 82.199.168 milions, un 19,25 % menys que la inversió de l'any anterior. Aquesta reducció es deu al fet que durant el període 2021 i 2022 el SOC va comptar amb un volum important de fons extraordinaris per fer front a la crisi derivada de la Covid-19. Tanmateix, es destaca que la inversió del SOC l'any 2023, es situa clarament per sobre de la inversió de l'any 2019, i 2020, un 26,69% i un 36,17% més respectivament.

Gràfic 5.1. Evolució de la inversió del SOC a Barcelona (2015-2023)

Taula 5.1. Inversions del SOC a Barcelona per àmbits de les polítiques actives (2019-2023).

	2019	2020	2021	2022	2023
Sense especificar	26.260.708 €	19.699.448 €	29.802.979 €		
Orientació professional	3.225.012 €	3.381.079 €	3.717.525 €	6.590.960 €	5.409.169 €
Intermediació laboral					
Formació professional per a l'ocupació	15.007.211 €	8.155.537 €	30.990.898 €	25.792.766 €	36.518.109 €
Foment de l'ocupació	9.980.684 €	15.645.550 €	21.758.706 €	64.217.853 €	24.591.664 €
Desenvolupament econòmic local	5.006.231 €	4.718.766 €	11.142.825 €	7.284.922 €	16.963.690 €
Foment de l'emprenedoria i l'autoocupació		419.429 €			
Mobilitat laboral	773.499 €		732.991 €	839.899 €	
Total	60.253.344 €	52.019.809 €	98.145.924 €	104.726.401 €	82.199.168 €

Font: elaboració pròpia en base a BISOC.

Davant dels diferents àmbits de les polítiques actives d'ocupació, i comparat amb l'any 2022, la inversió que ha caigut més és la del foment de l'ocupació. Aquesta davallada s'explica per la finalització dels ajuts a la contractació per part d'empreses que van ser molt importants l'any 2022. L'àmbit de desenvolupament econòmic local té un important creixement perquè s'hi inclou el conveni SOC - Barcelona Activa que, de fet, contempla també accions d'orientació professional.

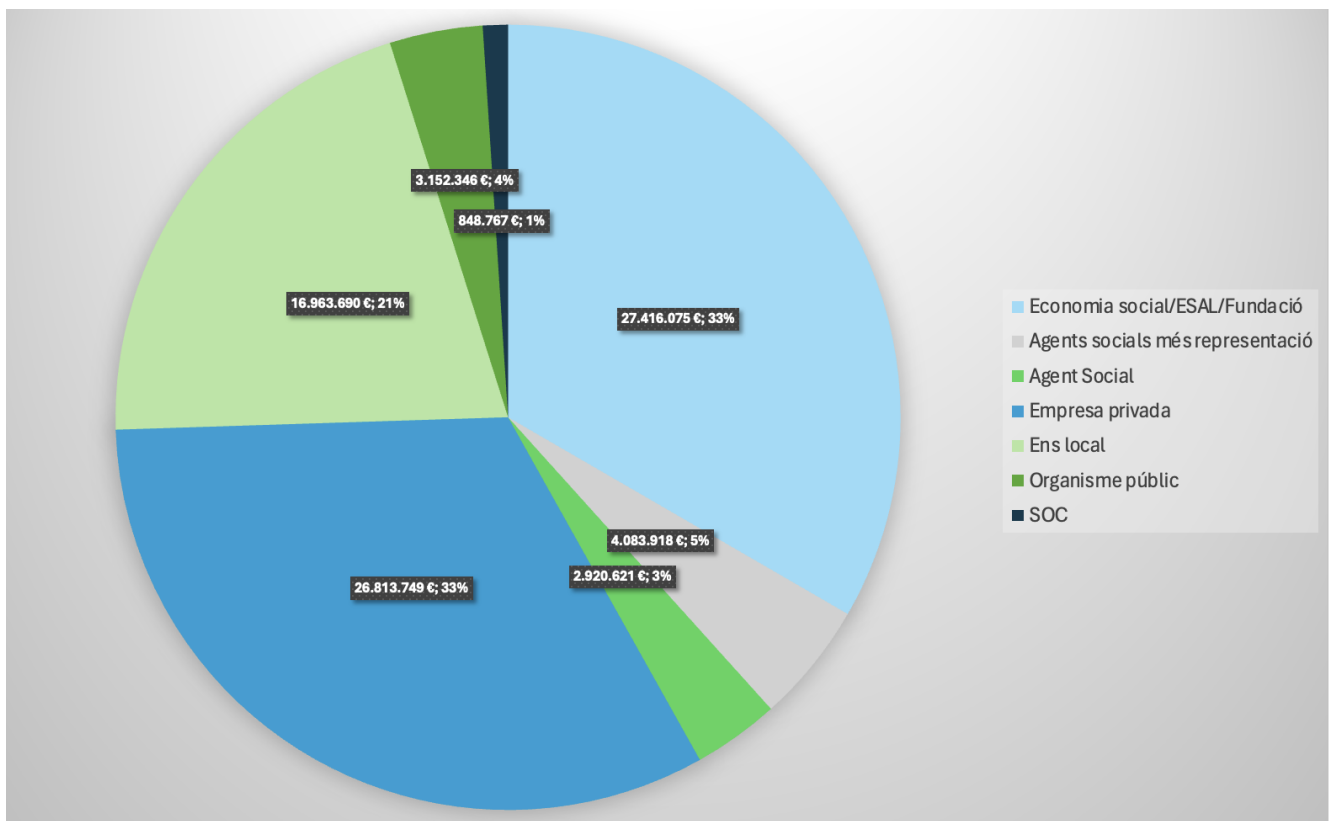
Taula 5.2. Distribució de la inversió del SOC a la ciutat de Barcelona i per entitat operadora (2023)

Tipus d'entitat	Orientació professional	Formació professional per a l'ocupació	Foment de l'ocupació	Desenvolupament econòmic local	Mobilitat laboral	Total
Agents Socials Economia social / ESAL/Fundació	1.064.863,34	1.416.259,70	4.523.416,43			7.004.539,47
Empresa privada	3.839.926	9.944.300,34	13.631.848,46	873,00	145.538,00	27.416.075
Ens local	254.379,09	23.709.243,25	2.703.715,84	15.533.815,00		26.813.749,18
Organisme públic	250.000,00	48.198,00	1.131.677,04			16.963.690,04
SOC		551.340,50	2.601.005,73			3.152.346,23
		848.767,47				848.767,47
Total general	5.409.169,00	36.518.109,26	24.591.663,50	15.534.688,00	145.538,00	82.199.168

Font: Elaboració pròpia en base a BISOC

Amb la distribució d'aquests recursos per tipus d'entitat operadora, es pot comprovar la importància de la col·laboració publico-privada en l'execució dels serveis d'ocupació, especialment els de formació professional per a l'ocupació, en una caracterització que és semblant a la dels anys anteriors . Del total de la inversió del SOC a la ciutat de Barcelona, un 33 % ha estat gestionat per entitats d'economia social, un altre 33 % per empreses privades, un 21 % per l'ens local, un 8 % per agents socials i econòmics, un 4 % a través d'organismes públics i, finalment, un 1 % ha estat gestionat pel mateix SOC.

Gràfic 5.2. Inversió SOC a Barcelona per tipus d'operador de les polítiques d'ocupació (2023)

Font: elaboració pròpia CESB a partir dades del Servei d'ocupació de Catalunya, BISOC.

5.1.2 Inversió de l'Ajuntament de Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona, l'any 2023, ha rebut, conforme al que s'ha exposat anteriorment, un total de 16.963.690 euros per part del SOC destinats a polítiques actives d'ocupació. A aquesta inversió del SOC se li ha de sumar la inversió pròpia de l'Ajuntament, 6.624.353,33 €, d'acord amb el pressupost municipal de 2023. El total de recursos destinats a polítiques actives d'ocupació i gestionat per l'Ajuntament assoleix la suma total de 23.588.043,33 euros. Gran part d'aquets recursos queden regulats dins del marc del conveni interadministratiu signat entre les dues administracions.

D'acord amb aquest conveni entre el SOC i l'Ajuntament, l'any 2023 es regulen un total de 22.158168,33 euros destinats a coordinar les polítiques actives d'ocupació de la ciutat, el qual es troba alineat amb l'Acord Barcelona per a l'Ocupació de Qualitat (ABOQ 2021-2030). L'ABOQ és el marc estratègic per desplegar les polítiques actives per a una ocupació de qualitat a la ciutat de Barcelona i l'eina marc establerta per l'Ajuntament consensuada entre l'Ajuntament de Barcelona i les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, que constitueixen l'òrgan de governança de l'ABOQ.

A la ciutat de Barcelona també hi ha el Programa Làbora⁵⁶, un programa d'inserció social i laboral que té per finalitat fomentar l'ocupació aquelles persones en situació de vulnerabilitat davant el mercat laboral. És un projecte de cooperació públicoprivada entre l'Ajuntament (a través de l'Institut Municipal de Serveis Socials i Barcelona Activa) i Entitats Catalanes d'Acció Social, la Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya i la Creu Roja.

En el quadre següent s'observa la distribució per àmbits ocupacionals i l'origen de les inversions i la quantitat econòmica aportada a la ciutat de Barcelona.

Gràfic 5.3. Conveni Interadministratiu SOC-Ajuntament de Barcelona

BARCELONA				
ACTIVA				
	AJUNTAMENT DE BARCELONA	SOC (FONS CS) Educació	SOC (FONS CS) Treball	Total àmbit
Orientació professional	863.523,05 €		1.736.899,24 €	2.600.422,29 €
Formació professional per a l'ocupació	2.117.325,28 €	2.000.000,00 €		4.117.325,28 €
Foment de l'ocupació	2.000.000,00 €		9.928.836,69 €	11.928.836,69 €
Desenvolupament econòmic local	1.455.345,00 €		1.396.656,37 €	2.852.001,37 €
Foment de l'emprenedoria i l'autoocupació	188.160,00 €		471.422,70 €	659.582,70 €
Total per finançament	6.624.353,33 €	2.000.000,00 €	13.533.815,00 €	22.158.168,33 €

Font: Elaboració pròpia en base al conveni entre el SOC i l'Ajuntament. Fo

⁵⁶ Ajuntament de Barcelona – Serveis Socials: Des del 2015 pel Làbora han passat més de 55.000 persones, a qui s'ha atès donant-los treball, acompanyament i/o formació, a través de l'ajuda de més de 50 entitats de referència de la ciutat que han orientat les persones usuàries i l'oferta de més de 1.000 empreses.

5.1.3 Resum del total de la inversió a la ciutat, per àmbits i operadors.

Taula 5.3. Inversió a la ciutat de Barcelona, per àmbits i operadors

	Orientació professional	Formació professional per a l'ocupació	Foment de l'ocupació	Desenvolupament econòmic local	Foment de l'emprenedoria i l'autoocupació	Total àmbits ocupacionals
Total Ciutat	8.009.591,14	40.635.434,54	36.520.500,19	2.852.001,37	659.582,70	88.677.109,94
Economia social / ESAL / Fundació	3.839.926,42	9.944.300,34	13.631.848,46			27.416.075,22
Agents socials més representació	662.066,10	36.487,50	3.385.364,39			4.083.917,99
Agent Social	402.797,24	1.379.772,20	1.138.052,04			2.920.621,48
Empresa privada	254.379,09	23.709.243,25	2.703.715,84	873,00		26.668.211,18
Ens local	2.850.422,29	4.165.523,28	13.060.513,73	2.852.001,37	659.582,00	23.588.042,67
Organisme públic	0,00	551.340,50	2.601.005,73			3.152.346,23
SOC	0,00	848.767,47	0,00			848.767,47

Font: Elaboració pròpia en base al conveni entre el SOC i l'Ajuntament.

5.2 REALITZACIONS I INVERSIONS MUNICIPALS EN PROGRAMES DE DINAMITZACIÓ ECONÒMICA I SUPORT A L'OCUPACIÓ.

L'any 2023, la despesa corrent de l'Ajuntament de Barcelona en els programes de Dinamització Econòmica i suport a l'Ocupació va superar els 121,6 milions d'euros. Aquesta xifra suposa un nou increment de més del 20 % respecte als recursos emprats en els anys 2020-2022.

Taula 5.4. Despesa corrent en Dinamització Econòmica i Suport a l'Ocupació, 2023

Programa	Import
Administració general d'acció econòmica	2.892.491,83
Dinamització econòmica de proximitat	1.230.363,70
Foment creixement econòmic i sectors estratègics	14.562.859,93
Foment de l'economia cooperativa, social i sòlid	4.492.639,54
Foment i promoció del turisme	26.367.785,32
Mercats, proveïments i llotges	3.450.425,56
Promoció del comerç	8.569.761,32
Promoció econòmica de la ciutat	1.059.720,16
Suport Ocupació i Empresa	59.000.390,23
Promoció i gestió d'habitatge de protecció pública	37.176.147,35
Pla de Barris	16.943.827,84
Programes Dinamització Econòmica i Suport Ocupació	121.626.437,59
Programes Habitatge i Barris	54.119.975,19

Font: Elaboració pròpia a partir de la liquidació dels pressupostos municipals de l'Ajuntament de Barcelona

Aquest fort increment se situa, sobretot, en el programa de foment de turisme i en el suport a l'Ocupació i l'Empresa. En relació amb el pes sobre la despesa corrent total de l'Ajuntament, els programes de Dinamització Econòmica i suport a l'Ocupació ha crescut lleugerament i s'ha situat per sobre del 4,4 % de la despesa corrent total.

Aquestes dades, comparades amb els recursos descrits anteriorment pel que fa al finançament que prové del SOC.

6. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DEL SISTEMA EDUCATIU A LA CIUTAT DE BARCELONA

RESUM

La situació de la formació professional a la ciutat de Barcelona en 2023 s'articula des del IV Pla General del Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya (2021-2023). Planteja adaptar la formació i la qualificació professionals de Catalunya per promoure una transformació del model productiu que doni resposta a les necessitats reals actuals i futures. Al març de 2023 es signa l'Acord per a la planificació de la formació professional [Generalitat de Catalunya i els agents socials més representatius] que facilita el desenvolupament de l'esquema general i es planteja com a una eina dinàmica de seguiment i millora.

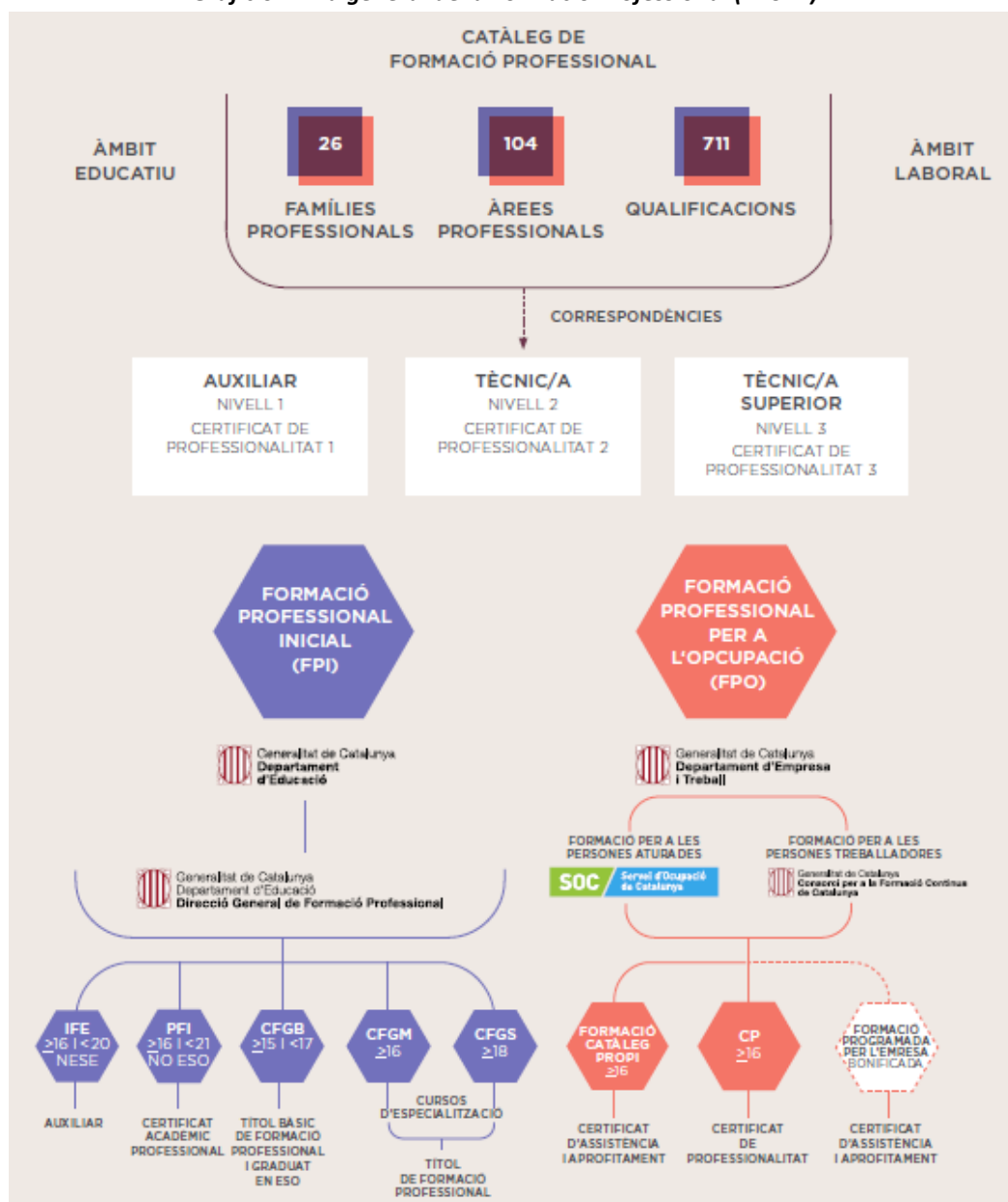
Respecte als ensenyaments de formació professional del curs 2023-2024, tant de tipus públic com de tipus privat, es van matricular 42.148 alumnes (resultats lleugerament inferiors al curs anterior (-3,7%)). D'aquest total, el 51,1% són dones i el 48,9% homes.

Al curs 2023-2024, el Consorci d'Educació de Barcelona va oferir 9.470 places per a formació professional (un 9,94% més que al curs 2022-2023).

6.1. L'OFERTA I LA SEVA EVOLUCIÓ⁵⁷

L'any 2023, la formació professional (FP) s'articula des del *IV Pla General del Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya (2021-2023)*⁵⁸. Aquest sistema integra estratègicament dos subsistemes d'FP: Formació professional Inicial i Formació Professional per a l'Ocupació.

Gràfic 6.1. Pla general de la Formació Professional (FPCAT)⁵⁹

Font: Generalitat de Catalunya -FPCAT

⁵⁷ Generalitat de Catalunya – Consorci per a la Formació Contínua a Catalunya

⁵⁸ Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya. FPCAT

⁵⁹ Itineraris Formatius Específics (IFE), Programes de Formació i Inserció (PFI), Cicles Formatius de Grau Bàsic (CFGB), Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM), Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS), Certificat de Professionalitat (CP).

El Catàleg de Qualificacions Professionals del sistema d'FP inclou 26 famílies professionals, 104 àrees professionals i 711 qualificacions. Els ensenyaments per famílies professionals s'ordenen en:

- Cicles de grau bàsic, mitjà i superior, cicles en què també hi ha cursos d'especialització per aprofundir coneixements després d'haver cursat un cicle formatiu.
- Les formacions dels graus bàsics, mitjà i superior tenen una durada de 2.000 hores i estan organitzats en 2 cursos acadèmics (formació en un centre educatiu i pràctica en centres de treball). Els cursos d'especialització tenen una durada d'entre 500 i 720 hores.
- Amb la superació d'un cicle formatiu de grau bàsic s'obté el títol de tècnic bàsic o tècnica bàsica. Amb la superació d'un cicle formatiu de grau mitjà s'obté el títol de tècnic o tècnica.
- La superació dels cursos d'especialització donen la possibilitat d'obtenir la titulació d'especialista (en el grau mitjà) o de màster professional (en el grau superior).
- Itineraris formatius específics

Són ensenyaments professionals adreçats a alumnes d'entre 16 i 20 anys amb necessitats educatives especials associades a una discapacitat intel·lectual lleu o moderada i que no es troben en disposició de seguir la formació professional ordinària.

- Programes de formació i inserció (PFI)

Estan plantejats per a joves d'entre 16 i 21 anys que han deixat l'educació secundària obligatòria amb l'objectiu de proporcionar-los, d'una banda, la continuïtat formativa dins de la formació professional i, de l'altra, l'aprenentatge imprescindible per accedir al mercat de treball.

Amb els PFI, d'una banda, es facilita la continuïtat formativa dins de la formació professional i, de l'altra, l'aprenentatge de les competències transversals i professionals necessàries per al món del treball.

Els PFI també es desenvolupen a l'Escola Municipal de Segones Oportunitats⁶⁰.

L'Acord Barcelona per a l'Ocupació de Qualitat 2021-2030⁶¹ (ABOQ) crea un marc estratègic per desplegar polítiques d'ocupació de qualitat a la ciutat.

Al març de 2023, s'aprova l'Acord per a la planificació de la formació professional⁶² i s'elabora la Proposta de criteris de planificació de l'oferta de formació professional FPCAT 365.

La planificació de l'oferta formativa 365 es basa en tres palanques: prospectiva, visió integrada i diàleg social. Al novembre de 2023 s'aprova l'Informe General de Prospectiva 2023-2026 de l'Agència de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya. Aquest informe presenta la situació del moment i els escenaris de futur per a planificar el sistema FPCAT 365 i planteja una eina dinàmica d'actualització permanent de dades al respecte. Així mateix, vol establir mecanismes de concertació en àmbits sectorials i territorials per promoure la qualificació de les persones treballadores al llarg de la seva vida.

L'acord implica diversos compromisos respecte a la planificació formativa 365. Es vol cobrir amb fons públics (inversions) la demanda de les persones que vulguin accedir a la formació professional. S'augmentarà la quantitat de persones que realitzin la formació professional dual (fins a 15.000 entre certificats i títols professionals). Al curs 2023-2024 creixerà l'oferta de graus de formació no presencial des de l'Institut Obert de Catalunya. També s'incrementarà la quantitat de grups nous de cicles de formació professional, donant continuació als grups creats en cursos anteriors. Així mateix, s'establirà una estratègia que potencii l'augment de persones que escullin la formació professional com a itinerari personal. Des de l'FPCAT, es liderarà un pla de digitalització. Finalment, es fomentarà el diàleg social constant entre les organitzacions més representatives (patronals i sindicals) i la creació d'un mapa de centres de formació professional amb la seva oferta formativa actualitzada de forma regular.

⁶⁰ El programa formatiu que s'ofereix té una durada equivalent a dos cursos, que van de setembre a juny.

⁶¹ Ajuntament de Barcelona. Barcelona Economia – IPC a Barcelona i a Espanya.

⁶² Acord per a la planificació de la formació professional. Acord signat per la Generalitat de Catalunya, CCOO, UGT, FTN i PIMEC, en data 27 de març de 2023

6.2. PREINSCRIPCIÓ I ASSIGNACIÓ

Taula 6.1. Oferta final d'ensenyaments professionalitzadors
(cursos 2022-23 i 2023-24)

	2022-23						2023-24						Diferència places 1r	Diferència places 2n	Diferència places					
	Grups 1r	Places 1r	Grups 2n	Places 2n	Total grups	Total places	Grups 1r	Places 1r	Grups 2n	Places 2n	Total grups	Total places								
PFI	53	795	5	75	58	870	56	937	3	36	59	973	142	-39	103					
CFGB	5	100	3	60	8	160	5	100	5	100	10	200	0	40	40					
CFGM	156	5.044	122	3.650	278	8.694	157	5.023	136	4.447	293	9.470	-21	797	776					
CFGS	194,5	6.361	186	5.582	380,5	11.943	202	6.598	198,5	6.483	400,5	13.081	237	901	1.138					
CEFP	13	260			13	260	12	240			12	240	-20	0	-20					
CFAM	13	361	7,5	210	20,5	571	12	361	10	300	22	661	0	90	90					
CFAS	26,5	795	27,5	827	54	1.622	27	810	28	841	55	1.651	15	14	29					
Esportius	16	480	8,25	248	24,25	728	18	540	10,25	308	28,25	848	60	61	121					
A. Escèniques	2	60	0	0	2	60	6	170	2	50	8	220	110	50	160					
IFE	1r. Grups i places	2r. Grups i places	3r. Grups i places	4r. Grups i places	16	192	1r. Grups i places	2r. Grups i places	3r. Grups i places	4r. Grups i places	21	252	Dif 1r	Dif 2n	Dif 3r	Dif 4t				
	6	72	5	60			3	36	2	24			7	84	6	72	5	60	3	36
TOTALS	854,3 25.100						908,8 27.596						547	1.950	2.497					

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

Per al curs 2023-2024, la ciutat de Barcelona compta amb 776 noves places d'oferta pública per a cicles de grau mitjà respecte al curs anterior i en total s'arriben a les 9.470. Aquest augment ha estat notablement influenciat per l'aprovació de l'acord per a la planificació de la formació professional. Acord que queda plasmat en la planificació del mapa de centres de formació professional (gener de 2024). També cal considerar la creació de nous instituts com l'Institut de Tecnologies de la Informació i la Comunicació de Barcelona, l'Institut de Sostenibilitat i el Medi Ambient de Barcelona i l'Institut de Tècniques Audiovisuals i de l'Espectacle de Barcelona, entre d'altres. Un 89,33 % de l'alumnat de continuïtat preinscrit en aquests cicles va obtenir una de les opcions demanades i un 75,10 % va cursar la seva primera opció.

Taula 6.2. Preinscripcions i assignacions en CFGM i CFGS
(comparativa cursos 2022-23 i 2023-24)

	Curs 2022-2023		Curs 2023-2024	
CFGM				
Preinscripcions	9.463		9.787	+3,42%
Assignacions	7.951	84,02 % de les preinscrits	8.040	82,15 % de l s preinscrits
Assignacions en 1a opció	6.498	81,73 % de les preinscrits	6.216	77,31 % de l s preinscrits
CFGS				
Preinscripcions	14.824		15.629	+5,43%
Assignacions	10.085	68,03 % de les preinscrits	11.049	70,70 % de les preinscrits
Assignacions en 1a opció	8.025	79,57 % de les preinscrits	8.517	77,08 % de les preinscrits

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

6.3. DEMANDES DE SOL·LICITUDS I NECESSITATS

Les sol·licituds per accedir a CFGM han augmentat un 4 % (372 més que l'any anterior). L'accés per continuïtat augmenta un 30 % respecte al curs anterior. La causa principal d'aquest increment és la preferència que s'ha donat a l'alumnat procedent de l'ESO amb un període de preinscripció prioritari previ a la resta de col·lectius. Des del batxillerat es van fer 782 sol·licituds⁶³.

Respecte a l'alumnat en espera de plaça (10,67%), el Servei d'Orientació del Consorci d'Educació de Barcelona disposa d'una atenció personalitzada. Ofereix cicles afins a la primera opció demanada o batxillerats professionalitzadors amb places vacants.

Quant a les no assignacions de continuïtat en CFGM, de les 643 que no s'han assignat, un 25 % no ha sol·licitat cap ensenyament en segona petició i del 75 % que sí que l'han demanada, un 20 % no han sol·licitat tercera opció.

Taula 6.3. Vacants en CFGM i CFGS
(comparativa cursos 2022-23 i 2023-24)

	Curs 2022-2023		Curs 2023-2024	
	Places totals	Places vacants	Places totals	Places vacants
CFGM	8.548	753	8.429	849
Pública	5.059	374	5.000	464
Privada concertada	3.489	379	3.429	385
CFGS	10.421	1.469	10.680	1.716
Pública	6.364	761	6.592	1.013
Privada concertada	4.057	708	4.086	703

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona

⁶³ Consorci d'Educació de Barcelona

6.4. MATRICULACIÓ

Taula 6.2. Alumnes matriculats per ensenyament, nivell, naturalesa del centre i sexe (Curs 2023-2024)

Ensenyaments	Sector públic i privat			Sector públic			Sector privat		
	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes
CFPGM	15.292	6.081	9.211	8.082	3.388	4.694	7.210	2.693	4.517
1r	9.182	3.959	5.223	4.930	2.176	2.754	4.252	1.783	2.469
2n	6.110	2.122	3.988	3.152	1.212	1.940	2.958	910	2.048
CFPGS	23.193	10.515	12.678	11.753	5.444	6.309	11.440	5.071	6.369
1r	11.492	5.274	6.218	5.974	2.789	3.185	5.518	2.485	3.033
2n	11.701	5.241	6.460	5.779	2.655	3.124	5.922	2.586	3.336
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà	583	384	199	509	346	163	74	38	36
1r	319	215	104	295	202	93	24	13	11
2n	264	169	95	214	144	70	50	25	25
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau superior	1.434	1.039	395	1.316	983	333	118	56	62
1r	549	400	149	505	376	129	44	24	20
2n	885	639	246	811	607	204	74	32	42
Cicles d'arts escèniques de grau mitjà	30	26	4	-	-	-	30	26	4
1r	14	11	3	-	-	-	14	11	3
2n	16	15	1	-	-	-	16	15	1
Cicles d'arts escèniques de grau superior	72	52	20	43	34	9	29	18	11
1r	71	52	19	43	34	9	28	18	10
2n	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Total	40.604	18.097	22.507	21.703	10.195	11.508	18.901	7.902	10.999

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'ensenyament. Estadística d'inici de curs. Curs 2023-2024

Si s'observen les xifres de l'alumnat matriculat als ensenyaments de formació professional del curs 2023-2024 i es comparen amb les del curs anterior, els resultats són lleugerament inferiors.

El total d'alumnes matriculats és de 42.148 , el que suposa 1.544 menys (-3,7 %) que al curs anterior. D'aquest total, 18.886 són dones (51,1%) i 23.262 són homes (48,9%) . La reducció més notable es detecta als Cicles de Formació Professional de Grau Superior (CFGS), amb un total de 1.087 alumnes menys. D'aquest total, el 47,3% són dones i el 52,7% homes. Els Cicles de Formació Professional de Grau Mitjà (amb una xifra que només baixa en 1,5%) i els Cicles d'Arts Plàstiques i Disseny de grau mitjà (amb un molt lleuger augment del 0,5 %) són els que presenten més estabilitat en les matriculacions.

Taula 6.3. Alumnes matriculats per ensenyament, naturalesa del centre i sexe
(Comparativa Curs 2022-23 i 2023-24)

Ensenyaments	Curs 2023-2024			Curs 2022-2023			Diferència		
	Sector públic i privat			Sector públic i privat			TOTAL	Dones	Homes
	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes			
CFPGM	15.292	6.081	9.211	15.518	6.219	9.299	-226	-138	-88
CFPGS	23.193	10.515	12.678	24.280	11.029	13.251	-1.087	-514	-573
C. Arts plàstiques i disseny - grau mitjà	583	384	199	580	362	218	3	22	-19
C. Arts plàstiques i disseny - grau superior	1.434	1.039	395	1.619	1.160	459	-185	-121	-64
C. Arts escèniques - grau mitjà	30	26	4	48	41	7	-18	-15	-3
C. Arts escèniques - grau superior	72	52	20	103	75	28	-31	-23	-8
TOTAL	40.604	18.097	22.507	42.148	18.886	23.262	-1.544	-789	-755

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació.
Servei d'Indicadors i Estadística.

No es disposa de xifres relatives a les matriculacions d'alumnat de formació professional dual a la ciutat de Barcelona per al curs 2023-2024.

7. INVERSIÓ A LA CIUTAT

RESUM

El pressupost municipal de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2023 ha executat un total de 3.337 milions d'euros. Es tracta d'un import superior en un 7,31% al de l'any 2022, i un 14,38% superior al de l'any 2021.

L'any 2023, com en els darrers anys, la política d'habitatge i urbanisme concentra la part principal de la inversió total (295 milions d'euros, el 50,51% de la inversió total). En polítiques de Medi ambient, Cultura i Esport, també s'observa un notable increment del 12,37% en relació a l'any 2022.

A nivell de programes de dinamització econòmica i ocupació, un dels programes destacats és el de Comerç, Turisme i petites i mitjanes empreses. Amb 32 milions d'euros, suposa un augment de prop del 40% respecte al 2022. Es concentra en iniciatives de caràcter turístic i en els mercats municipals.

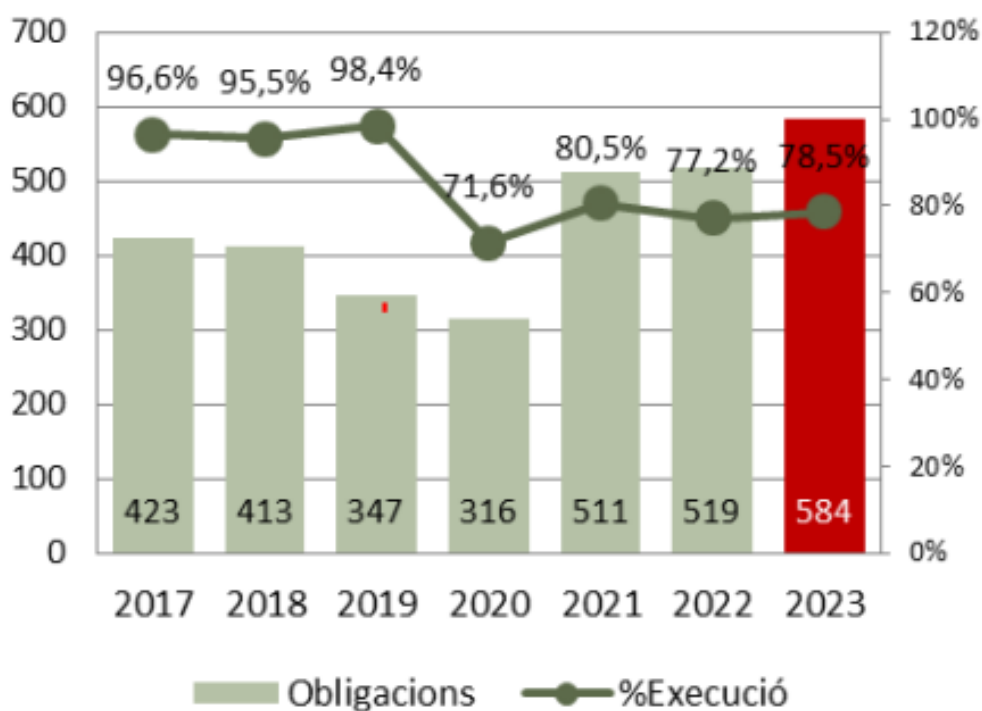
Al 2023, la inversió privada deduïble d'obres i instal·lacions a la ciutat recupera les xifres pre-pandèmia i augment més del 30% respecte al 2022.

7.1. INVERSIÓ MUNICIPAL PER PROGRAMES

El pressupost municipal de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2023 ha executat un total de 3.337 milions d'euros, un import 7,31 % superior a l'execució de 2022 i un 14,38% a la del 2021. La despesa (capítols 1 a 7) del pressupost executat de 2023 també suposa un augment més que notable respecte a la despesa executada del pressupost del 2019, amb un total de 2.581 milions d'euros executats, un 22,65% menys que a 2023.

Concretament, els capítol 6 i 7 (inversions reals i transferències de capital), l'any 2023 hi ha hagut un rècord d'inversió executada per part de l'Ajuntament de Barcelona, un total 584 milions d'euros. Aquesta xifra, suposa un increment de l'11 % i un 12,5% sobre l'any 2022 i 2021 respectivament i un augment de més de 40 punts percentuals respecte a 2019.

Gràfic 7.1 Inversions reals i transferències de capital (capítols 6 i 7)

Font: Liquidació del pressupost municipal.

L'any 2023, la política que concentra el gruix de la inversió és la d'habitatge i urbanisme, com en els darrers anys, amb 295 milions euros, xifra que suposa el 50,51% de la inversió total. Els increments relatius més destacats es veuen en les polítiques de Medi Ambient, Cultura i Esport que han suposat el 12,37% de la inversió total de l'any 2023.

Taula 7.1. inversió liquidada del pressupost municipal de l'Ajuntament de Barcelona segons política de despesa (2023)

Política de Despesa	Import
Administració financera i tributària	41.273.790,41
Altres actuacions de caràcter econòmic	19.395.409,52
Benestar comunitari	11.751.946,85
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	31.939.921,08
Cultura	30.328.447,04
Educació	37.292.677,33
Esport	14.226.050,45
Habitatge i urbanisme	295.062.292,80
Medi ambient	27.733.815,59
Seguretat i mobilitat ciutadana	5.759.868,80
Serveis de caràcter general	14.890.335,73
Serveis socials i promoció social	16.486.997,41
Transport públic	37.992.413,83
Total general	584.133.966,84

Font: Elaboració pròpia a partir de la liquidació dels pressupostos municipals, Ajuntament de Barcelona

Si s'observa la inversió real executada del pressupost 2023 per programes, destaca el programa de Comerç Turisme i Petites i Mitjanes Empreses dins la dinamització econòmica i ocupació amb gairebé 32 milions d'euros. Suposa un fort increment respecte a 2022 de prop del 40%. Aquest augment es concentra, particularment, en iniciatives de caràcter turístic i els mercats municipals. Per altra banda, també es destaca els més de 51 milions d'euros en inversió real en el programa d'habitatge i urbanisme, amb una descens lleuger respecte als anys 2021 i 2022.

Taula 7.2. Inversió liquidada de l'Ajuntament de Barcelona en els programes de dinamització econòmica i ocupació (2023)

Política/Programa	Import
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	31.939.921,08
Altres iniciatives d'activitat turística	2.543.873,48
Desenvolupament econòmic	113.034,44
Foment de l'emprenedoria	2.580.245,46
Foment del turisme	271.127,72
Mercats municipals	24.433.634,28
Promoció econòmica	1.979.122,00
Suport Ocupació i Empresa	18.883,70
Habitatge i urbanisme	51.324.102,75
Pla de Barris	24.487.367,51
Promoció de l'habitatge social	26.836.735,24

Font: Elaboració pròpia a partir de la liquidació dels pressupostos municipals, Ajuntament de Barcelona

7.2. INVERSIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A LA CIUTAT

Les dades disponibles d'inversió territorialitzada de la Generalitat de Catalunya en què s'hi inclou, aproximadament, un 75% del total de la inversió consolidada (Departaments i resta del sector públic), l'any 2022 suposen una inversió de més de 392 milions d'euros, amb un lleuger increment respecte als anys anteriors. Aquest any augmenta notablement el pes de la inversió a la ciutat respecte al conjunt, i arriba a més del 29% de la inversió territorialitzada a Catalunya. La mitjana és de més de 335 milions d'euros en el període 2019-2021. Encara no hi ha dades disponibles per a 2023.

A la taula següent, es mostra el detall per polítiques de despesa. Hi destaquen les inversions executades en l'àmbit de Salut, Educació, Transports i R+D+I.

Taula 7.3. Inversió executada per la Generalitat de Catalunya al municipi de Barcelona (2023)

Política de despesa	Import
11 Alta Direcció de la Generalitat i el seu Govern	3.405.416,16
12 Administració i serveis generals	13.350.586,83
21 Justícia	1.365.682,03
22 Seguretat i protecció civil	599.721,14
23 Relacions exteriors i cooperació al desenvolupament	54.760,93
31 Protecció social	1.832.748,01
32 Promoció social	234.173,69
33 Foment de l'ocupació	34.426,15
41 Salut	133.224.351,04
42 Educació	55.558.660,02
43 Habitatge i actuacions urbanes	18.311.217,15
44 Cultura	10.915.851,55
45 Llengua catalana	36.996,00
47 Esports	1.212.163,27
51 Cicle de l'aigua	2.525.260,00
52 Transport	111.439.562,90
53 Societat de la informació i el coneixement i telecomunicacions	1.307.514,15
54 Ordenació del territori i urbanisme	519.893,94
55 Actuacions ambientals	50.268,24
57 Recerca, desenvolupament i innovació	31.003.957,73
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	3.323.963,98
62 Indústria	4.809,54
63 Energia i mines	878.532,33
64 Comerç	29.313,29
65 Turisme	20.345,89
67 Crèdit oficial i sector financer	1.191.820,76
Total general	392.431.996,72

Font: Elaboració pròpia en base a Dades Obertes, departament d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya

7.3. INVERSIÓ PRIVADA D'OBRES I INSTAL·LACIONS

L'any 2023, la inversió privada deduïble de les obres i instal·lacions fetes a la ciutat recupera els valors anteriors a la pandèmia, després d'una caiguda important en el període 2020 a 2022, amb una liquidació que supera els 53 milions d'euros.

La inversió privada estimada en aquesta matèria seria de 1.330.603.809,75 euros, amb un increment de més del 30% respecte a 2022. Aquesta magnitud d'inversió privada, l'OMD la situa al voltant de l'1,2% del valor del PIB estimat per a 2023.

8. QUALITAT DE VIDA: Risc de pobresa

RESUM

Nacions Unides aprova al setembre de 2015 el document “Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible”. Un dels seus objectius principals es posar fi a la pobresa en totes les seves formes. L’any 2017, el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió signen el “Pilar Europeu de Drets Socials”, que s’organitza en tres àmbits relatius a la igualtat d’oportunitats i accés al mercat del treball, les condicions de treball justes, i la protecció i inclusió social.

Al 2019, un acord del govern de Barcelona declara impulsar l’Agenda 2030 a la ciutat i es planteja controlar la seva evolució mitjançant una sèrie de fites envers els objectius plantejats. Planteja donar suport a les persones sense llar, reduir la pobresa material i social severa, assegurar l’IMV per a tothom que li calgui, garantir un accés àgil als Serveis Socials, reduir la vulnerabilitat de persones en situació de crisi, i desenvolupar la cooperació internacional per a reduir la pobresa.

Totes aquestes declaracions institucionals envers la lluita contra la pobresa no només són nombroses sinó que es plantegen ben estructurades amb indicadors de seguiment definits.

Amb les dades disponibles (maig de 2022), a mig termini de l’Agenda 2030, s’analitzen els indicadors de les fites plantejades per la ciutat.

Per altra banda, la taxa AROPE resulta un indicador vàlid per a presentar la proporció de població en situació de risc de pobresa. Amb les últimes dades disponibles (2022), aquesta taxa se situa en el 22,9% de la població (+1,2% respecte a 2020).

Com a complement d’aquesta panoràmica de la pobresa a Barcelona, es presenta la dada relativa a la pobresa infantil. Un 28 % d’infants i adolescents viuen amb ingressos inferiors al llindar de pobresa moderada. I una 12,9% ho fan per sota del llindar de pobresa severa. Aquestes dades milloren respecte a anys anteriors.

8.1. PILAR SOCIAL EUROPEU DE DRETS SOCIALS

El Pilar Europeu de Drets Socials se signa, conjuntament, pel Parlament Europeu, el Consell i la Comissió, el 17 de novembre de 2017. Definir els principis i drets essencials per al correcte i just funcionament dels mercats laborals i el sistema de benestar de l'Europa del segle XXI⁶⁴. Aquest Pilar Europeu s'estructura en 20 principis⁶⁵ organitzats en tres àmbits:

1. Igualtat d'oportunitats i accés al mercat de treball.
2. Condicions de treball justes.
3. Protecció i inclusió social.

El Pla d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials es presenta el març de 2021. Planteja mesures concretes per seguir aplicant els principis del pilar europeu dels drets socials entesos com un esforç conjunt dels estats membres de la UE, amb la participació activa dels interlocutors socials i la societat civil. Aquest pla d'acció estableix tres objectius principals per a la UE que cal assolir d'aquí a 2030:

1. Almenys el 78 % de les persones entre 20 i 64 anys ha de tenir feina.
2. Com a mínim, el 60 % dels adults han de participar en activitats de formació cada any.
3. Respecte a les dades de 2019, el nombre de persones en risc de pobresa o exclusió social ha de reduir-se en uns 15 milions.

Aquests objectius són coherents amb els Objectius del Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides i fixen l'ambició comú d'aconseguir una Europa social forta, més cohesionada i amb menors desigualtats.

El Pilar Europeu de Drets Socials ve acompanyat d'un quadre d'indicadors socials que donen compliment als tres àmbits esmentats i que supervisen la implementació del Pilar mitjançant el seguiment dels resultats als països de la UE en 12 àrees específiques:

⁶⁴ Unió Europea

⁶⁵ Veure: Annex de Taules – Taula 8.1. Principis del Pilar Europeu de Drets Socials

1. Igualtat d'oportunitats i accés al mercat del treball

Àrees:

1. Educació, habilitats i aprenentatge permanent.
2. Igualtat de gènere en el mercat laboral.
3. Desigualtat i mobilitat ascendent.
4. Condicions de vida i pobresa.
5. Joventut.

2. Condicions de treball justes

Àrees:

1. Estructura de la força laboral.
2. Dinàmica del mercat del treball.
3. Ingressos, inclosos els relacionats amb el treball.

3. Protecció i inclusió social.

Àrees:

1. Impacte de les polítiques públiques en la reducció de la pobresa.
2. Cura de la primera infància.
3. Cura de la salut.
4. Accés digital.

8.2. AGENDA 2030 i OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE⁶⁶

8.2.1. Aspectes generals i de ciutat de l'Agenda 2030 respecte a la pobresa

A 2019, un acord de govern a Barcelona declara impulsar l'Agenda 2030⁶⁷ a la ciutat⁶⁸ i es planteja fer el seguiment del compliment mitjançant 139 fites adaptades a la realitat i les necessitats del municipi. Un dels objectius de l'Agenda 2030 és posar fi a la pobresa en totes les seves formes. En l'acord, la

⁶⁶ Ajuntament de Barcelona - Oficina Municipal de Dades. *La pobresa salarial a Barcelona 2022 (publicat a febrer de 2024)*.

⁶⁷ Nacions Unides aprova el 25 de setembre de 2015 el document "Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible". Incorpora 17 objectius com a pla d'acció a favor de les persones, el planeta i la prosperitat.

⁶⁸ Plenari de l'Ajuntament de Barcelona de 10 de juliol de 2019.

ciutat de Barcelona planteja sis fites específiques en el seguiment de l'Agenda 2030 i l'esmentat objectiu. Aquestes fites són les següents:

1. Tota persona resident a Barcelona que es quedi sense sostre rebrà atenció per cobrir les seves necessitats bàsiques i el nombre de persones sense llar es reduirà fortament. En l'àmbit operatiu, la fita és situar el nombre de persones sense llar per sota de les 500 i garantir que totes siguin ateses per la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSELL).
2. Reduir fortament la incidència de la pobresa severa a Barcelona, especialment entre la població més jove. Vetllar, també, perquè no afecti desproporcionadament determinats territoris. La fita operativa és situar la taxa de privació material severa per sota del 2 % a Barcelona, també en la població menor de 16 anys, i inferior al 3 % al conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
3. Assegurar que l'Ingrés Mínim Vital arribi a totes les persones que el necessiten. La fita operativa és situar el grau de cobertura de l'IMV, segons necessitat objectiva, per sobre del 95 %, l'any 2021.
4. Garantir un accés àgil als serveis socials municipals. La fita operativa és assegurar que el temps mitjà d'espera per accedir a la primera visita dels centres de serveis socials municipals estigui per sota dels 15 dies.
5. Reduir l'exposició de les persones més vulnerables a situacions de crisi o desastre, així com incrementar la seva resiliència per fer-hi front. La fita operativa és situar el nombre de persones que necessiten ser ateses anualment per urgència o emergència social per sota de les 10.000 i incrementar les xarxes comunitàries de suport a les persones en situació de vulnerabilitat.
6. Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en la reducció de la pobresa. La fita operativa és augmentar els projectes en països receptors d'Ajut Oficial al Desenvolupament que contribueixin a reduir la pobresa i a millorar les condicions de vida i les oportunitats dels habitants vulnerables en àrees urbanes, a través de programes d'economia cooperativa, social i solidària, i de millora de programes socials municipals.

8.2.2. Estat actual de les fites de l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona respecte a la pobresa

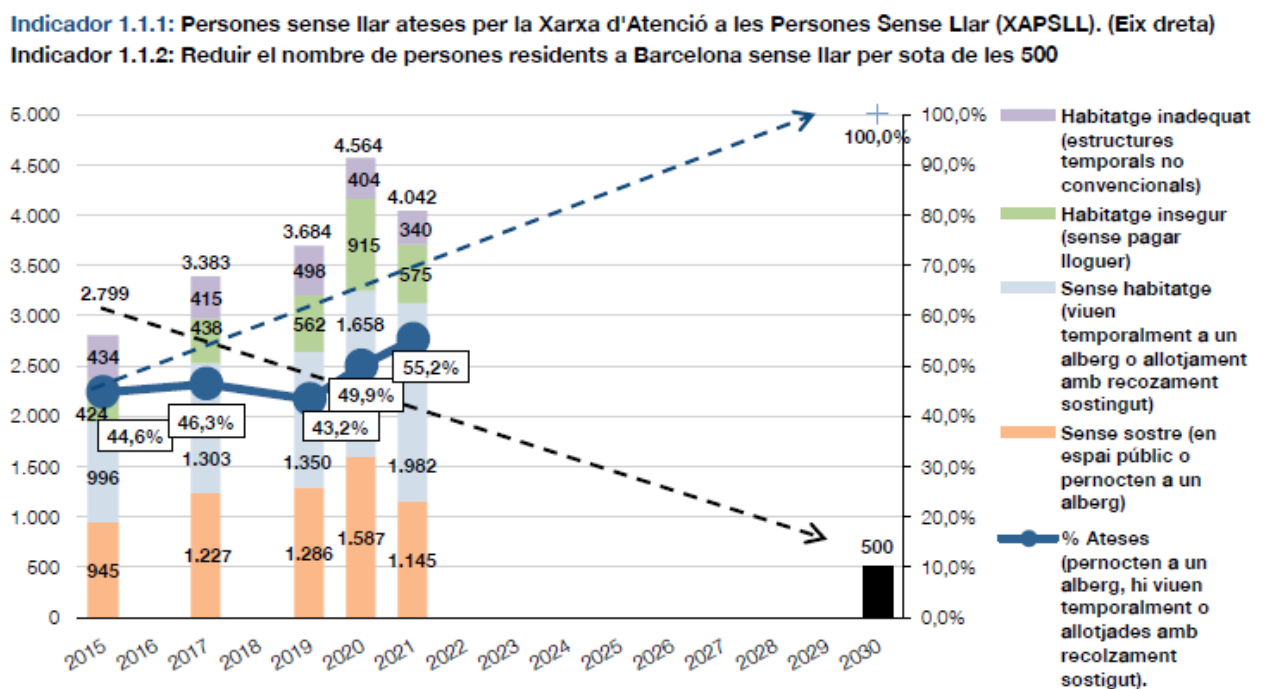
D'acord amb les dades disponibles, a maig de 2022⁶⁹ (a mig termini de l'Agenda 2030), ens trobem en la situació que es detalla a continuació.

Fita 1

Tota persona resident a Barcelona que es quedi sense sostre rebrà atenció per cobrir les seves necessitats bàsiques i el nombre de persones sense llar es reduirà fortament, podem observar les següents dades.

El seguiment d'aquesta fita ve condicionat per la situació excepcional d'emergència sanitària i social provocada per la Covid-19. La pandèmia fa augmentar molt considerablement el nombre de persones que viuen al carrer o en situació d'infrahabitatge.

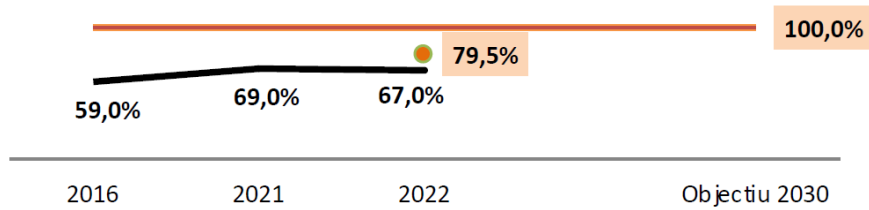
Gràfic 8.1. Persones sense llar (Agenda 2030)

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Drets Socials.

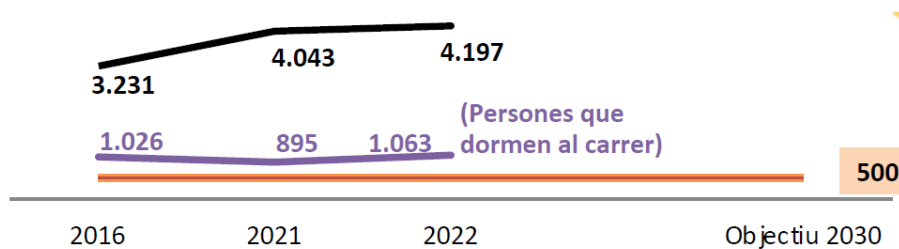
⁶⁹ No es disposa de dades més actualitzades.

Gràfic 8.2. Percentatge de persones sense llar ateses en centres residencials col·lectius o allotjaments individuals (2016-2022)

Font: Ajuntament de Barcelona. Xarxa d'atenció a persones sense llar

Gràfic 8.3. Persones sense llar a Barcelona i persones que dormen al carrer (2016-2022)

Font: Ajuntament de Barcelona. Xarxa d'atenció a persones sense llar

Davant les gràfiques i les dades observades, tenint en compte els últims sis anys fins a 2022, el nombre de persones que es troben sense llar s'ha incrementat un 44,4 % (s'ha passat de 2.799 persones sense llar a 4.042)⁷⁰.

Fita 2

Reduir fortament la incidència de la pobresa severa a Barcelona, especialment entre la població més jove i vetllar, també, perquè no afecti desproporcionadament determinats territoris.

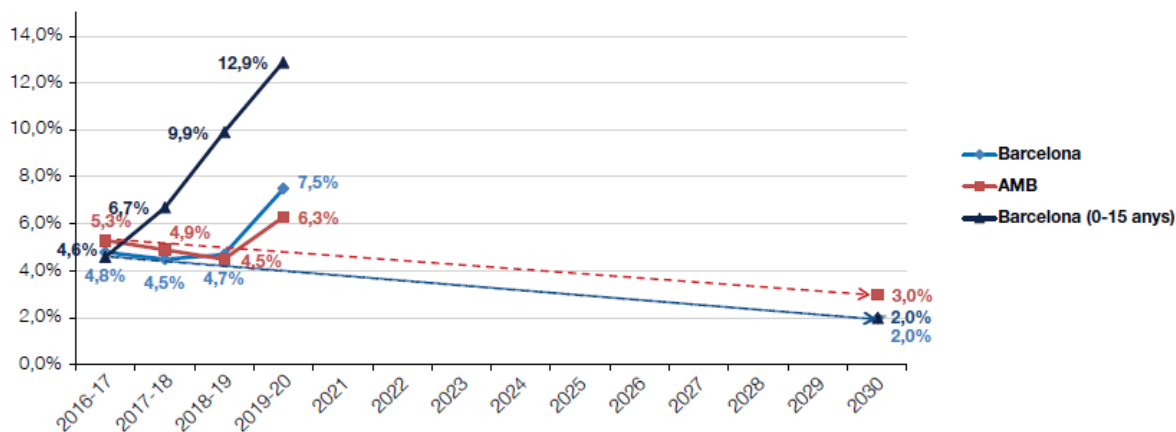
⁷⁰ Ajuntament de Barcelona. Informe Anual - Seguiment i avaluació de l'Agenda 2030 de Barcelona. Revisió 2022

Gràfic 8.4. Privació material severa (Agenda 2030)

Indicador 1.2.1a: Inferior al 2% en el conjunt de la població de Barcelona (calculat segons l'Indar Barcelona)

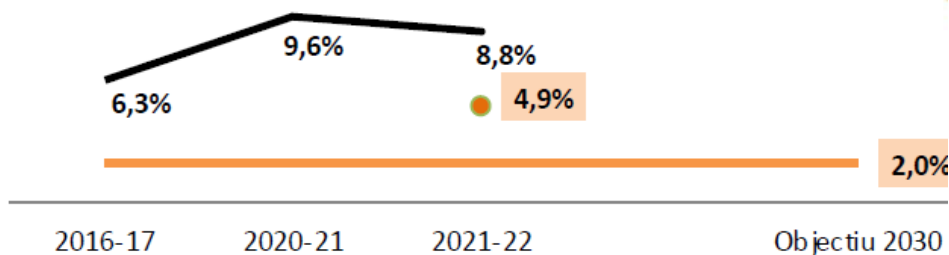
Indicador 1.2.1b: Inferior al 2% en població 0-15 anys de Barcelona (calculat segons l'Indar Barcelona)

Indicador 1.2.1c: Inferior al 3% en la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (calculat segons l'Indar AMB)

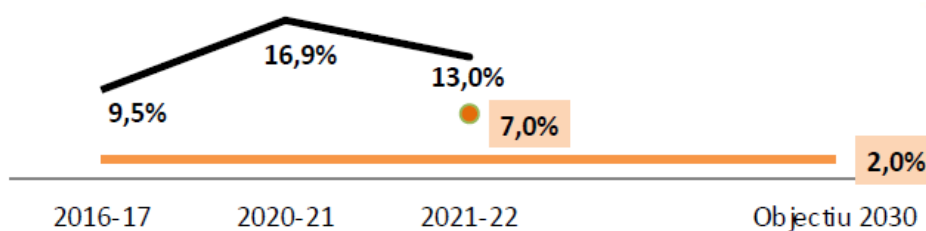
Font: IERMB. Enquesta de condicions de vida.

Gràfic 8.5. Taxa de privació material i social severa (2016-2022)

Font: IERMB i Idescat: EMCV

Gràfic 8.6. Taxa de privació material i social severa en la població menor de 16 anys (2016-2022)

Font: IERMB i Idescat: EMCV

Un dels principals indicadors de pobresa severa és la privació material i social severa. El percentatge de població que pateix aquesta situació augmenta en el període 2016 - 2020 i es recupera, mínimament, en el període de postpandèmia (amb dades de 2022). A Barcelona, la taxa de privació material augmenta fins al 8,8 %. Per tant, queda encara lluny la fita de no superar el 2 % de població amb privació material severa. Per segments de població, el que més pateix aquesta situació és el dels infants.

Fita 3

Assegurar que l'Ingrés Mínim Vital arribi a totes les persones que el necessiten.

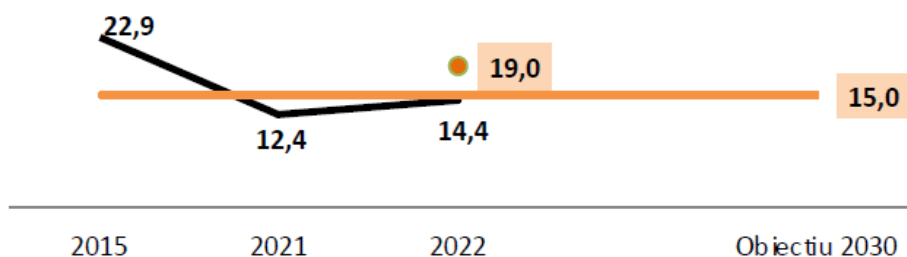
La ciutat de Barcelona no disposa d'indicadors propis actualitzats respecte a aquesta fita.

Fita 4

Garantir un accés àgil als serveis socials municipals.

Per tal de fer front a l'increment de la demanda d'atenció social, l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) va incorporar, l'any 2021, més d'un centenar de noves professionals als equips (95 més als Centres de Serveis Socials, 25 més als Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i 3 més al Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida), amb suport de la Generalitat. Aquest reforç, juntament amb l'extensió de les atencions telemàtiques i de les professionals, va permetre una reducció notable del temps mitjà d'espera de la primera atenció als Centres de Serveis Socials. Així, la xifra es va situar per sota de l'objectiu previst a l'Agenda 2030.

Gràfic 8.7. Mitjana de dies d'espera entre data de visita al Centre de Serveis Socials i visita programada

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Drets Socials

Fita 5

Reduir l'exposició de les persones més vulnerables a situacions de crisi o desastre, així com incrementar la seva resiliència per fer-hi front⁷¹.

El Centre d'Urgències i Emergències Socials complementa la tasca dels centres de serveis socials i atén a persones en situació de risc o d'urgència social (pèrdua d'allotjament, manca de recursos per a l'alimentació, maltractament per violència masclista o desatenció de les persones grans). L'any 2021 es van atendre 34.488 urgències (amb 35.584 persones ateses), enfront de les 27.817 urgències (i 25.148 persones) ateses l'any 2020. Aquest increment es vincula a la situació d'emergència social provocada per la pandèmia, així com a un major nombre de valoracions a domicili i un augment molt notable de les atencions telefòniques.

D'altra banda, el Servei d'Emergències atén les persones afectades per incident crític (accident de trànsit mortal, accident al domicili, suïcidi, incendi, esfondrament, situació meteorològica molt adversa, etc.), que precisen d'atenció psicosocial immediata i inclou així mateix l'allotjament de curta durada. L'any 2021, 1.668 persones van ser ateses en emergència social, un 23,3 % més que l'any 2020.

També cal esmentar els programes que treballen la resiliència social de forma estratègica i preventiva. El Pla de Barris de Barcelona ho fa des de diverses perspectives (el suport a l'educació, l'acció comunitària, etc.) No es disposa de dades d'implementació.

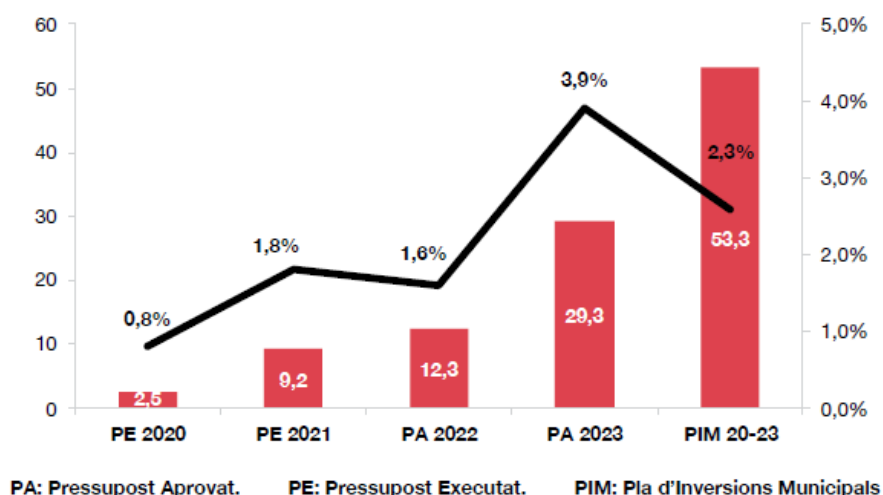
⁷¹ No es disposa de dades posteriors a 2021

Fita 6

Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en la reducció de la pobresa.

Gràfic 8.8. Inversió prevista al PIM 2020-2023 al ODS 1

(en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Font: Ajuntament de Barcelona

No es disposa de dades més detallades relatives a aquesta fita.

Visió global de les fites de l'Agenda 2030 per a la ciutat de Barcelona

A mig termini de l'acompliment de l'Agenda 2030, l'any 2022, les fites referents a la pobresa a la ciutat de Barcelona mostren una millora molt reduïda o fins i tot en alguna de les fites hi ha un resultat negatiu. Únicament, la fita de l'accés àgil als serveis socials municipals presenta un evolució positiva que avança cap a l'objectiu fixat a l'Agenda 2030.

8.3. RISC DE POBRESA A LA CIUTAT DE BARCELONA⁷²

La taxa de risc de pobresa o exclusió social (Taxa AROPE) és un indicador que mostra la proporció de població que es troba, o bé en situació de risc de

⁷² Risc de Pobresa/ARPE (At Risk Of Poverty and/or Exclusion) - Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades

pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.

Des de 2021, la taxa AROPE pateix un canvi metodològic que afecta dos dels seus tres components, concretament, els de baixa intensitat en el treball i el de la privació material i social severa. La taxa de pobresa és l'únic component que no s'ha vist modificat⁷³. Els tres components de la Taxa AROPE-Objectiu UE 2030 són:

- Taxa de risc de pobresa: Percentatge de persones que estan per sota del llindar de pobresa.
- Població que viu en llars amb baixa intensitat de treball: La intensitat de treball de la llar es calcula dividint la suma total de mesos treballats pels membres en edat activa de la llar (població de 18 - 64 anys) per la suma total dels mesos en què aquests membres de la llar poden treballar durant l'any anterior a l'enquesta. Les llars on la intensitat de treball es considera molt baixa són les que se situen en valors iguals o inferiors a 0,20.
- Població amb privació material i social severa: Població que presenta una privació de com a mínim 7 dels 13 ítems següents:
 1. Poder anar de vacances, almenys, una setmana a l'any.
 2. Poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià), si més no, cada dos dies.
 3. Poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada.
 4. Poder afrontar despeses imprevistes.
 5. Poder pagar, sense endarreriments, despeses relacionades amb l'habitatge (hipoteca o lloguer, rebuts de gas, comunitat, etc.) o de compres ajornades.
 6. Poder-se permetre un cotxe.
 7. Poder substituir mobles vells o fets malbé.
 8. Poder substituir la roba feta malbé.
 9. Poder disposar de dos parells de sabates o d'un parell adequat per a l'època de l'any.
 10. Poder-se reunir amb amitats o familiars per dinar o prendre alguna cosa, almenys, un cop al mes.
 11. Poder participar, regularment, en activitats d'oci.
 12. Poder gastar una petita quantitat de diners en un mateix o mateixa.
 13. Poder disposar de connexió a Internet.

⁷³ *European Anti-Poverty Network (EAPN)*

Amb les últimes dades disponibles (2022) a Barcelona, la taxa de risc de pobresa se situa en el 22,9 % (un 1,2 % superior al valor de 2020). Per districtes, es detecten notables diferències:

Taula 8.1. Risc de pobresa de districtes a Barcelona (2022)

Districte	Taxa %
Ciutat Vella	38,3
Eixample	14,7
Sants-Montjuïc	26,0
Les Corts	8,1
Sarrià-Sant Gervasi	9,1
Gràcia	17,8
Horta-Guinardó	23,5
Sant Andreu	43,0
Sant Martí	26,3

Elaboració pròpia a partir de l'Oficina Municipal de Dades

Com es pot observar, davant l'heterogeneïtat dels 10 districtes, la diferència de taxes és considerable. Les Corts i Sarrià presenten taxes per sota del 10 %, mentre que a l'altre extrem, Sant Andreu i Ciutat Vella mostren taxes superiors al 35 %.

Taula 8.2. Taxa de risc de pobresa per sexe i edat a Barcelona (2022)

Edat	% Dona	% Home
0-15 anys	33,2	33,8
16-24 anys	33,1	29,8
25-34 anys	19,2	15,4
35-44 anys	20,8	14,1
45-54 anys	23,0	20,6
55-64 anys	20,4	19,3
65-74 anys	19,4	16,5
>74 anys	31,1	21,9

Elaboració pròpia a partir de l'Oficina Municipal de Dades

Per edats, la taxa és més elevada en els segments de 0 a 24 anys i a partir dels 74 anys. La taxa de risc de pobresa, per gèneres, en tots els segments d'edat, resulta més acusada entre les dones que entre els homes.

Taula 8.3. Taxa de risc de pobresa per estructura de la llar a Barcelona (2022)

Estructura de la llar	%
Unipersonal menor de 65 anys	14,5
Unipersonal de 65 anys o més	27,2
Adult amb algun fill/a menor de 25 anys	42,7
Adult amb tots fills/es de 25 anys o més	27,7
Parella sense fills	10,4
Parella amb fills	23,4
Altres tipus de llar	37,4

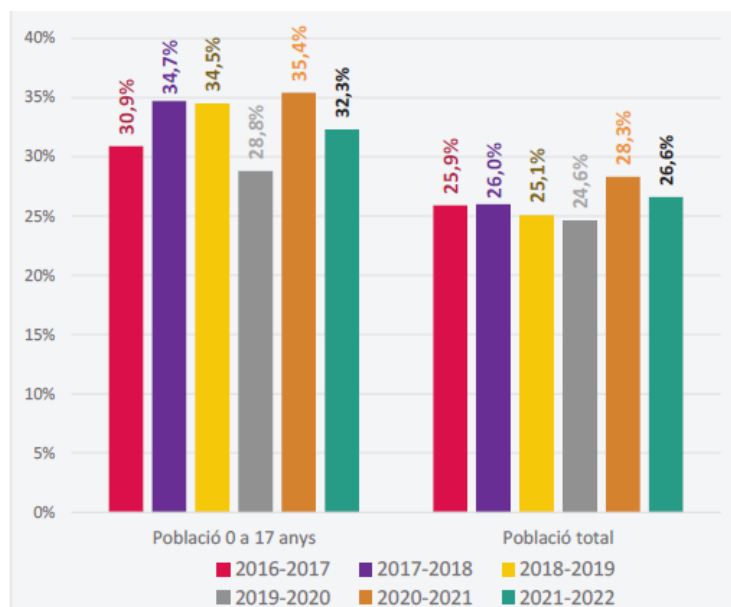
Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina Municipal de Dades

Segons l'estructura de la llar, s'observen dos segments on la taxa és molt superior a la resta. Per una banda, les llars on hi viu un "Adult amb algun fill/a menor de 25 anys". Per l'altra, el recull d' "Altres tipus de llar".

Finalment, cal considerar que el 28 % d'infants i adolescents de Barcelona viuen amb ingressos inferiors al llindar de pobresa moderada i el 12,9 % viuen per sota el llindar de la pobresa severa. Tot i la millora respecte a xifres d'anys anteriors (-4,6 % en la taxa de risc de pobresa moderada: del 32,6 % al 28,0 %), les taxes, moderada i severa, continuen sent més altes entre els infants i adolescents (28,0 %; 12,9 %) que entre el total de la població (22,3 %; 9,2 %). També són més elevades en persones que viuen en llars amb infants que per al global de les llars⁷⁴.

⁷⁴ Ajuntament de Barcelona. Institut Infància i Adolescència. *Informe 2023*

Gràfic 8.6. Risc de pobresa i/o exclusió social dels infants i adolescents (0-17 anys) i de la població total a Barcelona – Taxa AROPE (2016-2017 a 2021-2022)

Font: Ajuntament de Barcelona .Institut Infància i Adolescència de Barcelona

9. LA VISIÓ DELS AGENTS SOCIALS

COMISSIONS OBRERES DE CATALUNYA (CCOO)

Durant l'any 2023, l'economia de la ciutat de Barcelona ha continuat creixent en el context català i espanyol de recuperació de la crisi del coronavirus. I ho ha fet en una proporció superior a la d'altres ciutats i regions europees. El marc en què s'inscriu aquest creixement és el de la fase de desplegament del nou cicle de la digitalització i les tecnologies per a la sostenibilitat que impulsen el moment de transició de l'economia global. No obstant això, l'economia de Barcelona no és aliena als vaivens i les pertorbacions en l'àmbit geopolític que condicionen el comerç dels recursos estratègics, sobretot energètics, les cadenes de subministrament de matèries primeres i de tecnologies crítiques, i els conflictes armats tan propers a Europa.

Tot i el grau d'incertesa que envolta aquests context mundial, Barcelona va emprendre fa anys, i en resposta a la gran crisi econòmica de 2008, un camí de transformació urbana que, a consciència de l'emergència climàtica, l'imprescindible canvi de model energètic per descarbonitzar l'economia, i la transformació del model productiu, persegueix transformar la ciutat per fer-la més sostenible, resilient i inclusiva.

Barcelona es troba en actualment amb les dificultats pròpies d'un moment de transició, de canvis de paradigma i de les crisis que esdevenen quan mor un cicle amb les seves tecnologies, junt amb les idees, els valors i el sentit comú que el va fundar, i encara la ciutadania no té plena confiança en un recanvi que projecti esperança i futur. S'expliquen des d'aquesta consciència de metamorfosi social i econòmica que apareguin resistències al canvi, recels i desconfiances que enfronten posicions progressistes amb altres de conservadores.

La ciutat està vivint, en els darrers anys, intensos debats que tenen a veure amb les superilles, les zones de baixes emissions, els pisos turístics i els creuers, els patinets i la desaparició del comerç tradicional, el teletreball i les oficines del 22@, els residus urbans i la incineració, i molts altres. La transformació de la ciutat pivota sobre un conjunt de canvis que afecten la vida diària de les persones. En destaquem, en aquesta breu síntesi, alguns com la transformació dels usos de l'espai urbà i l'adaptació a una economia productiva de matriu digital i tecnologies verdes, la gran transformació de la mobilitat sostenible que canvia hàbits i infraestructures urbanes, les noves formes de treball i les noves formes de pobresa, i les noves formes d'exclusió, com la crisi de l'habitatge assequible.

Economia i Teixit productiu

Creixement econòmic. Superades les tensions inflacionàries vinculades a la guerra d'Ucraïna i al trencament de les cadenes de subministrament de la postpandèmia, l'any 2023, l'economia catalana continua consolidant el creixement en ple període de desplegament de les tecnologies digitals i de la transició ecològica. Els indicadors econòmics a Catalunya i a la ciutat de Barcelona, en el context de l'economia espanyola, reflecteixen un dinamisme ben significatiu en contrast amb l'estancament a la zona euro.

El creixement que experimenta l'economia catalana és del 2,6 % gràcies, principalment, al bon comportament de la indústria que, a diferència d'altres països de la UE, s'ha beneficiat de la reducció de costos energètics. El creixement també és deutor de la recuperació del turisme després de la pandèmia —fet que afavoreix la important marca turística de Barcelona— i de l'impuls del consum de les llars.

Equilibri sectorial i model de ciutat. El sector serveis continua sent el principal motor de la ciutat de Barcelona. Els serveis representen el 90,7 % del PIB de la ciutat i continuen creixent any rere any i consolida un desequilibri sectorial que no fa sinó indicar una feblesa del sector industrial de la ciutat que representa tan sols el 5,7 %. Tot i així la indústria ha guanyat pes en el PIB de Barcelona, sobretot, per la caiguda de l'agricultura greument afectada per la sequera.

El turisme s'ha recuperat a la ciutat encara que no assoleix el nombre de visitants previ a la pandèmia. No obstant això, millora en un 1,8 % el nombre de pernотacions per l'augment de la mitjana d'estada. El fet que el 80,8 % de visites siguin de procedència internacional és un dels factors que ha contribuït a la saturació de vols a l'aeroport del Prat. Ho assenyalen perquè, precisament, genera un dels debats més candents: l'ampliació de pistes a l'aeroport amb l'afectació dels espais naturals del Delta del Llobregat.

Per un altre cantó, el nombre creixent de visites a la ciutat planteja, fa temps, un altre dels grans debats que té a veure, d'una banda, amb l'allotjament turístic i el mercat de l'habitatge de lloguer, i de l'altra, amb la saturació de l'espai públic en determinats barris de la ciutat. Fet que ocasiona molèsties i queixes per part del veïnat. Conflictes que posen de relleu alguns dels debats entorn del model de ciutat.

La ciutat sostenible, diversa, equilibrada amb major mixtura d'usos, és l'aposta per la ciutat resiliència, cohesionada, inclusiva i justa. L'actual desproporció de pesos entre els sectors econòmics en favor dels serveis, amb una gran contribució de l'activitat

relacionada amb el turisme i el lleure, és un dels reptes no només per la conflictivitat esmentada sinó, sobretot, per la transformació del model de ciutat.

Els polígons i el sòl productiu. Els sectors productius, no només estan infrarepresentats en pes sobre el PIB de la ciutat, també el sòl per a usos productius representa una minsa part del territori municipal. Només el 5,8 % de la superfície del terme municipal de Barcelona està qualificada com a sòl productiu, segons l'estadística municipal. La deslocalització industrial a l'extraradi que va tenir lloc la segona meitat del segle passat té ara com a conseqüència una gran intensificació del trànsit d'entrada i sortida pels desplaçaments a la feina, fet que col·lapsa diàriament les vies metropolitanes i satura l'aire de contaminants atmosfèrics.

Des de CCOO de Catalunya impulsem la transformació i modernització dels vells polígons industrials de l'Eix Besòs entre la Trinitat i les Tres xemeneies, que es troben en fase de replantejament fa anys sense que s'hagi aprovat un pla global de reciclatge i modernització del sòl productiu d'acord amb la indústria del segle XXI. Aquests espais han de mantenir el seu caràcter productiu, molt necessari a la ciutat, adaptats a les noves formes de produir en el marc de l'economia circular. De la mateixa manera, cal potenciar els polígons industrials de la ZF i zona portuària, La Marina del Prat vermell i el districte d'activitats 22@ perquè esdevinguin autèntics ecosistemes d'innovació i s'aprofiti la centralitat metropolitana i la gran presència d'agents socials i econòmics, empresarials, universitats i centres de recerca, entre altres.

La ciutat sostenible. El nou concepte de ciutat sostenible, resilient i inclusiva, obliga en l'actualitat a revertir bona part d'aquestes situacions, amb la relocalització dels llocs de treball que s'han d'aproximar a les persones i no a l'inrevés —la ciutat del 15 minuts. Cal limitar el trànsit de vehicles dins el nucli urbà —zona de baixes emissions—, recuperar l'espai del trànsit rodat per a modes de desplaçament no mecànic i per als vianants i la convivència —eixos verds.

Recuperar les plantes baixes avui amb menys comerç perquè el comerç electrònic canvia els hàbits de consum i convertir-les en espais productius per a empreses de cotreball (*coworking*), industrials o laboratoris de fabricació digital (*fabLabs*), fàbriques de creació, ateneus de fabricació, espai per a persones observadores que aporten solucions (*makers*), empreses d'economia social, etc. Tot plegat, amb una clara intenció de recuperar la vocació productiva de proximitat tan necessària en una ciutat.

Treball i pobresa laboral

L'any 2023 ha estat un any amb molt bones dades per a l'ocupació. Sens dubte, recull plenament els efectes de la reforma laboral de desembre de 2021 i el canvi de

paradigma que suposa aquesta normativa nova que aposta per la contractació indefinida com a motor de creació d'ocupació i de més qualitat.

Cal destacar que a Catalunya la taxa d'ocupació ha seguit en màxims històrics durant 2023 i ha arribat al 75,2 %, fet que la situa a nivells europeus (75,3 % UE-27). A més, aquesta millora de l'ocupació ha tingut un major impacte a Catalunya que a la resta de l'Estat (+ 0,1 p.p.). La millora en l'ocupació ha suposat també un creixement en les afiliacions al Règim General de la Seguretat Social de 92.659 persones, un creixement del teixit productiu que permet apuntalar el sistema públic de pensions, un dels puntals del nostre estat del benestar.

Tot i això, la taxa d'atur a Catalunya (9,3 %) encara s'ha mantingut molt per sobre de la de la Unió Europea (6 %) tot i mostrar un millor comportament que a la resta de l'Estat (12,1 %). Especialment, és preocupant la taxa d'atur entre les dones, tot i reduir-se a la meitat (-0,7 p.p.) que la dels homes (-1,6 p.p.) entre desembre de 2022 i 2023.

Amb relació a Barcelona, 2023 es tanca amb 1.205.238 persones afiliades a la Seguretat Social, 21.765 més que al mateix període de l'any anterior. Aquesta dada evidencia el creixement de l'ocupació al llarg d'aquest període.

L'atur. L'any 2023 tanca amb 63.525 persones en situació d'atur registrades a les oficines de SOC, 2.088 menys que al mateix període de l'any anterior. En termes relatius, suposa una reducció de l'atur registrat interanual del 3,4 %. Per sexe, trobem que, a desembre de 2023, hi havien 28.499 homes en situació d'atur per 35.026 dones. Això suposa una reducció interanual de 855 homes i de 1.234 dones. En termes relatius, la variació és d'una reducció de l'atur masculí de 3,1 % i del 3,7 % femení. Per tant, les dones reduïeixen amb més intensitat el nivell d'atur però, tot i així, continua havent més dones en situació d'atur que no pas homes, fet que evidencia la discriminació de les dones al mercat de treball de Barcelona.

Risc de pobresa. Malgrat que les dades relatives a l'ocupació són bones i posen en evidència una notable millora respecte a anys anteriors, des de CCOO de Catalunya no podem obviar, i ho hem de manifestar, que encara hi ha una part important de la població amb grans dificultats econòmiques i d'inclusió social, en general.

Quant al risc de pobresa, segons les dades que ens ofereix l'Enquesta Sociodemogràfica de Barcelona, a gener de 2023 (les més recentment disponibles), el 22,9 % de la població barcelonina es troba en situació de risc de pobresa. Aquesta mitjana, amaga importants diferències entre els districtes atès que trobem districtes amb una elevada taxa com ara Nou Barris (43,0 %) i Ciutat Vella (38,3 %) i, en canvi, altres districtes amb una taxa de risc de pobresa molt inferior, com ara Les Corts (8,1

%) i Sarrià-Sant Gervasi (9,1 %). Per tant, resulta evident que cal treballar molt més intensament per reduir el risc de pobresa i també per disminuir aquesta desigualtat territorial tan marcada.

Des de CCOO de Catalunya treballem conjuntament amb la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) per millorar les condicions de vida i d'ocupabilitat dels barris de l'Eix del Besòs que presenten els pitjors indicadors socioeconòmics.

Mobilitat urbana sostenible i desplaçaments a la feina

Barcelona rep i emet 8,3 milions d'etapes de desplaçament cada dia, de les quals 6,2 milions són desplaçaments interns i 2,1 milions de connexió, segons les dades compartides per l'Ajuntament a les sessions de participació per a l'elaboració del nou PMU 2025-2030. La mobilitat per motius laborals representa el 26 % dels desplaçaments diaris i és on més pes té l'ús del vehicle privat (40 %), una mica per sobre que els desplaçaments en transport públic (39,3 %).

Barcelona és un pol generador d'ocupació que atreu milers de treballadors i treballadores de tot l'àmbit de la Regió Metropolitana de Barcelona. I sabem que com més gran és la distància a recórrer diàriament per anar a la feina, més augmenta l'ús dels modes de transport privats, especialment el cotxe.

Desplaçaments per raó de feina. Un element important que cal tenir en compte quan s'analitzen els desplaçaments per motius laborals a Barcelona, és que la ciutat compta amb dues grans àrees d'activitat econòmica on hi treballen milers de persones: per una banda, tenim els polígons de l'eix Besòs (el Bon Pastor, el Torrent de l'Estadella, Monsolís, la Verneda Industrial, el districte d'activitats 22@ i la zona del PMU de Les Tres Xemeneies) i, per l'altra, el polígon de la Zona Franca i zona portuària.

En els darrers anys, s'ha fet un esforç considerable per incrementar l'oferta de transport públic en aquestes dues àrees, que a dia d'avui comptem amb diverses estacions de metro i línies d'autobús tant urbanes com interurbanes, i on també s'hi ha ampliat la xarxa ciclable i en alguns casos s'ha millorat l'estat de les voreres que, històricament, havia estat molt deficient.

Tanmateix, l'ús del vehicle privat continua sent molt elevat en aquests àmbits, per diversos motius. D'una banda, la inadequació dels horaris i les freqüències del transport públic en relació amb els horaris laborals, especialment, quan ens referim als horaris per torns i en caps de setmana i dies festius, d'una altra, pel temps invertit en el desplaçament (sobretot en el cas de treballadors i treballadores que viuen fora

de Barcelona), també per la sensació d'inseguretat percebuda en determinades zones d'activitat en algunes franges horàries o les condicions deficientes de voreres i carrils bici en certes zones que en dificulten l'accessibilitat, i, finalment, la disponibilitat d'aparcament gratuït en destí, entre altres.

Transformació urbanística i mobilitat sostenible. Actualment, també s'estan desenvolupant projectes urbanístics que es preveu que tinguin un impacte pel que fa als desplaçaments quotidians. Ens referim a l'ampliació del centre comercial de La Maquinista, la urbanització de l'antiga fàbrica de La Mercedes, la construcció de la futura estació intermodal de viatgers de La Sagrera i la remodelació de l'estació de Sants per millorar la mobilitat i l'accessibilitat del seu entorn. Des de CCOO de Catalunya seguim de prop aquests projectes per preveure quines poden ser les noves necessitats de mobilitat, sobretot de modes sostenibles, de les persones treballadores, visitants, veïnat, etc.

Per tot això, CCOO de Catalunya considerem que, tot i que l'ús de modes sostenibles a Barcelona és elevat i continua augmentant, cal fer un esforç afegit en el cas de la mobilitat per motius de feina, on el vehicle privat continua tenint protagonisme, especialment, en el cas dels no residents a la ciutat. Proposem potenciar, en primer lloc, una bona connectivitat amb transport públic amb mirada metropolitana, així com la millora de l'oferta i la qualitat dels diferents modes de transport públic, amb la intermodalitat com a prioritat. També implementar, gradualment, mesures dissuasòries que provoquin un canvi modal cap a modes de transport sostenible, amb un pes central del transport públic.

L'habitatge i la gentrificació

El problema de l'habitatge. En els darrers, anys estem assistint a un canvi en el règim de tinença de l'habitatge a la ciutat de Barcelona. Si bé, l'habitatge en propietat continua essent majoritari, cada cop són més les llars en un habitatge de lloguer. Estudis recents mostren que el lloguer ja no és només cosa de joves: l'edat mitjana dels llogaters a Barcelona és de 40 anys.

D'acord amb dades de l'Enquesta Sociodemogràfica de Barcelona, el cost mitjà mensual del lloguer és avui superior al cost de l'habitatge per a les llars amb una hipoteca. El lloguer d'un habitatge suposa, mensualment, una quantitat de diners superior al pagament mensual d'un habitatge en propietat, i a més, representa un alt i creixent grau d'inestabilitat residencial. Ara bé, l'accés a la compra té factors molt limitadors, sobretot entre els joves que no disposen d'un capital inicial per a l'entrada o per la manca de garanties i avals per subscriure una hipoteca.

Augment desproporcionat de preus. L'extensió del lloguer en els darrers anys ha anat aparellada d'un augment significatiu dels preus. Aquest increment del preu de l'habitatge de lloguer troba explicació en factors com ara una major demanda causada per la dificultat actual d'accedir al crèdit hipotecari, en especial, entre les persones joves; una pressió turística creixent que farceix vastes zones de la ciutat d'allotjaments turístics, o l'arribada de capital estranger.

La dificultat d'accés a l'habitatge té un doble component: salaris baixos i lloguers alts. Tan alts que sovint superen el propi salari. Tot i que en els darrers anys s'ha augmentat l'SMI al nivell que estableix la Carta Social Europea, l'augment dels lloguers ha absorbit l'increment salarial. Per exemple, a Barcelona, l'extracció de rendes a través del lloguer de l'habitatge de llogaters cap a propietaris, és actualment el mecanisme més gran de generació de desigualtat. El lloguer funciona cada cop més com un mecanisme d'acumulació de capital en un nombre cada vegada menor de mans.

Parc d'habitatge públic. L'accés a un habitatge assequible, convertit en un bé escàs és, des de ja fa temps però ara de forma agreujada, un dels principals problemes de la ciutat. La manca d'habitatge públic n'és una de les causes principals, tot i que l'Ajuntament de Barcelona ha augmentat, en els darrers anys, el seu parc d'habitatge social de manera considerable a partir de la compra, la captació i la construcció d'habitatge. Així, ha passat dels 7.500 habitatges l'any 2015 als 11.500 actuals que, juntament amb la resta del parc d'habitatge d'altres administracions públiques sumen 12.893. Tot i això, tan sols representen l'1,7 % del parc d'habitatge total i un 4,4 % del de lloguer, totalment insuficient per condicionar a la baixa els preus de l'habitatge lliure.

CCOO de Catalunya denuncia aquesta situació que condiciona greument la vida de les persones joves i acaba expulsant de la ciutat moltes famílies que no poden fer front als augments desproporcionats i injustos dels lloguers. Advoquem per una llei que reguli els lloguers i els usos, que s'exclouï del mercat, per exemple, el lloguer de temporada per a ús turístic. Que es regulin les plataformes digitals que posen al mercat, de manera fraudulenta, habitatges de lloguer temporal. Que es posi al mercat, si cal, a través d'ajuts públics que ho facilitin, el parc d'habitatge buit que, a la ciutat de Barcelona és de desenes de milers d'habitatges.

FOMENT DEL TREBALL NACIONAL (FTN)

Les dades macroeconòmiques de Barcelona per a 2023 posen de manifest, un any més, que es tracta d'una ciutat motor i tractora. Això implica que gaudeix d'una sèrie d'oportunitats, però que també ha d'afrontar desafiaments molt importants perquè aquest impuls es materialitzi de manera sostenible i inclusiva.

Barcelona, a 2023, s'ha enfrontat a una sèrie de desafiaments i oportunitats en l'àmbit socioeconòmic. La ciutat ha estat un important centre turístic i cultural, però la pandèmia de la Covid-19 va deixar una empremta significativa en l'economia, especialment, en sectors com el turisme i l'hostaleria.

Barcelona representa, aproximadament, un terç de l'activitat (i ocupació) generada a Catalunya i la seva marca constitueix un actiu de gran valor per als diferents sectors d'activitat, des dels serveis a la indústria, i tot el teixit productiu, des de les petites a les grans empreses. A la ciutat de Barcelona se situen infraestructures de gran rellevància per a sectors clau tradicionals com el comerç, la logística o el turisme, però també per al desenvolupament de sectors de gran activitat emprenedora i intensius en innovació com les TIC.

No obstant això, és fonamental dotar la ciutat d'una governança que permeti afrontar els desafiaments que ja estan sent evidents, com l'increment de preus i, en particular, el del preu de l'habitatge; o la gestió de la gran afluència turística, elements que s'assenyalen detalladament en la secció econòmica de la present Memòria. Per tot això, és important continuar desplegant polítiques relacionades amb el talent, la sostenibilitat i la digitalització, i invertir en infraestructures, per garantir la seguretat i millorar l'eficiència de l'administració, alhora que es fomenta la col·laboració públicoprivada i es propicia i impulsa el diàleg social.

Com ja hem deixat plasmat en diverses Memòries anuals de la ciutat, necessitem una estratègia global que utilitzi totes les palanques disponibles per aconseguir tres objectius fonamentals: i) protegir llars i empreses, tot mantenint un nivell adequat de protecció social i preservació del teixit productiu; ii) impulsar la reactivació de l'activitat productiva i facilitar la necessària reassignació de recursos cap als sectors amb millors perspectives, iii) establir les bases per a un creixement sostingut, sostenible i inclusiu.

El mercat de treball i les empreses han estat exposats a canvis constants en els darrers anys; la irrupció de la pandèmia, l'inici d'un conflicte bèl·lic a Europa i el canvi climàtic, són elements que exigeixen un esforç d'adaptabilitat i transformació en tots els àmbits.

En termes generals, Barcelona és una regió pròspera i amb una economia dinàmica, la qual cosa es tradueix en una taxa de desocupació relativament baixa en comparació amb altres territoris. No obstant això, malgrat que la ciutat compta amb una gran quantitat d'empreses i oportunitats laborals, existeixen algunes desigualtats en l'accés al mercat laboral i en les condicions de treball.

El treball és un element de convivència per molts motius, entre d'altres, pel paper que té en la construcció del projecte de vida de cada persona. Quan parlem del futur del treball, no podem deixar de banda les conseqüències que té la disrupció tecnològica en el mercat laboral. Aquest anàlisi, majoritàriament, se centra en el nombre de feines que seran desplaçats o automatitzats, així com, els nous que es poden generar, les competències necessàries per adaptar-se a aquesta nova realitat o la reflexió en relació amb la formació que necessitarem.

En un món marcat per fenòmens com la globalització, la internacionalització, la digitalització, les plataformes tecnològiques, o el teletreball, entre d'altres, no es poden mantenir normatives configurades per a etapes anteriors o models superats, o fins i tot, accentuar-les amb la introducció de determinades rigideses. És fonamental analitzar les solucions idònies pel creixement econòmic i de l'ocupació. Cal partir de la premissa que el futur de l'ocupació i de les relacions laborals a Europa no es basaran tant en els models clàssics i la seva tradicional regulació, sinó que, a partir d'una nova interpretació encertada de la realitat, en un model regulatori que sàpiga adaptar amb flexibilitat a les noves fórmules d'activitat, principalment, vinculades al desenvolupament de les tecnologies.

L'actual conjuntura econòmica, els rellevants canvis normatius que s'han succeït en matèria laboral i la necessària revisió de diversos factors i paradigmes en l'àmbit del treball obliguen, més que mai, a mantenir els processos de diàleg i negociació entre Govern, sindicats i patronals amb l'objectiu d'adaptar i modernitzar el nostre marc normatiu amb caràcter general i generar espais permanents de diàleg. En aquest sentit, cal destacar la constitució de la Taula de Diàleg Social de Barcelona.

Per aconseguir la competitivitat empresarial i, per tant, el creixement de l'ocupació i la qualitat s'ha de consensuar una normativa moderna, simple, àgil i amb costos raonables, amb mecanismes flexibilitzadors en la regulació de les condicions laborals en aspectes com ara la contractació, el temps de treball, la modificació de les condicions de treball, entre d'altres. Cal atorgar protagonisme a una negociació col·lectiva moderna com a mecanisme consensuat i equilibrat de constant adaptació a la realitat en cada àmbit d'activitat i empresarial.

Per millorar la situació i avançar cap a un treball de qualitat per a tothom, és necessari abordar aquests desafiaments i prendre mesures per promoure la igualtat d'oportunitats laborals. Això pot incloure polítiques públiques que fomentin la diversitat i la inclusió en el mercat laboral, l'eliminació de barreres que impedeixen l'accés a l'ocupació per a uns certs grups i la formació com a element vector i transversal.

Com s'ha exposat anteriorment, vivim en un món en transformació, amb reptes globals com el canvi climàtic, la transformació tecnològica i la globalització, que redefeixen la societat. Barcelona, com a ciutat referent, ha demostrat la seva capacitat d'avançar-se al futur, amb el foment de la innovació i la col·laboració. En definitiva, cal continuar treballant conjuntament per aconseguir la recuperació social i econòmica per avançar cap a l'Agenda 2030.

Hem de donar prioritat a totes aquelles actuacions i reformes que contribueixin a augmentar el creixement potencial de l'economia i a reduir la seva taxa de desocupació estructural perquè això redundarà no sols en una millora del nivell de vida de la població i una menor desigualtat sinó també en un augment dels ingressos tributaris. Tot plegat ha d'ajudar a finançar les elevades necessitats de despesa per permetre oferir uns millors serveis públics sense elevar la pressió fiscal.

Cal reforçar la relació amb les empreses i establir més mesures i polítiques que les ajudin a trobar els perfils idonis, així com la necessitat de la millora de la intermediació. També s'hauria d'implementar un sistema permanent de detecció de necessitats del mercat de treball i d'anticipació als requeriments futurs d'ocupació i qualificació, que permetin centrar el disseny de les polítiques actives en totes les persones usuàries (empreses i treballadors i treballadores). Pel que fa a l'empresa, aquests serveis han de ser integrals quant a l'anàlisi i detecció de necessitats, d'intermediació, d'assessorament o de suport en moments concrets d'una empresa, per exemple, en casos de reestructuració.

Per Foment del Treball és cabdal el consens a l'hora d'acordar instruments que tenen implicació en l'activitat econòmica i el teixit productiu. Per això, és necessari atendre conjuntament, des de tots els àmbits de concertació, entre d'altres, els següents aspectes clau: el bon ús dels diferents fons d'ajuda establerts per la Unió Europea, moltes de les inversions necessàries per reestructurar i modernitzar la nostra economia són projectes rendibles que poden ser comesos pel sector privat en condicions de mercat. Per tant, s'ha de facilitar aquestes inversions amb la garantia d'una estabilitat econòmica i social tot establint un marc regulador adequat que propiciï la seguretat jurídica i l'agilitat dels procediments administratius rellevants i eviti la imposició de traves sobreres.

Només d'aquesta manera Barcelona podrà mantenir un lideratge a la regió que procuri benestar per a la seva ciutadania, amb un creixement sostenible mediambientalment i que, alhora, permeti reduir les desigualtats socials.

UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS (UGT)

Un cop reafirmat el compromís de la UGT de Catalunya amb el Consell Econòmic i Social de Barcelona, després que durant l'any 2022 celebréssim el 30 aniversari. Així, confirmem la voluntat del nostre indicat amb el diàleg i la concertació Social a la ciutat de Barcelona, com a mètode per avançar en sinèrgies que generen riquesa a la ciutat i milloren la seva redistribució entre la població.

En l'actualitat, esperem que amb la conformació d'un nou govern d'esquerres, la classe treballadora de la ciutat de Barcelona observi com a opció prioritària alternatives d'actuació en àmbits econòmics i socials que millorin les condicions de vida de la ciutadania i es constati la resposta de l'Ajuntament de Barcelona davant dels diferents desafiaments econòmics, d'ocupació, de protecció social, ambientals, tecnològics, etc. D'aquesta manera, esdevindria una resposta socialment justa, centrada a promoure una millora amb més extensió de la protecció a la ciutadania, amb uns serveis públics de qualitat i amb una vida digna i plena per a totes les persones treballadores. Per tot això, Barcelona ha d'impulsar les polítiques públiques necessàries per promoure, dins un progrés social i democràtic, una vida adequada per a la ciutadania en conjunt.

En aquest sentit, per a la UGT de Catalunya és essencial promoure l'ús del transport públic, per exemple, amb l'establiment de criteris com la creació d'un abonament de transport social gratuït per a totes les persones amb ingressos iguals o inferiors a l'SMI. A més a més de la reducció del cost per part de les persones usuàries del transport públic, s'ha d'incrementar als polígons d'activitat econòmica en horaris adequats a les necessitats de les persones treballadores.

Pel que fa a l'habitatge i l'urbanisme, per a la UGT de Catalunya s'ha de continuar treballant en la implementació de mesures per abordar l'actual situació de crisi de l'habitatge, amb una regulació dels lloguers turístics i amb promocions de construcció d'habitatges socials d'accés a la classe treballadora i a la ciutadania en general. A més, amb la creació d'un bo de lloguer del 30 % de l'SMI (de 350 euros com a mínim,) amb una durada de 48 mensualitats, per a persones físiques, la renda de les quals sigui igual o inferior a l'SMI, que siguin titulars o estiguin en condicions de subscriure contracte d'arrendament d'habitatge. Amb aquestes mesures es millorarien les tensions que pateix la ciutadania que, fins i tot tenint un lloc de treball, no pot viure a la ciutat i ha d'abandonar-la.

També s'han d'impulsar polítiques d'habitatge per eliminar les exempcions fiscals a fons voltor i la creació de l'IBI social de responsabilitat limitada amb mesures contra el

sobreendeutament i segona oportunitat, així com mantenir l'habitatge habitual, també, per a persones avaladores.

Promoure la participació de la classe treballadora a una oferta cultural, inclusiva, diversa, accessible i que doni suport a aquells col·lectius vulnerables. Així s'enfortiria el teixit social de la ciutat. En aquest sentit, cal d'impulsar polítiques referents a la gratuïtat en llibres de textos a les escoles, així com al transport escolar i, si escau, al menjador, per a nens i nenes de l'escola pública i concertada, els progenitors dels quals rebin ingressos iguals o inferiors a l'SMI.

Igualment, s'hauria d'avançar amb escolarització i matrícules gratuïtes per a tots els estudis públics, inclosos els universitaris, per ingressos iguals o inferiors al salari mínim interprofessional i, amb l'augment progressiu de les taxes a partir de 1,5 vegades el SMi. A més a més, la ciutat de Barcelona té la necessitat d'ampliar el parc d'escoles infantils de 0 a 3 anys públiques i gratuïtes, universals i de qualitat amb referència a l'SMI. També, s'ha d'exigir a l'administració autonòmica l'ampliació de l'educació pública i gratuïta per als infants de 0 a 3 anys.

Enfortir el programa de beques i augmentar l'oferta formativa d'estudis a la FP i d'estudis universitaris (de grau i postgrau). Per tot, hem d'adaptar l'educació, la formació i la qualificació als nous reptes i desenvolupar una oferta formativa, gratuïta i de qualitat que afavoreixi solucions a les necessitats del futur del mercat laboral.

Pel que fa a la formació de les persones treballadores, proposem reduir, mitjançant la formació, la bretxa digital i garantir l'accés a tots els serveis per a tota ciutadania, independentment, de la capacitat d'accedir-hi a través d'eines digitals. S'ha d'enfortir i millorar l'oferta de programes de formació professional per a l'ocupació, per millorar les habilitats de les persones aturades i facilitar la seva inserció en el mercat laboral. Això inclou cursos específics i tallers pràctics. Mitjançant la formació de les persones treballadores obtindrem, com a ciutat basada en la indústria dels serveis, un valor afegit que ens permetrà situar-nos com a ciutat capdavantera.

Pel que fa a la salut i al benestar social, s'han d'implementar programes de salut pública amb promoció a l'activitat física i amb el suport a persones grans i en situació de vulnerabilitat. En aquest sentit, per a la UGT de Catalunya és important treballar cap el camí de la gratuïtat dels medicaments per a famílies amb ingressos iguals o inferiors a l'SMI.

En els darrers anys, s'ha avançant positivament en el camí d'una sostenibilitat ambiental a la ciutat, essent la ciutat de Barcelona fortament compromesa amb la reducció de l'empremta de carboni mitjançant iniciatives com el Pla Clima, que busca

millorar la qualitat de l'aire i fomentar energies renovables. Ara bé, per a la UGT de Catalunya és essencial lluitar contra els efectes del canvi climàtic, ja que poden presentar riscos, per exemple, en termes de salut i benestar de la ciutadania o en termes de seguretat en la garantia dels subministraments d'aigua i energia, entre d'altres.

Així, des del Sindicat proposem la creació d'un bo social per al pagament de les factures energètiques i tèrmiques per a les persones i/o famílies amb ingressos iguals o inferiors a l'SMI, exempció de l'abonament de l'IBI per a aquelles persones que tenen ingressos iguals o inferiors al SMI. A més, amb el foment d'una política d'ocupació verda i una política d'ocupació orientada a una transició digital justa que afavoreixi la creació de treball estable, de qualitat, digne i segur, pel qual sigui ineludible afrontar els reptes econòmics i laborals presents i futurs.

L'Ajuntament ha de dissenyar polítiques actives d'ocupació i formació que siguin necessàries durant tot el procés de preparació i posterior recerca de feina, sobretot, amb programes de formació, qualificació i orientació específica per a persones que percebin l'SMI o tinguin de forma involuntària un contracte a temps parcial.

S'ha d'abordar i implementar programes adreçats al jovent, dones i persones immigrants per garantir el seu accés a oportunitats laborals i poder reduir les desigualtats. S'ha de millorar l'ocupabilitat de les persones treballadores i oferir programes de reconversió laboral per a treballadores i treballadors que s'adaptin a les noves demandes del mercat laboral, especialment en aquells sectors que estan en creixement.

Igualment, s'han de millorar les condicions laborals, fomentar l'emprenedoria i la productivitat i aprofitar les noves oportunitats d'ocupació. Pel que fa a l'emprenedoria hem de situar Barcelona com a ciutat que fomenta la innovació. S'ha de promoure la creació d'empreses a través d'incubadores, assessorament i finançament a empreses emergents (*startups*) i empenedories que fomentin bones pràctiques laborals.

En l'àmbit de la salut, per a la millora i protecció de la salut mental de les persones treballadores, s'ha d'establir mesures per a la reducció de l'alta incidència dels riscos psicosocials d'origen laboral entre la població treballadora. Des de la UGT de Catalunya proposem que s'ha de facilitar la digitalització de la gestió dels serveis i assumptes públics per tal de permetre una interacció més fàcil i directa entre l'administració i la ciutadania. Igualment, exposem la creació de la targeta específica per a persones perceptores de l'SMI i inferiors que doni accés a l'atenció preferent dels serveis públics locals i autonòmics.

Per tot el que hem exposat, considerem que cal apostar per la gestió pública directa dels serveis socials com a una prioritat davant de la privatització de la seva gestió.

Les polítiques actives inclouen el foment del desenvolupament comunitari i local i involucren el veïnat en la identificació de necessitats i en la implementació de projectes locals. En aquest sentit, les polítiques actives s'han d'enfocar en la promoció de l'ocupació, la inclusió social i el desenvolupament econòmic sostenible, com a eixos principals.

Per tant, amb aquestes Polítiques proposades per la UGT de Catalunya es busca fer de Barcelona una ciutat més resilient, inclusiva i sostenible, on s'atenguin les necessitats de la seva població diversa. Així mateix s'enforteix l'economia local, es promou l'equitat i es millora la qualitat de vida de les persones que viuen a Barcelona, mesures que afavoreixen la fixació de la població a la ciutat.

PIMEC

Context general de la ciutat de Barcelona l'any 2023

L'any 2023 ha estat un any marcat per una recuperació econòmica moderada, però amb reptes significatius derivats de l'impacte global de la guerra a Ucraïna, la inflació i els costos energètics. Barcelona, en aquest context, ha continuat mostrant signes de dinamisme, amb un creixement del PIB del 2,1 % aquest any, superior a la mitjana de Catalunya (1,5 %) i d'Espanya (2,0 %).

Aquest major dinamisme de la ciutat respecte del conjunt de Catalunya i Espanya, es constata també en l'evolució de l'ocupació, amb un augment del 13 % de la població ocupada respecte a l'any anterior. Aquest creixement ha estat impulsat per la creació de més d'1,2 milions de llocs de treball, i ha superat els nivells previs a la pandèmia.

Tot i així, la taxa d'atur es manté al 7,1 %, que encara que és una de les més baixes en la història recent de la ciutat, continua convivint amb dificultats manifestes per a la cobertura dels llocs de treball per part de les empreses. Això contrasta amb la situació de les persones joves en situació de desocupació i sense estudis postobligatoris, que representen el 10,8 % del total de jovent entre 16 i 24 anys a Barcelona, i les persones majors de 50 anys que conformen el grup més nombrós a l'atur registrat (44,5 % del total), per a les quals, l'accés al mercat laboral continua sent un repte.

Un dels motors principals de la recuperació econòmica ha estat el sector turístic. El nombre de turistes allotjats als hotels de la ciutat ha augmentat un 9 % respecte a 2022, amb un total de 7,7 milions de visites entre gener i novembre. A més, la mitjana de pernoctacions ha estat de 2,52 nits, una xifra lleugerament superior a la de 2019, fet que indica una recuperació plena del turisme després de la pandèmia. Aquest sector ha estat crucial per impulsar l'ocupació i la creació de llocs de treball, especialment, en el comerç i la restauració.

Als efectes positius de l'ocupació generada per esdeveniments com el *Mobile World Congress (MWC)*, que en la primera edició amb normalitat des de 2019, ha tancat amb més de 88.000 visites, se li suma el nombre de creueristes que ha experimentat un augment històric del 61 %. Aquestes xifres reflecteixen la capacitat d'atracció de Barcelona com a destinació turística internacional, amb un important impacte econòmic per a la ciutat. En un escenari en què la incertesa sobre el curs de l'economia continua sent elevada, l'impacte de fires com el MWC adquireix especial rellevància per contribuir a l'impuls econòmic i al dinamisme del mercat de treball de la ciutat.

Malauradament, aquest any 2023 també ha estat marcat pels efectes de la sequera i, amb l'objectiu de fer compatible la continuïtat econòmica amb un ús sostenible i eficient de l'aigua, des de PIMEC vam presentar el manifest "Economia, aigua i futur".

En termes d'evolució empresarial, la creació d'empreses ha disminuït un 12 % respecte a 2022, una dada que reflecteix la prudència de l'emprenedoria en un context econòmic incert. Tot i així, sectors com la tecnologia i els serveis digitals han continuat mostrant fortalesa. El comerç electrònic i la digitalització s'han convertit en motors fonamentals per a la transformació del teixit empresarial de la ciutat.

La transició digital, juntament amb la verda i la social, derivada dels canvis demogràfics per la baixa natalitat, l'envelliment de la població, els fluxos migratoris o els nous hàbits de consum, no són fenòmens aïllats sinó que convergeixen entre sí, i acaben configurant un mercat de treball molt diferent del que havíem tingut i amb conseqüències socioeconòmiques extenses. En aquest sentit, la ciutat de Barcelona no n'és una excepció. Aquests efectes han començat a fer-se evidents a 2023, en dades tan rellevants com que les dues ocupacions més demandades pel teixit empresarial són del sector TIC-digital, i on 1 de cada 4 ocupacions que demanden competències digitals avançades corresponen a altres sectors, fet que constata la penetració de la transformació digital de manera transversal*. En aquest context, prenen especial importància les polítiques actives d'ocupació i, més concretament, l'orientació i la formació al llarg de la vida (*Font: Baròmetre de competències i ocupacions de Catalunya).

Però l'impacte d'aquestes transicions, no només s'evidencia en la composició de l'ocupació, sinó també en la composició del teixit empresarial. D'una banda, les empreses es troben davant el repte del relleu generacional. Les dades ens mostren que hi ha segments del mercat de treball en què la tendència a l'envelliment de la població treballadora és més aguda, especialment en les micro i petites empreses, que durant la darrera dècada han mostrat una clara tendència a experimentar un creixement notable del pes relatiu de les persones treballadores majors de 50 anys.

D'altra banda, el fet que la generació del *baby boom* s'acosti o estigui ja en situació de jubilació fa que hi hagi un elevat nombre d'autònoms, comerciants, empresàries i empresaris en posició d'haver-se de plantejar la seva successió. Prop del 26 % es troben en la franja de 55 a 64 anys a Barcelona i podrien estar en procés de plantejar-se una successió empresarial. Es tracta d'un repte que requereix la combinació de polítiques actives però també de mesures de suport i acompanyament a les mipimes en aquestes transicions com a mesura per minimitzar el risc de pèrdua d'activitat i llocs de treball.

Finalment, cal destacar que l'any 2023 ha estat un any de comicis i, sobre les eleccions municipals, PIMEC va celebrar "La Barcelona futura: econòmica i social" l'únic debat econòmic i empresarial amb els alcaldables a Barcelona. En l'acte es van presentar una sèrie de propostes concretes en matèries diferents: fiscalitat municipal, simplificació administrativa, mobilitat i infraestructures, comerç, col·laboració publicoprivada, indústria, ocupació i formació professional, turisme, promoció econòmica, eficiència energètica i sostenibilitat, i competència.

L'evolució de les PIMES a Barcelona l'any 2023

Les pimes són un element estratègic de cohesió social i territorial, i el motor de l'economia de la ciutat que no pot perdre potència. Els desafiaments externs, marcats per fets d'arreu del món, han impactat també en les micro, petites i mitjanes empreses (mipimes) i les persones autònomes de la ciutat, amb efectes sobre la competitivitat i la productivitat.

Tot i això, les mipimes no s'han aturat i han continuat demostrant la capacitat de resiliència en un context de desacceleració global i han reafirmat el seu compromís amb la sostenibilitat i el benestar social, ja que representen el 99,75 % del teixit empresarial de la ciutat. L'any 2023, el nombre total de pimes ha augmentat fins a 161.002, una lleugera millora respecte a 2021 i 2022, però amb bones perspectives de creixement a llarg termini, amb l'objectiu d'arribar a 172.928 empreses l'any 2030.

Un dels aspectes més destacats és la millora en la productivitat per ocupat, que s'ha estabilitzat al voltant dels 61.662 euros per persona treballadora, després de la caiguda provocada per la pandèmia. L'objectiu marcat per a 2030 és assolir els 74.801 euros per ocupació, amb la finalitat d'impulsar la competitivitat de les empreses barcelonines en l'àmbit nacional i internacional.

En aquest context, destaca l'aprovació de l'SME *Relief Package*, una fita històrica en l'àmbit europeu que inclou reclamacions de PIMEC com les mesures contra la morositat, per adaptar el finançament a les necessitats de les pimes, en matèria de formació o d'impuls de la compra pública, una legislació pensada primer en els petits. Des del punt de vista financer, les pimes de la ciutat han experimentat una notable millora. La rendibilitat financera ha augmentat fins al 9,7 %, i la capitalització ha pujat al 55,3 %, fet que reflecteix una major solidesa financera en comparació amb els anys anteriors.

Aquestes dades són esperançadores, però continuen sent necessàries millores addicionals, sobretot en sectors més afectats per la pandèmia, com el comerç de proximitat i la restauració. A més, les despeses de personal, que representen un

73,6 % del VAB, continua sent una àrea on es podrien implementar mesures per millorar l'eficiència i la competitivitat.

Pel que fa a la digitalització, les pimes de Barcelona han fet grans avenços i han marcat alts nivells de digitalització. El comerç electrònic també ha estat un punt d'inflexió, amb un 50 % de les pimes que ja reben comandes en línia. Aquest augment en l'ús de tecnologies digitals ha estat fonamental per mantenir la competitivitat en un mercat globalitzat i adaptar-se a les noves necessitats de les persones consumidores.

Les pimes també han continuat fent progressos en el seu compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Iniciatives com el Repte Sostenible de PIMEC han ajudat a conscienciar les empreses sobre la importància de l'alineació amb els ODS. Destaca especialment l'ODS 9, que busca promoure la industrialització inclusiva i sostenible. Les pimes de Barcelona han incrementat la seva solidesa financera, la seva capacitat exportadora i la diversificació sectorial, i es preveu que aquesta tendència continuï durant la pròxima dècada.

La mirada de les pimes en l'activitat municipal

El Consell Econòmic i Social de Barcelona (CESB) ha continuat dictaminant i fent el seguiment de les qüestions clau per al desenvolupament econòmic i social de la ciutat. A través dels seus dictàmens i propostes, PIMEC ha treballat per garantir que les mesures impulsades afavoreixin, no només el benestar de la ciutadania, sinó també el creixement i sostenibilitat del teixit empresarial, especialment de les mipimes i els autònoms i autònomes.

Cal destacar la implicació de tots els agents socials en els dictàmens relatius a les ordenances fiscals i els pressupostos municipals, que han servit per establir un marc regulador ajustat a les necessitats de la conjuntura econòmica i social actual. Aquests dictàmens han tingut com a objectiu garantir l'equilibri entre la recaptació fiscal i el suport a sectors clau com les petites i mitjanes empreses, per assegurar, així, un entorn favorable per al creixement del teixit empresarial. També s'ha treballat sobre el programa d'actuació municipal, on s'han ofert recomanacions per millorar la sostenibilitat i la inclusió social dins del marc de les polítiques públiques locals, sempre tenint en compte l'impacte d'aquestes mesures en les pimes i els autònoms i autònomes de la ciutat.

Entre les accions més destacades del CESB aquest any, trobem la seva col·laboració en el disseny de la taxa sobre l'aprofitament del domini públic per a la distribució de comerç electrònic (B2C). Aquesta mesura, que ha comptat amb el suport de PIMEC, busca equilibrar la competència entre les grans plataformes de comerç electrònic i el

comerç de proximitat. Així, s'ha gravat l'ús intensiu de l'espai públic per a la distribució de productes comprats en línia. L'objectiu és fomentar un comerç més sostenible i just i garantint que els operadors que ocupen l'espai de domini públic contribueixin de manera proporcional al seu ús.

A més, el CESB ha treballat en el seguiment de l'acord social per a l'obertura d'establiments comercials en diumenges i festius en zones de gran afluència turística (ZGAT). Aquesta iniciativa, impulsada per l'Ajuntament amb la col·laboració de les organitzacions empresarials i sindicals de la ciutat de Barcelona, busca la reactivació del comerç a Barcelona, establir les bases que impulsin la generació d'ocupació de qualitat i promoure oportunitats d'ocupació que millorin la competitivitat del comerç afectat per la Covid-19. A través de diverses comissions de seguiment, s'ha treballat per analitzar i avaluar el compliment del contingut d'aquest acord.

Aquest 2023, PIMEC ha realitzat un estudi que ha permès destacar els progressos de les pimes de Barcelona en la seva contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i alinear les seves pràctiques empresarials amb els objectius de l'Agenda 2030. Un dels punts clau és la millora de la solidesa financera, on s'ha aconseguit un equilibri entre la rendibilitat i la capitalització, i s'ha reforçat la resiliència de les pimes davant dels reptes econòmics globals.

Pel que fa a la digitalització, l'estudi destaca com les empreses s'han adaptat ràpidament a les noves tecnologies, impulsant la seva competitivitat i facilitant l'accés a nous mercats a través del comerç electrònic. Aquest avenç en l'ús de les TIC ha estat clau per consolidar la transformació digital de les pimes, fent-les més eficients i capaces de competir en un mercat globalitzat.

En relació amb la igualtat de gènere, l'estudi reflecteix que tot i que s'han fet avenços en la inclusió de dones en les plantilles, persisteix la bretxa en els equips directius. Tanmateix, l'increment en la implementació de plans d'igualtat i protocols contra l'assetjament mostra un compromís creixent amb la diversitat i la inclusió en l'àmbit laboral, un aspecte que ha de continuar evolucionant els propers anys.

Finalment, l'estudi subratlla el compromís de les pimes amb la sostenibilitat on hi destaca l'adopció creixent de pràctiques ambientals responsables, com la reducció del consum energètic i la implantació de sistemes de recollida selectiva. Aquest enfocament cap a un model més sostenible és crucial per complir amb els objectius de producció i consum responsables i contribuir, així, en la protecció del medi ambient, un dels pilars fonamentals de l'Agenda 2030.

L'any 2023, PIMEC, en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, l'Escola del Treball de Barcelona, FEGICAT i el Gremi d'Instal·ladors de Barcelona ha dut a terme una prova pilot de Tutoria Mancomunada de l'FP Dual per impulsar la participació de les mipimes en aquesta modalitat formativa. La prova pilot s'ha desenvolupat en un cicle formatiu estratègic per a la transició energètica, Cicle Formatiu de Grau Superior en Energies Renovables, que no s'havia impartit abans en modalitat dual precisament per tractar-se d'un sector fortament caracteritzat per empreses de molt petita dimensió. Els resultats i dificultats que s'han identificat en aquest projecte pilot, constaten que sense la figura de la tutoria mancomunada no hauria estat possible que l'alumnat d'aquest cicle pogués realitzar-lo en modalitat d'FP Dual.

Un dels reptes clau és l'augment de la productivitat. Les pimes de Barcelona han fet progressos notables en termes d'adaptació tecnològica i modernització dels processos productius, però encara hi ha molt camí a recórrer per assolir els nivells de productivitat necessaris per competir en un mercat global. La inversió en innovació i digitalització serà imprescindible per aconseguir-ho. Les polítiques públiques han de continuar incentivant la implementació de noves tecnologies i oferir formació contínua als treballadors i treballadores per millorar la seva qualificació i adaptar-se als nous requisits del mercat laboral.

La sostenibilitat és un altre dels reptes fonamentals per a les pimes, especialment en l'àmbit de la producció i consum responsable. Els esforços per adoptar pràctiques sostenibles estan començant a donar fruits, però és necessari un suport més robust en forma de normatives clares i incentius econòmics que permetin a les petites empreses fer la transició cap a models més verds. L'impacte del canvi climàtic i l'esgotament dels recursos fan que la sostenibilitat sigui, no només un repte, sinó una oportunitat per transformar les empreses i la ciutat en conjunt, alhora que es contribueix a complir amb els objectius de l'Agenda 2030.

La intensitat i profunditat dels canvis i transicions tenen un impacte en la composició i la demanda del mercat de treball, que es retroalimenten amb alguns dels reptes analitzats com la paradoxa d'un mercat de treball en què conviuen persones amb dificultats per inserir-se al mercat de treball, amb llocs de treball que no poden cobrir-se per escassetat de persones amb la qualificació que requereix el mercat de treball. En aquest context, prenen especial protagonisme les polítiques actives d'ocupació, que inclouen el sistema de formació professional eficient i amb la capacitat de donar resposta a persones i teixit empresarial, així com les mesures de foment de l'ocupació que afavoreixen la contractació de les persones amb majors dificultats d'inserció.

De la mateixa manera, s'ha de tendir a facilitar al màxim l'adaptació de les empreses a situacions d'incertesa, mitjançant l'agilització dels procediments de reestructuració

productiva, i en especial, de flexibilitat interna i externa, que permetin donar millor resposta a les demandes del mercat, amb l'objectiu principal de garantir la pervivència del màxim de teixit productiu possible. D'aquesta forma, davant d'un mínim de certesa econòmica i de sosteniment del poder de consum, el teixit productiu hauria de poder reprendre de forma àgil la seva activitat econòmica, que alhora podrà contribuir a mantenir els màxims llocs de treball possibles.

Un altre aspecte important és la necessitat de pensar primer en petit a l'hora d'elaborar normatives i subvencions municipals. Aquesta idea, promoguda per organismes com la Comissió Europea, reconeix que les petites i mitjanes empreses necessiten regulacions específiques que no imposin càrregues desproporcionades. En aquest sentit, les polítiques municipals han de tenir en compte la realitat de les pimes, i assegurar que les subvencions i actuacions no només beneficiïn les grans empreses, sinó que estiguin dissenyades per afavorir directament els petits negocis. Això inclou facilitar l'accés als ajuts i crear mecanismes de suport adaptats a la seva dimensió i capacitat operativa, en línia amb el principi de subsidiarietat.

Per tant, per garantir que les pimes continuïn sent el motor de l'economia de Barcelona, és essencial seguir impulsant polítiques públiques que responguin a les seves necessitats reals. En aquest marc, PIMEC continuarà treballant en espais com el CESB, on exerceix un paper actiu per assegurar que les normatives, subvencions i altres mesures estiguin dissenyades per afavorir les petites empreses. Amb aquest enfocament, es podrà consolidar un entorn més just i equilibrat per al desenvolupament econòmic de la ciutat.

ANNEX DE TAULES

Taula 1.1. Evolució de la població de Barcelona 1981-2023

Any	Població
1991	1.643.542
1996	1.508.805
2000	1.512.971
2001	1.503.884
2004	1.586.604
2005	1.612.237
2006	1.629.537
2007	1.603.178
2008	1.628.090
2009	1.638.103
2010	1.630.494
2011	1.615.985
2012	1.619.839
2013	1.614.090
2014	1.613.393
2015	1.609.550
2016	1.610.427
2017	1.625.137
2018	1.628.936
2019	1.650.358
2020	1.666.530
2021	1.660.314
2022	1.639.981
2023	1.660.435

Font: Ajuntament de Barcelona. Lectures del Padró Municipal d'Habitants fins a 1 de gener de 2023

Taula 1.2. Evolució de la població de Barcelona per sexe 1981-2023

Any	TOTAL	Dones	%	Homes	%
1981	1.768.196	929.608	52,6	838.588	47,4
1986	1.701.812	895.180	52,6	806.632	47,4
1991	1.643.542	867.554	52,8	775.988	47,2
1996	1.508.805	803.820	53,3	704.985	46,7
2001	1.503.884	798.351	53,1	705.533	46,9
2006	1.629.537	854.981	52,5	774.556	47,5
2007	1.603.178	842.869	52,6	760.309	47,4
2008	1.628.090	853.200	52,4	774.890	47,6
2009	1.638.103	856.591	52,3	781.512	47,7
2010	1.630.494	853.436	52,3	777.058	47,7
2011	1.615.985	847.636	52,5	768.349	47,5
2012	1.619.839	850.347	52,5	769.492	47,5
2013	1.614.090	848.619	52,6	765.471	47,4
2014	1.613.393	848.743	52,6	764.650	47,4
2015	1.609.550	846.992	52,6	762.558	47,4
2016	1.610.427	848.031	52,7	762.396	47,3
2017	1.625.137	856.266	52,7	768.871	47,3
2018	1.628.936	858.604	52,7	770.332	47,3
2019	1.650.358	867.803	52,6	782.555	47,4
2020	1.666.530	874.423	52,5	792.107	47,5
2021	1.660.314	869.379	52,4	790.935	47,6
2022	1.639.981	859.141	52,4	780.840	47,6
2023	1.660.435	870.269	52,4	790.166	47,6

Font: Ajuntament de Barcelona. Lectures del Padró Municipal d'Habitants fins a 1 de gener de 2023

Taula 1.3. Evolució de la població estrangera de Barcelona per continents i regions geogràfiques (2013-2023)⁷⁵

	Gener 2013	Gener 2014	Gener 2015	Gener 2016	Gener 2017	Gener 2018	Gener 2019	Gener 2020	Gener 2021	Gener 2022	Gener 2023	(%) variació 2023-2022
TOTAL ESTRANGERS	280.047	267.578	262.233	267.790	288.675	301.626	333.516	360.970	371.527	363.576	391.991	7,8
Europa	88.326	91.339	93.348	96.641	103.715	107.402	119.569	125.459	129.853	133.649	138.320	3,5
Europa meridional	30.573	31.453	32.262	33.721	36.687	39.210	44.944	48.949	51.403	54.397	56.226	3,4
Europa occidental	24.936	25.494	25.716	26.260	27.893	28.632	31.606	32.157	32.701	33.780	33.506	-0,8
Europa oriental	21.216	22.204	23.149	24.222	26.174	26.498	28.350	29.081	29.315	28.801	32.846	14,0
Europa septentrional	11.601	12.188	12.221	12.438	12.961	13.062	14.669	15.272	16.434	16.671	15.742	-5,6
Àfrica	19.981	19.641	19.477	19.508	20.384	20.699	22.684	24.601	25.283	24.402	25.673	5,2
Àfrica central	508	523	518	523	609	633	679	728	800	797	767	-3,8
Àfrica meridional	80	110	96	95	130	156	168	189	198	205	221	7,8
Àfrica occidental	3.748	3.722	3.723	3.685	3.880	3.794	4.080	4.447	4.682	4.728	4.829	2,1
Àfrica oriental	197	175	190	202	256	279	293	323	335	369	419	13,6
Àfrica septentrional	15.448	15.111	14.950	15.003	15.509	15.837	17.464	18.914	19.268	18.303	19.437	6,2
Amèrica	105.717	91.627	83.523	83.516	91.777	97.790	109.564	123.223	126.491	121.524	142.976	17,7
Amèrica central	12.456	11.835	12.021	13.249	15.702	17.649	20.624	23.828	24.665	23.491	26.432	12,5
Amèrica del Nord	4.108	4.052	4.269	4.469	5.510	5.772	6.125	6.647	6.856	6.397	7.144	11,7
Amèrica del Sud	79.254	66.937	59.046	58.061	62.646	66.447	74.546	84.461	86.813	83.906	101.387	20,8
Carib	9.899	8.803	8.187	7.737	7.919	7.922	8.269	8.287	8.157	7.730	8.013	3,7
Àsia	65.480	64.402	65.295	67.494	72.055	75.022	80.946	86.843	89.031	83.250	84.168	1,1
Àsia central	255	293	345	417	555	574	641	754	753	705	762	8,1
Àsia meridional	31.783	30.164	29.564	29.825	31.051	32.289	35.810	39.880	41.643	38.874	39.607	1,9
Àsia occidental	6.107	6.248	6.726	7.307	8.324	9.179	10.006	10.608	10.833	10.279	11.137	8,3
Àsia oriental	18.237	18.636	19.774	20.830	22.527	23.176	24.302	25.164	25.270	23.260	22.512	-3,2
Àsia sud-oriental	9.098	9.061	8.886	9.115	9.598	9.804	10.187	10.437	10.532	10.132	10.150	0,2
Oceania	356	379	385	412	505	489	536	612	631	527	566	7,4
Austràlia i Nova Zelanda	356	379	385	412	505	488	535	611	631	521	555	6,5
Melanèsia	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	8	300,0
Micronèsia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	-25,0
Polinèsia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,0
Apàtrides/no consta	187	190	205	219	239	224	217	232	238	224	288	28,6

Font: Ajuntament de Barcelona. Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Lectura del Padró Municipal d'Habitants. Gener de cada any.

⁷⁵ Les regions geogràfiques estan definides segons la classificació de països de la Unitat d'Estadístiques de l'ONU.

Taula 8.3. Principis del Pilar Europeu de Drets Socials

1	Educació, formació i aprenentatge permanent
2	Igualtat de gènere
3	Igualtat d'oportunitats
4	Suport actiu a l'ocupació
5	Feina segura i adaptable
6	Salari
7	Informació sobre condicions laborals i protecció en cas d'acomiadament
8	Diàleg social i implicació dels treballadors
9	Conciliació de la vida professional i personal
10	Entorn laboral saludable, segur i protecció de dades
11	Atenció i suport a la infància
12	Protecció social
13	Prestacions d'atur
14	Ingressos mínims
15	Ingressos i pensions per a la tercera edat
16	Atenció sanitària
17	Inclusió de les persones amb discapacitat
18	Atenció a llarg termini
19	Vivència i assistència per a persones sense llar
20	Accés a serveis essencials